



جمهوری اسلامی ایران

نوه مقننه

# مشروح مذاکرات مجلس شورای اسلامی

جلسه دویست و پنجاه و یکم  
(۲۵۱)

۳۰ مهر ماه ۱۳۹۳ هجری شمسی

۲۷ ذی الحجه ۱۴۳۵ هجری قمری

دوره نهم - اجلاسیه سوم

۱۳۹۳ - ۱۳۹۴

جلسه ساعت هشت و بیست و چهار دقیقه روز چهارشنبه به ریاست آقای علی اردشیر لاریجانی رسمیت یافت

## عناوین مندرجات:

- ۱- اعلام رسمیت جلسه و قرائت دستور
- ۲- تلاوت آیاتی از قرآن مجید
- ۳- بیانات ریاست محترم مجلس شورای اسلامی به مناسبت رحلت حضرت آیت الله محمد رضا مهدوی کنی
- ۴- تصویب طرح استفاده متوازن از امکانات کشور برای ارتقاء سطح مناطق کمتر توسعه یافته (ثبت ۵۱۷)
- ۵- قرائت گزارش کمیسیون عمران در مورد سانحه مورخ ۱۳۹۲/۱۲/۱۲ سقوط جت فالکن فلايت چک سازمان هواپیمایی کشوری در آبهای جزیره کیش
- ۶- ادامه رسیدگی به طرح حمایت از آمران به معروف و ناهیان از منکر (ثبت ۴۶۷)
- ۷- ناطقین جلسه آقایان: سید موسی موسوی، عبدالکریم جمیری، رحمت اله نوری، سید باقر حسینی و محمد سلیمانی
- ۸- تذکر آیین نامه ای و اخطار قانون اساسی نمایندگان مجلس شورای اسلامی
- ۹- تذکرات کتبی نمایندگان مجلس به مسئولان اجرایی کشور
- ۱۰- اعلام ختم جلسه و تاریخ تشکیل جلسه آینده
- ۱۱- ضمیمه: فهرست مصوبات

جلسه ساعت یازده و پنجاه و شش دقیقه به ریاست آقای محمد رضا باهنر پایان یافت

## ۱- اعلام رسمیت جلسه و قرائت دستور

رئیس - بسم الله الرحمن الرحيم

جلسه با حضور ۱۹۴ نفر از نمایندگان رسمی است، دستور جلسه را قرائت بفرمایید.

دبیر (فرهنگی) - بسم الله الرحمن الرحيم

دستور جلسه دویست و پنجاه و یکم روز چهارشنبه سیام مهرماه ۱۳۹۳ هجری شمسی مطابق با بیست و هفتم ذی الحجه ۱۴۳۵ هجری قمری:

۱ - ادامه رسیدگی به گزارش کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات در مورد طرح دوفوریتی اصلاح ماده (۱۸۰) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران و افزایش سهم توسعه مناطق کمتر توسعه یافته از (۲) درصد به (۴) درصد منابع عمومی دولت.

۲ - گزارش کمیسیون عمران در مورد سانحه مورخ ۱۳۹۲/۱۲/۱۲ سقوط جت فالکن فلایت چک سازمان هواپیمایی کشوری در آب های جزیره کیش.

۳ - ادامه رسیدگی به گزارش کمیسیون مشترک در مورد طرح یک فوریتی حمایت از آمران به معروف و ناهیان از منکر.

۴ - ادامه رسیدگی به گزارش کمیسیون اقتصادی در مورد لایحه یک فوریتی اصلاح قانون مالیات های مستقیم و اصلاحات بعدی آن.

۵ - گزارش کمیسیون کشاورزی، آب و منابع طبیعی در مورد طرح اصلاح قانون تعاونی نمودن تولید و یکپارچه شدن اراضی در حوزه عمل شرکتهای تعاونی روستایی (اعاده شده از مجمع تشخیص مصلحت نظام).

۶ - گزارش کمیسیون فرهنگی در مورد طرح یک فوریتی حمایت از احداث، تجهیز، نوسازی و مدیریت مساجد کشور و پیگیری امور نمازخانه ها.

۷ - گزارش کمیسیون اقتصادی در مورد لایحه اجازه مشارکت جمهوری اسلامی ایران در افزایش سرمایه دور پنجم بانک توسعه اسلامی.

## ۲- تلاوت آیاتی از قرآن مجید

رئیس - تلاوت آیاتی از قرآن مجید را آغاز بفرمایید.

(آیات ۱۵۷ - ۱۵۳ از سوره «بقره» توسط قاری محترم آقای محمدرضا جنتی تلاوت گردید)

اعوذ بالله من الشیطان الرجیم - بسم الله الرحمن الرحيم

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ \* وَلَا تَقُولُوا لِمَنْ يُقْتَلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَاتٌ بَلْ أَحْيَاءٌ وَلَكِنْ لَا تَشْعُرُونَ \* وَ لَنَبْلُوَنَّكُمْ بِشَيْءٍ مِنَ الْخَوْفِ وَالْجُوعِ وَ نَقْصٍ مِنَ الْأَمْوَالِ وَ الْأَنْفُسِ وَ الثَّمَرَاتِ وَ بَشِّرِ الصَّابِرِينَ \* الَّذِينَ إِذَا أَصَابَتْهُمُ مُصِيبَةٌ قَالُوا إِنَّا لِلَّهِ وَ إِنَّا إِلَيْهِ رَاغِبُونَ \* أُولَئِكَ عَلَيْهِمْ صَلَوَاتٌ مِنْ رَبِّهِمْ وَ رَحْمَةٌ وَ أُولَئِكَ هُمُ الْمُفْتَخُونَ \*

(صدق الله العلي العظيم - حضار صلوات فرستادند)

رئیس - از جناب آقای جنتی قاری محترم تشکر می کنیم، ترجمه آیات را قرائت بفرمایید.

(ترجمه آیات توسط آقای محمد دهقانی نقندر قرائت گردید)

به نام خداوند بخشنده مهربان

«ای کسانی که ایمان آورده اید از شکیبایی و نماز مدد بجوید و بدانید که خدا با صابران است و کسانی را که در راه خدا کشته می شوند مرده خوانید که زندگاند و شما آگاه نیستید. و ما بی گمان شما را با گونه ای از ترس و گرسنگی و نقصان مال و جان و محصول امتحان خواهیم کرد و تو این پیامبر صابران را بشارت ده. همانان که چون مصیبتی بدیشان رسد گویند ما از آن خداییم و به سوی او بازمی گردیم. دروهای پروردگارشان و رحمت او بر آنان باد آنان که هدایت یافتگانند» راست گفت خداوند بلندمرتبه بزرگ. صلوات (حضار صلوات فرستادند)

رئیس - متشکریم.

## ۳- بیانات ریاست محترم مجلس شورای اسلامی به مناسبت رحلت حضرت آیت الله محمدرضا مهدوی کنی

رئیس - بسم الله الرحمن الرحيم

رحلت عالم ربانی و فقیه مجاهد آیت الله مهدوی کنی را به ملت عزیز و نمایندگان محترم تسلیت و تعزیت عرض می کنم ایشان نمونه یک عالم انقلابی بود که دردمندانه به مسائل اسلام و مسلمین توجه داشت و با همه وجود در راه انقلاب تلاش می نمود همیشه در صراط مستقیم انقلاب که همان طریق ولایت فقیه بود گام برمی داشت. شخصیت مستقل و اخلاقی وی همگان را تحت تأثیر قرار می داد یکی از ویژگی های این عالم انقلابی دقت نظر او در مسیر درست انقلاب بود. هیچگاه چه قبل از انقلاب و چه بعد از آن دچار افراط و تفریط نشد و جو سیاسی بر ایشان غلبه نکرد. قبل از انقلاب یکی از عناصر پیشتاز در روحانیت بود که در صحنه های مختلف مبارزه با رژیم شاه حضور جدی داشت. مسجد جلیلی را پایگاه مبارزه با رژیم دیکتاتوری نمود و از شخصیت های برجسته ای بود که به موقع انحراف منافقین را تشخیص داد و موضعگیری نمود و هیچ تحت تأثیر شرایط اجتماعی، سیاسی آن دوره قرار نگرفت.

در آستانه پیروزی انقلاب با دستور امام به عضویت شورای انقلاب درآمد و بلافاصله پس از پیروزی انقلاب با مشورت شهید مطهری کمیته های انقلاب اسلامی را در جهت حفاظت از انقلاب در مساجد کشور ایجاد نمود که مقر اصلی آن در همین مکان مجلس بود. در حوادث پرفراز و نشیب اوایل انقلاب با احساس وظیفه اسلامی و با دورنگری عمل می نمود حتی در شرایطی که پس از پیروزی انقلاب جو سیاسی کشور به سوی دولتی کردن همه چیز حتی مدارس بود ایشان در مقابل این جو ایستادگی می نمود که کارها در نظام اسلامی به دست مردم قرار گیرد و از این جهت گاه با دوستان دیرین خود اختلاف پیدا می کرد. شخصیت مستقلی بود که جو بر او مستولی نمی شد. شاید این دقت نظر و استقلال رأی مربوط به نوع تحصیلات و اساتید ایشان می شد ایشان شاگرد علامه طباطبایی، آیت الله بروجردی و امام خمینی بودند. (حضار صلوات فرستادند) مدرسه فکری که از این سه گانه حوزه حاصل شد غالباً انسان های برگزیده و فرهیخته ای

گردیدند که در جریان‌های فرهنگی و سیاسی معاصر مؤثر بودند. گرچه از جهاتی خود این بزرگواران با یکدیگر اختلاف نظر داشتند اما تفکری که زاده تعلیمات سه‌گانه حوزه شد بسیار پرمغز و قوی و تأثیرگذار در فضای اندیشگی معاصر بود و هست. شهید مطهری، شهید بهشتی، آیت‌الله جوادی، امام موسی صدر و بسیاری از اعضای جامعه مدرسین و فضایی امروز حوزه در این قلمرو فکری قرار می‌گیرند.

از خصوصیات اصلی این مکتب فکری دقت نظر در فهم مسیر و اخلاص و اخلاق‌گرایی و توجه به مسائل اصلی از نظر سیاسی - اجتماعی است و این سه رکن در آیت‌الله مهدوی‌کنی در طول عمر باثمرشان دیده می‌شد. ایشان همیشه درس اخلاق‌شان به راه بود. چه قبل از انقلاب، چه بعد از آن و علاقمندان به روحانیت اسلامی چه در مسجد جلیلی و چه دانشگاه امام صادق از ارشادات ایشان بهره می‌جستند. بنده کمتر جلسه‌ای با ایشان را به خاطر می‌آورم که مجلس ذکر نبوده باشد. در سخت‌ترین شرایط سیاسی - اجتماعی قوام تفکر اخلاقی در ایشان، متانت و اصالت نظر، امیدواری را در تصمیمات و حرکت آینده ایجاد می‌نمود به همین جهت جلسات ایشان همیشه بصیرت سیاسی، دینی و اخلاقی را به نحو توأم دربرداشت. یکی از یادگارهای فکری ایشان، تأکید او بر استقلال روحانیت و سازمان‌یافتگی روحانیت بود. ایشان همراه شهید مطهری و بزرگان دیگر قبل از پیروزی انقلاب ساختار روحانیت مبارز تهران را طراحی کردند و قصد اصلی ایجاد سازمانی برای کلیت روحانیت بود. اما اصالت این سازمان را در عدم وابستگی به جریان‌های سیاسی و داشتن استقلال می‌دانستند و بر این وجه استقلال بسیار تأکید داشتند. مخصوصاً مخالف دخالت دولت در امور روحانیت بودند و این نگاه بسیار درست و ارزشمندی است و همان دغدغه‌ای است که مرحوم شهید مطهری هم داشتند که علت رشادت روحانیت و پیششازی آنان در مسائل سیاسی - اجتماعی را در استقلال روحانیت از دولت از هر جهت می‌دانستند. به خاطر دارم در حدود (۲۰) سال پیش که بنده وزیر فرهنگ بودم طرحی را پایه‌ریزی نمودیم که کمک کنیم در هر مسجدی کانونی فرهنگی - هنری ایجاد شود. زیر نظر امام جماعت و هیأت‌امنائی مردمی. ایشان با اینکه به حقیر همیشه لطف داشتند اظهار گلایه نمودند که ممکن است این امر باعث دخالت دولت در امور مساجد گردد؛ اما وقتی برایشان روشن گردید که در این طرح صرفاً کمک به این مراکز فرهنگی مطرح است و همه وجوه کار زیر نظر هیأت‌امنائی مردمی است، پذیرفتند و با حضور خودشان اولین مرکز فرهنگی، هنری مساجد افتتاح گردید. غرض اینکه حساسیت ایشان در استقلال سازمان روحانیت امر بسیار مهم و دورنگرانه‌ای برای آینده کشور و امت اسلامی می‌باشد.

مشرّب سیاسی ایشان همراهی با ولی فقیه و حمایت همه‌جانبه از رهبری بود چه در زمان حضرت امام (قدس سره) و چه حضرت آیت‌الله خامنه‌ای (دامت برکاته) (حضر صلوات فرستادند) ایشان یکی از استوانه‌های حامی رهبری محسوب می‌گردید در ماجرای اختلاف بنی‌صدر با بزرگان حزب جمهوری اسلامی ایشان یکی از سه بزرگواری بود که بر طبق دستور امام باید اختلاف‌ها را بررسی می‌کردند و نظر می‌دادند با اینکه

بنی‌صدر به ایشان علاقه و دوستی داشت، صراحتاً بنی‌صدر را متخلف اعلام نمودند، حرکت سیاسی ایشان همیشه انصاف و حکمت و اعتدال را با هم در برداشت او نسبت به انقلاب امین امت و امام بود و حوادث سیاسی را با دورنگری ارزیابی می‌نمود این دورنگری در حرکت‌های علمی و فرهنگی ایشان هم مشاهده می‌گردید. فعال نمودن مدرسه مروی و حوزه علمیه تهران از یک سو و تأسیس جامعه‌الصادق از سوی دیگر نگاه درازمدت علمی و فرهنگی ایشان را نشان می‌دهد و در این راه با همه محدودیت‌های جسمی وقت زیادی را صرف کردند. فقدان این عالم مجاهد ضایعه بزرگی برای جامعه ماست. از خداوند متعال علو درجات برای آن بزرگوار و صبر برای خانواده محترم‌شان آرزو نمودیم به ملت عزیز به خصوص به اعضای محترم مجلس خبرگان و جامعه روحانیت مبارز رحلت جانگداز آیت‌الله مهدوی‌کنی ریاست محترم مجلس خبرگان را تسلیت عرض می‌کنیم. والسلام‌علیکم و رحمه الله آقای دهقانی بفرماید.

**دبیر (دهقانی‌نقندر) -** اسامی تأخیرکنندگان جلسه امروز که هماهنگ نکرده بودند، آقایان: محمدرضا پورابراهیمی، عبدالله تمیمی، غلامعلی جعفرزاده، کاظم جلالی، کارن خانلری، ابوالقاسم خسروی‌سهل‌آبادی، حمیدرضا خصوصی‌ثانی، محمد دامادی، غلام‌محمد زارعی، امیرعباس سلطانی، سیدرمضان شجاعی‌کیاسری، سیامک مره‌صدق، علیرضا منادی‌سفیدان، علیرضا منطری‌توکلی، ابوزر ندیمی، سیدعبدالکریم هاشمی‌نخل‌ابراهیمی، و خانم فاطمه رهبر. آقای رئیس! تعدادی هم نیستند، به خاطر مأموریت‌هایی که در سفر رئیس‌جمهور و مأموریت کمیسیون آموزش و تعدادی از کمیسیون قضائی در کانون وکلای کرمان و تعدادی از مأموریت‌ها بود که امروز تعداد کم شد.

#### ۴- تصویب طرح استفاده متوازن از امکانات کشور برای ارتقاء سطح مناطق کمتر توسعه‌یافته (ثبت ۵۱۷)

**رئیس -** دستور جلسه را بفرماید.

**دبیر (فرهنگی) -** دستور اول ادامه رسیدگی به گزارش کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات در مورد طرح دوفوریته اصلاح ماده (۱۸۰) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه است که در جلسه علنی گذشته ما کلیات را به رأی گذاشتیم و رأی آورد الان در جزئیات جناب آقای لاهوتی و عثمانی درخواست بازگشت به طرح اصلی را دارند. آقای عثمانی مطرح می‌کنند.

**محمدقسیم عثمانی (بوکان) -** بسم‌الله الرحمن الرحیم

آقای دکتر! با توافقی که با دوستان داشتیم یک پیشنهاد جایگزین هست که پیشنهاد اصلاحی هست که در صفحه (۲) و (۳) پیشنهادات.

**دبیر (فرهنگی) -** نه، پیشنهاد اصلاحی الان نمی‌توانیم بازگشت به طرح اصلی.

**عثمانی -** بازگشت را عرض می‌کنم. طرح اصلی همانطوری که دوستان استحضار دارند، اصلاح خود ماده (۱۸۰) بود که آقای ثروتی مطرح می‌کنند اگر اجازه بدهید.

**دبیر (فرهنگی) -** آقای ثروتی بفرماید.

**موسی‌الرضا ثروتی (بجنورد، مانه، سملقان، جاجرم و گرمه) -**

بسم‌الله الرحمن الرحيم

همکاران محترم! مستحضر باشید یک اقدام بسیار خوبی توسط همکاران ما انجام شد و پیشنهاد داده شد (۲) درصد تبدیل به (۴) درصد شود. خوشبختانه دوستان به این رأی دادند و این (۴) درصد رأی آورد هم دوفوریت و هم کلیات خوشبختانه رأی آورده، همکاران محترم مستحضر باشید این موضوع در کمیسیون برنامه و بودجه تبدیل به (۳) درصد شد. در آنجا قرار بر این بود که دولت هم از این (۳) درصد حمایت کند ولی شما شاهد بودید که آقای دکتر سالک تشریف آوردند برخلاف قولی که در کمیسیون بودجه داده بودند با همان (۳) درصد هم مخالفت کردند.

همکاران محترم! برای اینکه استان‌های کمتر توسعه‌یافته، شهرستان‌ها، روستاها واقعاً بتوانند از آب آشامیدنی، از راه روستایی، از بهداشت، برخوردار باشند ان‌شاءالله کمک کنیم تا همین (۴) درصد مصوب شود. البته در آن لایحه تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت ما یک پیشنهادی داده بودیم که هر سال (۲) درصد به بودجه‌های استانی اضافه بشود و بعد تا (۵۰) درصد ولی آن لایحه در مجلس رأی نیاورد و ما برای اینکه از مناطق محروم حمایت و پشتیبانی کنیم ضمن اینکه ما در برنامه پنجم همکاران محترم ما پیشنهاد (۵) درصد آورده بودیم؛ ولی بنا به دلایل مخالفت دولت این تبدیل به (۲) درصد شد. همان (۲) درصد را هم در سال‌های برنامه به این شهرستان‌های محروم و کمتر توسعه‌یافته ندادند. شما شاهدید در زمان دولت دهم مبلغی به این شهرستان‌های محروم ندادند، هر چه قدر ما تلاش کردیم در صحن مجلس در کمیسیون بودجه متأسفانه با مخالفت دولت مواجه شد.

من نمی‌دانم چرا دولتی که باید مدافع عدالت باشد، مدافع اعتدال باشد، مدافع مناطق محروم باشد مخالف با مناطق محروم است فاصله بین شهرستان‌ها گاهی تا (۳۰) سال فاصله دارد. من عرض می‌کنم من (۲۰) سال در وزارت کشور خدمت کردم. جاهای مختلف فرماندار بودم ولی شاهد به اینکه بعضی از شهرستان‌ها (۳۰) سال از بعضی از مناطق عقبند و این ظلمی است که دولت‌های مختلف در حق این مناطق روا داشتند. الان هم دولت می‌آید مخالفت می‌کند؟ من نمی‌دانم با چه رویی دولت مخالفت می‌کند.

عزیزان من! آن روز آمد آقای دکتر سالک گفت سدها می‌ماند، راه‌آهن‌ها می‌ماند برای (۲) درصد اینها می‌ماند؟ چرا حرف ناصواب می‌گویید؟ چرا حرف غیرکارشناسی می‌زنید می‌خواهند نظر نماینده‌ها را جلب کنند به اینکه این (۲) درصد، (۴) درصد نشود، کمیسیون بودجه آمد این را (۳) درصد کرد برای اینکه دولت هم همراهی کند. ولی متأسفانه دولت همراهی نکرد. همکاران محترم من استدعا می‌کنم به همان طرح اولیه برگردیم و این (۲) درصد همان (۴) درصد بشود که این مناطق کمتر توسعه‌یافته و محروم بتوانند از آب آشامیدنی و از راه روستایی برخوردار شوند. ببینید! من (۱۰) سال است در این مجلس در کمیسیون برنامه و بودجه‌ام، به هیچ طریقی به این مناطق کمتر توسعه‌یافته نمی‌شود برسیم.

شما الان در نظر بگیرید مگر اینکه مجلس همت کند. همکاران ما همت کنند و قانون را درست کنند. اگر این قانون را ما انجام بدهیم شما ببینید امسال، سال ۹۳، دولت فقط (۶۰۰) میلیارد تومان پیشنهاد داده بود (بذریاش - آقای ثروتی! خیلی ممنون) ما در صحن مجلس (۳۷۰) تا اضافه کردیم. همکاران محترم برگشت به طرح اولیه را رأی بدهید تا این (۲) درصد، (۴) درصد بشود حداقل در دو، سه سال، راه روستایی، آب روستایی، بهداشت روستایی، جان بگیرد و به یک نقطه تعادلی برسد. متشکرم به همین بازگشت به طرح اولیه رأی بدهید.

رئیس - متشکر. مخالف را دعوت بفرمایید.

دبیر (منادی سفیدان) - مخالف آقای فولادگر هستند، بفرمایید.

حمیدرضا فولادگر (اصفهان) - اعوذ بالله من الشیطان الرجیم

بسم‌الله الرحمن الرحيم - سلام علیکم و رحمه الله

رحلت مرحوم آیت‌الله مهدوی‌کنی را تسلیت عرض می‌کنم.

آقای ثروتی لطف‌شان همیشه می‌رسد شامل حال همه ما می‌شود. (۱۰) سال است که ایشان عضو کمیسیون بودجه‌اند به جای اینکه از مصوبه کمیسیون بودجه دفاع کنند از مصوبه دیگری دفاع می‌کنند. عرض شود که من تفاوت‌های طرح اولیه را با مصوبه کمیسیون عرض کنم. ببینید شما در طرح اولیه آوردید در ماده (۱۸۰) قانون برنامه، مصوبه ۸۹/۱۰/۱۵ آن عبارت «برنامه چهارم» بشود، «برنامه پنجم»، «(۲) درصد» بشود «(۴) درصد».

اولاً این دو جمله است با قانون‌نویسی متقن و قوی سازگار نیست، ثانیاً موقت است یعنی تا برنامه پنجم است یک ساله شما دارید این تصمیم را می‌گیرید. در کمیسیون بودجه رفته بررسی شده، اولاً من عرض کنم، یکی از مزیت‌های اصلاح آیین‌نامه ما در این دوره این بود که حتی دوفوریتی‌ها هم به کمیسیون برود. پس برای چه ما این را گذاشتیم که به کمیسیون برود؟ برای اینکه برود آنجا بررسی بیشتری شود، بالاخره شما به یک تعدادی از همکاران تان اعتماد کرده‌اید، رفته‌اند کمیسیون بودجه، نشسته‌اند صحبت کرده‌اند، این متن شما را که متن، متن خوبی بوده بالاخره مورد خواست عزیزان طراح بوده، رأی بالایی هم آورده، اما این متن دوجمله‌ای که درخواست طراحان بوده رفته در کمیسیون شده یک متن متقن و قوی، جایگزین خود ماده (۱۸۰) شده. حسن دیگر این مصوبه کمیسیون بودجه این است، دقت بکنید! در کمیسیون بودجه آمده گفته شاخص‌ها را باید در ردیف مشخص بیاورند و کد بدهند، جدول بدهند، بر اساس شاخص‌های نرخ بیکاری، آب شرب شهری و روستایی، آموزش و پرورش، بهداشت و درمان، بهسازی روستاها، راه و زیرساخت‌های جاده‌ای، سرانه عمران شهری و درآمد شهرداری‌ها، اینها شاخص‌ها باشد که مشخص شود محرومیت چقدر است، همین‌طور ما با یک کلمه بگوییم (۴) درصد برود مناطق محروم و هیچ شاخصی هم نداشته باشیم، اینجا شاخص‌ها مشخص شده، سهم هر شهرستانی بر اساس این شاخص‌ها بیاید در جدول و واقعاً بر اساس یک نظام برنامه‌ریزی انجام شود، من دلیل مخالفتم این است که خود این نگارشی که در طرح اولیه است، نگارش ناپخته‌ای بوده اگر چه نیت طراحان همه‌اش واقعاً خدمت به منطقه محروم بوده، این نگارش ناپخته رفته در کمیسیون پخته‌تر شده، متقن و دائمی شده، دقت بکنید!

دائمی شده، بعد هم آمده شاخص آورده‌اند برایش.

عزیزان! با این شاخص، دیگر منطقه برخوردار و محروم هم نداریم، در یک استان نسبتاً برخوردار یا در یک استان توسعه یافته هم اگر منطقه محروم داشته باشد، آن هم شاملش می‌شود، من همین‌جا عرض کنم که جلسه قبل، برادر عزیزم جناب آقای عثمانی فرمودند مثلاً استانی مثل اصفهان که ارزهای (۷) تومانی رفته آنجا، خواهش می‌کنم عزیزان بیایند بازدید کنند از استان‌هایی مثل ما و ببینند واقعاً این‌طوری است؟ ما منطقه محروم و غیربرخوردار نداریم؟ ما حاضری همین سه دوره مجلس بیاییم اعتبارات عمومی که رفته در استان‌ها را مقایسه کنیم با استان‌های محروم، انصافاً در این دو، سه دوره اخیر اعتبار عمومی بهتر رفته مناطق محروم، ولی حسن این مصوبه این است که دیگر دعوای منطقه برخوردار و محروم دیگر نداریم، دعوای استان برخوردار و غیربرخوردار دیگر نداریم، اینجا شاخص مشخص می‌کنیم، با این شاخص ممکن است در یک استان محرومی همه منطقه‌ها شاملش بشود و در یک استان برخوردار، هم ممکن است چهارتا منطقه محروم داشته باشد، که دارد، حتماً دارد، در همه استان‌های برخوردار، ما منطقه محروم داریم، آنها هم می‌توانند از این بهره‌مند شوند.

خواهش من این است که اجازه بدهید مصوبه کمیسیون بودجه که لاقبل چند ساعت کار کارشناسی روی آن شده است، متن بهتری نوشته شده، دائمی شده، بگذاریم این انجام شود، برای آن (۱) درصد نیاییم این کار کارشناسی شده را بهم بزنیم. خدا می‌داند این (۱) درصد کمکی نمی‌کند الا اینکه بدترش می‌کند، ضمن اینکه بگذاریم آن سهم پروژه‌های ملی هم کم نشود، هرچه ما این درصدهای خارج از برنامه را زیادتر کنیم، سهم پروژه‌های ملی کم می‌شود، عزیزانی که از استان‌های غیربرخوردار هم هستید، شما فکر می‌کنید پروژه‌های ملی سهمش کم شود به نفع شما است؟ قطعاً به ضرر شما است، اجازه بدهید این روی همان (۳) درصد بماند و مهمتر از درصدش اینکه این متن، متنی است که قانون دائمی می‌شود و بر اساس شاخص‌ها است. خواهش می‌کنم که با این پیشنهاد بازگشت به طرح اولیه مخالفت نکنید.

**رئیس -** متشکریم، موافق را دعوت بفرمایید.

**دبیر (منادی سفیدان) -** جناب آقای علیرضا خسروی بفرمایید.

**علیرضا خسروی (سمنان و مهدیشهر) -** بسم الله الرحمن الرحيم

عرض سلام و ادب و احترام دارم خدمت همه نمایندگان محترم، برادران عزیز! یک نکته‌ای که مدنظر است و می‌بایست توجه بفرمایید و تصمیم بگیرید، علی‌رغم موافقت‌ها و مخالفت‌ها و در هر صورت جمع مجلس محترم به این نتیجه رسید که به این طرح رأی بدهد و بپذیرد، اما اشکالی که اینجا هست، این نکته است که ما از سال ۱۳۳۴ تا الان، داریم یک بودجه‌ای را کنار می‌گذاریم که تعادل بخشی بکنیم، یک‌سری از مناطق محروم را برسانیم به مناطق توسعه یافته و پیشرفته، از سال ۱۳۳۴ تا الان، پس چرا باز هم آن منطقه‌ای که محروم بوده، روز به روز محروم‌تر می‌شود و آن منطقه‌ای که توسعه یافته و پیشرفته بوده، روز به روز دارد پیشرفته‌تر می‌شود؟ اشکال کار کجاست؟

یک تعداد از دوستان اشکال کار را از سازمان مدیریت می‌دانستند، می‌گفتند شما سازمان مدیریت را منحل کردید، ما الان کسی را نداریم برنامه‌ریزی کند، یک بار منحل کردید و ما آمدیم سازمان مدیریت را احیا کردیم، الان آیا اشکال از سازمان مدیریت است؟ آیا واقعاً دولت در این چند مدت کار نکرده که نمی‌توانیم بگوییم چرا در بخش‌های مختلف کار کرده، پس چرا هنوز هم سیستان و بلوچستان، کردستان، یک مناطقی از سمنان، یک مناطقی از استان‌های دیگری که اطراف داریم حتی یک سری از استان‌هایی که تا حدودی پیشرفته و توسعه یافته هستند در یک سری شاخص‌ها از سطح کشوری هم پایین‌ترند؟ چرا این اتفاقات دارد می‌افتد؟

اشکال در این است که شاخص‌ها همگن نیستند و می‌بایست ما در خود بودجه این را مرتفع می‌کردیم، یعنی هنوز هم که هنوز است در تخصیص بودجه، آن استانی که اول است هنوز هم اول است، آن استان سیستان و بلوچستان و نمی‌دانم آن استانی که باید آخری باشد هنوز هم آخری هست، ما تا زمانی که در بودجه نیاییم این را اصلاح نکنیم، هرچند یک رقم کوچکی بگذاریم، حالا این (۲) درصد بشود (۳) درصد، بشود (۴) درصد، هرچقدر هم یک رقم کوچکی بگذاریم باز هم این تغییرات اتفاق نمی‌افتد، اما در مجموع این بازگشت به طرح اصلی بهتر است، به این خاطر بهتر است که از (۲) درصد به (۴) درصد تبدیل کرده‌اند و برنامه چهارم را تغییر دادند، خیلی مختصر و کوتاه، آن اهدافی که مد نظرشان بود را رساندند و این کار را انجام دادند، اما این طرحی که آمد و در کمیسیون بودجه بررسی شد، یک سری اشکالاتی را دارد، از (۲) درصد تبدیل شده به (۳) درصد، یک سری توضیح و ابهاماتی داده که خیلی شاید لازم نبود، در خود همان برنامه هم بود و آن توضیحاتش در ماده واحد یک مقدار کار را پیچیده می‌کند و در ترکیب شاخص‌ها شاید یک مقدار اثرگذار باشد و مطلب آخر که خود دوستان مخالف هم استاد گرامی جناب آقای فولادگر هم توضیح دادند، این آمده قانون دائمی شده.

برادران و خواهران گرامی! ما داریم برنامه ششم را تصویب می‌کنیم، اصلاً شاید خود شماها با ارائه توضیحاتی که از دولت محترم می‌شنوید اصلاً به این نتیجه برسید که شاید یک روش دیگری داشته باشید، بنابراین اگر بشود این قانون را دائمی کرد یک‌سری اشکالاتی بوجود می‌آید، مخالف محترم فرمایش کردند که نگارش ناپخته بوده، نه، این‌طوری نیست، اصلاً این‌طوری نیست، نگارش خیلی هم پخته بوده، فقط آن دوستانی که پیشنهاد دادند آمدند برنامه چهارم را تبدیل به برنامه پنجم تبدیل کردند و آن (۲) درصد را تبدیل به (۴) درصد کردند، پس به نظر من اجازه بدهید این دوتا مطلبی که...

**رئیس -** نه، ایشان در تأیید پیشنهاد برگشت به طرح دارد صحبت می‌کند، دارند می‌گویند که قانون دائمی شدنش لزومی ندارد، حالا آن بحث دیگری است، ولی دفاع‌شان در مورد برگشت به طرح است و اشکالی ندارد، بفرمایید.

**خسروی -** آن مطلبی که ابتدائاً مدنظر دوستان بود، علی‌رغم اینکه ما روی کلیات آن یک مقدار حرف داشتیم اما در مجموع آن چیزی که مدنظر

بود و طرح ابتدایی بود، به نظرم کامل تر است و اجازه بدهید همان سرچای خودش بماند و ما در برنامه ششم و اصلاح برنامه ششم با نظر شما دوستان بتوانیم حداقل این تغییرات را انجام بدهیم، ممنون و متشکر.

**رئیس - متشکر، آقای مفتاح تذکر دارند، بفرمایید.**

**محمد مهدی مفتاح (تویسرکان) - بسم الله الرحمن الرحيم**

جناب آقای دکتر لاریجانی، عنایت بفرمایید! بنده از حوزه انتخابیه محروم هستم و همواره در مجلس طرفدار افزایش بودجه مناطق محروم بوده‌ام، اما فکر می‌کنم که این پیشنهادی که الان مطرح هست، یعنی جایگزینی طرحی که دوستان داده‌اند قابل طرح نیست، انشاء آن به گونه‌ای است که قابل طرح نیست، اگر دقت بفرمایید در این پیشنهاد دو عامل هست؛ یکی اینکه (۲) درصد بشود (۴) درصد، خیلی خوب، این مشکلی از نظر قابل طرح بودن ندارد، اگر مجلس محترم رأی بدهد، اما نکته دوم اینکه گفته است «در پایان برنامه چهارم» در آن متن ماده (۱۸۰) بشود «در پایان برنامه پنجم»، ببینیم اگر این بخواهد اتفاق بیفتد چه می‌شود؟ ماده (۱۸۰) گفته در راستای تحقق اصل (۴۸) قانون اساسی، سیاست‌های کلی الی آخر برای اینکه توازن منطقه‌ای برقرار بشود، دولت مکلف است در توزیع منابع عمومی و یارانه و سود تسهیلات... به نحوی عمل نماید که فاصله شاخص برخورداری شهرستان‌های با کمتر از سطح متوسط کشور در پایان برنامه چهارم در بخش‌های اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، زیربنایی و امنیتی، در هر ساله برنامه حداقل (۱۰) درصد به سطح یادشده نزدیک شود، این متن برنامه پنجم است، اگر طبق پیشنهاد دوستان این بشود در پایان برنامه پنجم، یعنی چی؟ اینجا گفته شده است که آن شاخص و آن مبنایی که...

**رئیس - یعنی باید صبر کنند تا برنامه پنجم تمام شود و بعد بتوانند**

**مفتاح -** از برنامه ششم و داخل برنامه پنجم ما نمی‌توانیم برای بعد از برنامه پنجم تصمیم بگیریم، یعنی همین (۲) درصدی هم که الان وجود دارد همین هم از بین می‌رود، یعنی این حکم می‌شود بعد از اتمام برنامه پنجم، من فکر می‌کنم به این دلیل اصلاً این متن قابل طرح نیست، (رئیس - بله، این ایراد واردی است) داریم مطلبی را تصویب می‌کنیم که در دوره زمانی برنامه پنجم خارج از دوره زمانی برنامه پنجم است.

**رئیس - این مطلبی که آقای مفتاح می‌گویند درست است، آقای ثروتی توجه کنید! پس گرفتند؟ بسیار خوب.**

**دبیر (فرهنگی) - پیشنهاد اصلاحی را آقای عثمانی مطرح می‌کنند.**

**رئیس - بفرمایید.**

**دبیر (فرهنگی) - کدام یک از پیشنهاداتتان است؟**

**محمدقسیم عثمانی (بوکان) - بسم الله الرحمن الرحيم**

پیشنهاد اول، صفحه (۲) و ادامه‌اش در صفحه (۳)، در این پیشنهاد چندتا تفاوت با طرح اصلی دارد، اولاً این طرح کاملاً منطبق با طرحی است که کمیسیون داده، اولاً ماده (۱۸۰) را با این پیشنهادی که ما دادیم اصلاح می‌شود، می‌شود حداقل (۴) درصد.

دوماً این را ما دائمی کرده‌ایم، یک قانون دائمی می‌شود برای همیشه، نه فقط برای یک سال باقی‌مانده برنامه، قانون به صورت دائمی استمرار پیدا

می‌کند و در برنامه ششم هم اگر نیاید، چون این قانون دائمی وجود دارد، دولت مکلف است اجرا کند.

سوم اینکه ما کف گذاشته‌ایم، گفته‌ایم حداقل (۴) درصد، ممکن است یک وقت دولت بخواهد (۱۰) درصد صرف این کار کند، (۲۰) درصد صرف این کار کند، ما دولت را محدود به همان (۴) درصد نکنیم، گفته‌ایم حداقل (۴) درصد شود.

چهارم اینکه موضوع پرداخت به صورت واضح تعریف شده، گفته‌ایم برای چندتا کار، یکی اشتغال، آب شرب روستایی، فضای آموزشی، خانه‌های بهداشت روستایی، اجرای طرح‌های هادی روستایی، راه روستایی و عمران شهری، یعنی حوزه پرداخت دقیقاً تعریف شده و این در پیشنهاد کمیسیون هم حتی نیست که به کجاها بدهیم، این دقیقاً مشخص کرده که این مبالغ فقط صرف چه اموری می‌تواند شود.

ویژگی دیگر این طرح اصلاحی این است که شاخص‌ها به دقیقی تبیین شده‌اند، همان کاری که در کمیسیون شده، اینجا شاخص‌ها را تعریف کردیم، الان این (۲) درصد را معاونت با (۳۵) شاخص که خیلی‌هایش دمه است، خیلی‌هایش ربطی به این منابع ندارد، تقسیم می‌کند ولی ما اینجا گفته‌ایم چه شاخص‌هایی؟ بر اساس شاخص‌های نرخ بیکاری، آب شرب روستایی، آموزش و پرورش، بهداشت و درمان، بهسازی روستاها، راه و زیرساخت‌های جاده‌ای، سرانه‌های عمران شهری و درآمد شهرداری‌ها که دقیقاً با آن حوزه‌های پرداخت منطبق است. یعنی شاخص‌ها را هم اینجا تعریف کرده‌ایم در حالی که در خود قانون برنامه گفته بود بر اساس شاخص، چه شاخصی؟ معلوم نبود چه شاخصی، اینجا شاخص‌ها دقیقاً مثل کمیسیون برنامه و بودجه تعریف شده. حسن دیگری که اینجا دارد این است که به کمیته برنامه‌ریزی استان اختیار دادیم، اگر الان می‌گویند که نماینده‌ها تقسیم می‌کنند و در تقسیم این بودجه دست دارند، اینجا سپرده‌ایم به کمیته‌های برنامه‌ریزی که آن شائبه‌ها هم برطرف شود.

نکته دیگری که این دارد این است که گفتیم فقط در استان‌ها و شهرستان‌هایی که پایین‌تر از سطح متوسط هستند قابل پرداخت است، نه این که آنهایی که بالای متوسط هستند از این محل بگیرند، این فقط مال شهرستان‌ها و استان‌هایی می‌شود که زیر متوسط کشور هستند.

و نکته آخر، آقای دکتر لاریجانی! آقای دکتر فولادگر نماینده محترم اصفهان در توصیف طرح کمیسیون فرمودند که شاخص دارد، دائمی است، پروژه‌های ملی چه می‌شود، همه اینها را ما هم مثل ایشان قبول داریم، فقط فرقی این است که در پیشنهاد کمیسیون گفته (۳) درصد، ما اینجا گفتیم (۴) درصد، همان چیزی که در طرح اولیه تصویب شده با در نظر گرفتن شاخص، فقط رقمش (۴) درصد می‌شود، تفاوتش هم دوستان دقت کنند، (۳) درصد تا (۴) درصد در بودجه فعلی ما بر اساس (۲۰۰) هزار میلیارد تومان این تفاوت حدود (۲۰۰۰) میلیارد تومان می‌شود (رئیس - خیلی متشکر، وقتتان تمام شده) خیلی متشکرم.

**رئیس - مخالف را دعوت بفرمایید.**

**دبیر (صادقی) - آقای رئیس! تعدادی از دوستان تذکر و اخطار دارند،**

اجازه می‌فرمایید؟

**رئیس -** اگر راجع به موضوع است بفرمایید.

**دبیر (صادقی) -** جناب آقای قائم‌درحمت در موضوع نیست، آقای حاجی‌دلگانی، آقای رحماندوست، آقای فرهنگی! شما مثل اینکه در دستور اخطار دارید، بفرمایید.

**محمدحسین فرهنگی** (تبریز، اسکو و آذرشهر) - آقای رئیس! بنده اخطار اصل (۵۲) قانون اساسی را دارم، هم در مورد این پیشنهاد و هم در مورد طرح اصلی، چون فعلاً این پیشنهاد مطرح است مجبورم الان عرض کنم، در اصل (۵۲) در مورد بودجه سالانه کشور تصریح شده که برای رسیدگی و تصویب که تسلیم می‌گردد، تغییر در ارقام بودجه تابع مراتب مقرر در قانون خواهد بود، اینجا حکمی که در اینجا و در گزارش کمیسیون آمده، لفظ حداقل دارد، لفظ حداقل یعنی اینکه این می‌تواند تا هر درصدی بالا برود و تصمیم در اختیار معاونت است، عملاً ترتیبات مقرر در قوانین بودجه سالانه را به هم می‌ریزد و به طور آشکار، یک نوع هرج و مرجی را زمینه‌ساز می‌شود، به نظرم مغایرت دارد هم با اصل (۵۲) و هم اصول مربوط به نظارت دیوان، اصل (۵۴) که می‌گوید باید کنترل بکند، هر تصمیمی را در بودجه به استناد همین می‌توان به هم زد و تغییر داد، لذا به نظرم با اصل (۵۲) مغایرت دارد.

**رئیس -** اخطار ایشان اخطار واردی است، یعنی اصل (۵۲) می‌گوید که ارقام بودجه باید تابع قانون باشد، معنی‌اش این است که ما چند ماه در مجلس کار می‌کنیم برای ردیف‌های مختلف، قانون وضع می‌کنیم، وقتی می‌گوییم حداقل معنی‌اش این است که (۵۰) درصد هم می‌توانند تغییر بدهند، یعنی دولت تمام ردیف‌ها را تغییر بدهد، یعنی دست را باز می‌گذاریم در اختیار دولت که هر کار دلش خواست در ردیف‌ها بکند و این حتماً اشکال دارد، من اخطار را وارد می‌دانم.

حاضر ۲۰۰ نفر، وارد بودن اخطار را به رأی می‌گذاریم، نمایندگان محترم نظرشان را اعلام بفرمایند، اخطار قانون اساسی به رأی گذاشته شده، اجازه بدهید اول اخطار را به رأی بگذارم، اگر اخطار رأی آورد آنوقت باید این را اصلاح کنیم، پایان رأی‌گیری را اعلام می‌کنیم، **تصویب نشد.** مجلس اخطار را وارد ندانست.

**دبیر (صادقی) -** آقای رئیس! برخی دوستان هنوز اخطار دارند.

**رئیس -** بفرمایید.

**دبیر (صادقی) -** آقای رحمان‌دوست بفرمایید.

**مجتبی رحمان‌دوست** (تهران، ری، شمیرانات و اسلامشهر) -

بسم‌الله الرحمن الرحیم

آقای دکتر! تذکر من بند (۱۱) ماده (۲۴) آیین‌نامه است، «حفظ شأن و منزلت و اقتدار مجلس و دفاع از حقوق و جایگاه قانونی نمایندگان»، دیشب از تلویزیون بخشی از سخنرانی آقای رئیس‌جمهور پخش می‌شد، آقای احمدی‌نژاد در این صحبت‌شان گفتند که ما می‌دانستیم نباید وارد این استیضاح شویم، ببخشید، کاری شبیه کار ایشان، من نوشتم چه ماده‌ای را می‌خواهم بگویم.

**رئیس -** الان وسط بحث دیگری هستیم، این را بگذارید بعداً تذکر

بدهید. اخطارها را بگذارید آخر، الان وسط بحثی هستیم که نماینده دولت می‌خواهد صحبت بکند، اگر اخطارها در این مورد نیست اجازه بدهید دولت هم صحبت بکند و رأی‌گیری بکنیم. دولت بفرمایید.

**دبیر (صادقی) -** مخالف صحبت نمی‌کنند؟

**رئیس -** مخالف صحبت کرد.

**دبیر (صادقی) -** آقای فولادگر صحبت نکردند.

**رئیس -** صحبت می‌کنید؟ بفرمایید.

**حمیدرضا فولادگر** (اصفهان) - بسم‌الله الرحمن الرحیم

ببینید! تفاوت پیشنهاد جناب آقای دکتر عثمانی با کمیسیون بودجه فقط عمده‌اش در همان بحث درصدش است، این را که دیگر همه قبول داریم. متن تقریباً همان متن کمیسیون بودجه است، استدلال‌هایی هم که ایشان صحبت کردند همان‌هایی است که بنده هم در قسمت قبلی عرض کردم که دلایل مخالفت من با بازگشت به طرح اولیه بود، حالا با تذکری که جناب آقای مفتاح دادند اصلاً آن منتفی شد که به طرح اولیه برگردد، بنابراین تفاوت پیشنهاد جناب آقای دکتر عثمانی با پیشنهاد کمیسیون بودجه، فقط روی درصد است، کمیسیون (۳) درصد داده، آقای دکتر عثمانی (۴) درصد، ظاهرش هم این است که فقط (۱) درصد، اما من خواهم می‌کنم که به این صحبت عنایت کنید! همه استان‌ها هم شاملش می‌شوند، خواهش من این است که اینجا طبقاتی و بخشی نکنید استان‌ها را، ببینید! ما هر چه که از سهم بودجه عمومی دولت و از نظام برنامه‌ریزی عادی که در طول سال در بودجه سنواتی انجام می‌شود هرچه از این سهم کم بکنیم و بیایم تصمیمات استثنائات و مستثنیات را زیاد بکنیم، نظام بودجه‌ریزی کشور را مختل کرده‌ایم، این اولاً.

ثانیاً ما داریم دقیقاً از پروژه‌های ملی که بالاخره دولت می‌نشیند، دستگاه‌های اجرایی می‌نشینند بر اساس منافع ملی تصمیم‌گیری می‌کنند، نمی‌گویم خطا در آن نیست، نمی‌گویم کوتاهی در آن نیست، هنوز هم معتقدیم خیلی از پروژه‌های ملی ما می‌توانسته بهتر تعریف شود، بهتر جانمایی شود، اما این معنی‌اش این نیست که ما بیایم به این شیوه نظام برنامه‌ریزی و بودجه‌ریزی کشور را مختل کنیم، هرچه این درصدها اضافه می‌شود سهم پروژه‌های ملی کمتر می‌شود، ما که اعتقادمان این بود که با همان (۲) درصد هم اگر واقعاً می‌توانستند خیلی از خلأها را می‌توانستند پوشش دهند، اما حالا این درصد هرچه کمتر شود بهتر می‌شود برنامه‌ریزی کرد و امکان انجام پروژه‌های ملی بیشتر است، ما فکر نکنیم با این کار داریم کمک می‌کنیم، نیت‌ها درست است، نیت‌ها خیر است، همه می‌خواهیم به مناطق محروم‌مان کمک کنیم، اما واقعاً با این افزایش درصدها داریم سهم پروژه‌های ملی را و آنهایی که می‌شود با یک تصمیم کلان بهتر کمک کرد و بر اساس شاخص‌هایی توسعه‌نیافتگی به کل کشور کمک کرد، آنها را مدام داریم درصدشان را کم می‌کنیم، این را فقط دوستان بدانند که اسمش (۱) درصد است اما تأثیرش چند هزار میلیارد تومان کاهش پروژه‌های عمرانی است، خیلی متشکر.

**دبیر (صادقی) -** خیلی متشکر، جناب آقای آصفری موافق هستند.

**رئیس -** یک لحظه اجازه بدهید آقای عثمانی نکته‌ای دارند که

بفرمایند.

**محمدقسیم عثمانی** (بوکان) - آقای دکتر! با توجه به آن موضوعی که جناب عالی فرمودید و در راستای اینکه این زود رأی بیاورد و تمام شود، ما آن «حداقل» را صرف نظر می کنیم که همان (۴) درصد شود با اجازه شما.

**رئیس** - بسیار خوب، پیشنهادشان سالانه (۴) درصد است، موافق را دعوت بفرمایید، اشکال قانونی هم داشت.

**دبیر** (صادقی) - آقای آصفری بفرمایید.

**محمدحسن آصفری** (اراک، کمیجان و خنداب) -

بسم الله الرحمن الرحيم

ببینید همکاران عزیز! ما همین سال گذشته که (۲) درصد مربوط به امسال بود، آقای دکتر! وقتی تصویب شد، آقای نوبخت جلسه گذاشتند در دفتر خودشان و نمایندگان را دعوت کردند و آنجا صحبت از این بود که همین (۲) درصدی را که ما تصویب کرده ایم، (۵۰) درصد از این برود برای پروژه های ملی، لذا دغدغه دوستان اگر مخالفین عزیز روی این است که ملی را ما اولویت بدهیم، شما چه بخواهید و چه نخواهید دولت این کار را دارد انجام می دهد، (۳) درصد هم باشد، (۴) درصد هم باشد دولت دارد می آید (۵۰) درصد آن را در آیین نامه خودش تغییر می دهد و تبدیل می کند به همان پروژه های ملی، اما واقعیت امر این است که ما امروز مشکلات جدی در مناطق مان داریم، در همه روستاها، شهرهای کمتر توسعه یافته که می رویم عمده ترین مشکل مردم بحث راه است، بحث آب شرب است، بحث آب کشاورزی است، موضوع بیکاری و اشتغال است، موضوع طرح های نیمه کاره هادی روستایی است.

همه اینها مسائل و مواردی است که از نزدیک داریم اینها را در حوزه های انتخابیه لمس می کنیم و اگر واقعاً مجلس می خواهد برای یکبار هم که شده کمک کند به این مناطق کمتر توسعه یافته، بایستی این پیشنهاد تصویب شود که هم دولت خودش را ملزم بداند به این مناطق و این محلات توجه داشته باشد، نمی گویم توجه نمی کند، توجه دارد اما بیشتر توجه کند، درخواست هایی که در همین دو سال و نیم گذشته ما برای دولت، برای وزارتخانه های مختلف دادیم بیشترش حول محور بیکاری، اشتغال، سرمایه گذاری، راه و آب است و لذا از این فرصت چه زمانی بهتر از الان است که ما استفاده کنیم و بتوانیم با لحاظ کردن همین (۴) درصد، حالا آقای عثمانی هم که فرمودند «حداقل» را برای اینکه مخالف اصول قانون اساسی هم نباشد، آن «حداقل» هم برداشته شده.

لذا خواهش من از دوستان این است که کمک کنید که حداقل دولت را ملزم بدانید برای این درخواست ها، برای این نامه هایی که از طرف مردم، از طرف مناطق کمتر توسعه یافته، در همین چهار محوری که خدمت شما عرض کردم، مسائل دیگری هم البته هست اما بیشتر در این حوزه است، اینها وقتی برای دولت می رسد حداقل راهکار داشته باشد، کمیته ها و شوراهای برنامه ریزی هم مشکل قانونی نداشته باشند و بتوانند این (۴) درصد را لحاظ کنند در اعتبارات خودشان تا بتوانیم یک بخشی از مشکلات و دغدغه های مردم را در مناطق کمتر توسعه یافته حل کنیم.

**رئیس** - متشکریم، دولت بفرمایند.

**علی عسکری** (رئیس کل سازمان امور مالیاتی کشور) -

بسم الله الرحمن الرحيم

من یک نکته ای را خدمت دوستان عرض کنم و آن اینکه هم ما در کمیسیون برنامه و بودجه این بحث را مطرح کردیم که دولت نه تنها مخالفتی با توسعه مناطق محروم ندارد، بلکه عمده طرح ها و لوایح، لایحه بودجه سال ۹۳، تمامی خطها را اگر نگاه کنیم در راستای حمایت از مناطق محروم است ولی نکته ای را که ما دیروز هم روی آن تأکید داشتیم، این بود که ببینیم اگر پولی را در ردیف قرار بدهیم، به صورت متمرکز کارا تر است یا اینکه بیاوریم داخل ردیف های طرح های تملک دارایی های سرمایه ای خود مناطق محروم این را در نظر بگیریم؟ ببینید! ما که از لحاظ معاونت برنامه ریزی که بدمان نمی آید (۱۱) هزار میلیارد تومان به صورت ردیف در اختیار ما باشد، این از دیدگاه، ولی این بحث به نفع مملکت نیست، چرا؟ این (۱۱) هزار میلیارد تومان از کجا به دست می آید؟

ما (۲) درصد منابع عمومی را الان در ماده (۱۸۰) داریم که (۴۳۰۰) میلیارد تومان است، (۳۷۰۰) میلیارد تومان در قالب تبصره (۲۲) قانون بودجه سال ۹۳، ما (۲) درصد منابع عمومی را الان در ماده (۱۸۰) داریم، که (۴۳۰۰) میلیارد تومان است. (۳۷۰۰) میلیارد تومان در قالب تبصره (۲۲) قانون بودجه سال ۹۳، (۲۵۰۰) میلیارد تومان در قالب (۲) درصد نفت. تا اینجا می شود (۶۸۰۰) میلیارد تومان.

(۲) درصد ما بخواهیم به این اضافه کنیم (۴۳۰۰) میلیارد تومان یعنی (۱۱) هزار و (۱۰۰) میلیارد تومان از اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای به صورت ردیف متمرکز خواهد شد، یعنی چند درصد بودجه عمرانی؟ (۲۶) درصد بودجه عمرانی کشور به صورت ردیف خواهد شد. توزیع ردیف ها به پروژه تبدیل کردن بعد از تصویب قانون قطعاً زمان بر هست، به ویژه در مناطقی که سردسیر هم هست تا این پروژه را ابلاغ کنیم اعتبارش را، کار را شروع کنند فصل کار هم از بین رفته. نکته ای را که ما تأکید داریم این هست که ما آیا با توجه به مباحثی که الان پیش رو داریم، برای سال ۹۴ با (۴) درصد آیا قادر هستیم لایحه بودجه مان را ببندیم یا نه؟ من با یک استدلال خدمتتان هستم که اصلاً دیگر دولت قادر نخواهد بود با این افزایش لایحه بودجه اش را تنظیم کند.

ما الان با توجه به اینکه در سال ۹۳ حداقل (۲۵) درصد از درآمدهای نفت مان را از دست خواهیم داد. هزینه های جاری هم پابرجاست، حداکثر میزان پولی که به طرح های تملک دارایی های سرمایه ای می توانیم بدهیم (۳۰) هزار میلیارد تومان فرض کنید. از این (۳۰) هزار میلیارد تومان، (۱۱) هزار میلیارد تومان آن به صورت ردیف برای اینجا باشد، (۱۰) هزار میلیارد تومان هم که تنخواه ماده (۱۰) قانون تنظیم و (۱۲) قانون مدیریت بحران است، آیا اصلاً پولی می ماند که ما بخواهیم طرح های تملک دارایی های سرمایه ای مان را که الان به قیمت ثابت سال ۹۲، (۴۰۰) هزار میلیارد تومان پول می خواهیم که اینها را تکمیل کنیم، آیا همه اینها نمی ماند؟ سؤالی که ما دیروز داشتیم این بود آیا ما طرح های مهم، فرض کنید



اتوبان سازی برای مناطق محروم اهمیتش کمتر از راه روستایی است؟ ببینید اینها بحث های ماست، ما بحث مان این است که مجلس محترم که این اختیار را دارد ما پیوست شماره (۱) طرح های عمرانی را هم داریم، بیاید مناطق محروم را سهمش را ببرد بالا و دقیق اصلاً ابتدای سال بودجه این طرح را ما ابلاغ کنیم، چرا در قالب ردیف؟ (صادقی - خیلی متشکر) ببینید! نکته دوم، بر اساس اصل (۷۵) قانون اساسی ما الان (۴۳۰۰) میلیارد تومان با توجه به ثابت بودن درآمدهای مان باید روی این ردیف بگذاریم. ما این (۴۳۰۰) میلیارد تومان را از کجا کاهش دهیم؟ خواهش من این است که دوستان مجلس به ما بگویند که از کجا این آیا می توانیم از بودجه جاری کاهش دهیم که قطعاً حقوق و دستمزد طبق قانون مدیریت خدمات کشوری به میزان تورم باید افزایش دهیم، پس عملاً پیوست شماره (۱) ما متوقف خواهد شد.

**رئیس -** متشکریم، کمیسیون بفرماید.

**غلامرضا کاتب** (سخنگوی کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات) -

بسم الله الرحمن الرحيم

با عرض تسلیت مجدد ارتحال آیت الله مهدوی کنی و تشکر از همراهی دیروز نمایندگان محترم مجلس، من می خواهم یک خواهشی کنم، دوستان گفتند پیشنهادی که برادر عزیزم جناب آقای عثمانی مطرح کردند یک اختلاف دارد. در صورتی که من تعداد اختلاف ها و موضوعات بسیار مهمی که اختلاف در آن وجود دارد خواهش می کنم دقت کنید، بعد هر چه که شما تشخیص دادید ما تابع هستیم.

ببینید! اولین نکته ای که اشاره کردند درخصوص اینکه (۴) درصد شود، خوب ما باید یک قانونی بنویسیم که انجام شدنی باشد نه اینکه ایده آل فکر کنیم. همینطور که برادر عزیزمان جناب آقای صالح گفتند، ما اگر بخواهیم (۸۰۰۰) میلیارد تومان یا (۶۰۰۰) میلیارد تومان این اعتبار را بگذاریم. آیا شدنی است؟ عملکرد سال ۱۳۹۰، ۹۱، ۹۲ نشان می دهد که در این سه سال اول قانون برنامه این امکانش وجود نداشت. فقط به همت شما و کمیسیون برنامه و بودجه سال ۹۳ اجرایی شده، این یک نکته.

نکته دومی که فرمودند که ما آدیدم توزیع را بر اساس شاخص باز گفتیم من خواهش می کنم متن پیشنهادی ما خدمت شما هست. ما گفتیم سهم هر شهرستان برای بهبود شاخص های مذکور، شاخص های مذکور چه می شود؟ همان شاخص های بالا. در نتیجه دقیقاً گفتیم همان شاخص های بالا توزیع شود و هیچ دغدغهای برای شاخص ها وجود ندارد.

نکته خیلی مهم تر همکاران عزیز دقت کنید! پیشنهادی که برادرمان آقای عثمانی دارد با پیشنهاد کمیسیون برنامه و بودجه اختلاف بسیار مهمی دارد، تصویب آن در کمیته برنامه ریزی شهرستان است، آقای عثمانی می فرمایند در کمیته برنامه ریزی استان تصویب شود. وقتی کمیته برنامه ریزی شهرستان تصویب شود، نمایندگان عزیز خودشان نظارت دارند، مشکلات شهرستان را خودشان می دانند چیست می دانند که الان مشکلشان آب است، راه است، بهسازی است. اما وقتی که رفت کمیته برنامه ریزی استان یک استانی که (۱۵) تا نماینده دارد (۲) نفر می رود. واقعاً آنجا نمی تواند کاری کند و تشخیص این ممکن نیست. در نتیجه امکان

اینکه اعتبارات به پروژه های واقعی تخصیص داده شود امکانش وجود ندارد. استدعا می کنم که به این پیشنهاد رأی ندهید. نکته خیلی مهم تری که باز می خواهم عرض کنم که ظاهراً مشخص نیست اما باطن بسیار خطرناکی دارد فرموده که هرگونه تخصیص و پرداخت از این محل به استان ها، بعدش گفته به شهرستان ها ممنوع است.

برادران دقت کنید! وقتی که شما می گوید به استان ها ممنوع است، ممکن است خود اصفهانی که دوستان مثال می زنند، اصفهان ممکن است خودش ظاهراً خوب باشد، اما شهرستان هایی دارد مثل برخوار، سمیرم، نائین. این شهرستان ها کلاً محروم است. خود تهران را الان نگاه کنید، اطرافش بروید تمام محرومیت در آن وجود دارد، شما وقتی که می گوید به استان ها ندهید ممنوع است. شیراز را بروید، سمنان را بروید، هر نقطه ای در شیراز ممکن است خود شیراز برخوردار باشد از آنجا بروید سپیدان، ممسنی، لار، لامرد، شهرستان هایی هستند محروم محروم. در هر نقطه ای و استانی که بروید مناطق محروم بسیار گسترده ای دارد. حالا ممکن است مرکز استانش ظاهراً خوب باشد. مرکز سمنان ممکن است امکاناتش خوب باشد. آن طرف می روید عرض کنم که ایوانکی، شهرهای زیرمجموعه شهرستان شاهرود مثل میامی که امکانات رفت و آمد وجود ندارد. خواهش می کنم با این کلمه یک مشکلی دارید شما قانونگذار ایجاد می کنید که اصلاً نمی شود حل شود. شما گفتید هرگونه تخصیص و پرداخت از این محل به استان ها و شهرستان هایی که شاخص های مربوطه آنها بالاتر از سطح متوسط کشوری است، ممنوع است. بله، من خواهش می کنم که به این پیشنهاد رأی ندهید. اگر به این پیشنهاد رأی دهید، که واقعاً استان ها با مشکل مواجه می شوند. استدعا می کنم به این پیشنهاد رأی ندهید.

**رئیس -** متشکریم. پیشنهاد را بفرماید.

**دبیر** (فرهنگی) - پیشنهاد چاپ شده ای که جناب آقای دکتر عثمانی توضیح دادند پیشنهاد اول شان هست به رأی گذاشته می شود.

**رئیس -** حضار ۲۰۰ نفر، پیشنهاد چاپ شده آقای عثمانی در صفحه (۲)، نمایندگان نظرشان را اعلام بفرمایند، دولت و کمیسیون مخالف هستند، پایان رأی گیری را اعلام می کنم، تصویب نشد. پیشنهاد دیگری اگر نیست متن را بخوانیم.

**دبیر** (فرهنگی) - آقای عثمانی اجازه می دهید؟ ایشان چند پیشنهاد دارند همه آنها را می خواهند مطرح کنند. اجازه بدهید عبور کنیم.

**رئیس -** بفرماید.

**دبیر** (فرهنگی) - همه پیشنهاد های اصلاح کل مربوط به جناب آقای عثمانی است. آقای عثمانی بفرماید. کدام را می فرماید؟

**عثمانی -** این (۳/۵) درصد را.

**دبیر** (فرهنگی) - آقای عثمانی کجاست؟

**عثمانی -** آقای دکتر! دیگر مخالف و موافق اگر صحبت نکنند، فقط (۴) درصد می شود، (۳/۵) درصد.

**رئیس -** آقای عثمانی! دیگر رها کنید بابا! این (۳/۵) بعدش می شود (۳/۷۵).

**عثمانی - آقای دکتر!** در پیشنهادات دیگر نداریم.

**رئیس -** ولش کن آقای عثمانی! بگذار همین (۳) درصد را خیرش را ببینید. بگذارید عبور کنیم.

**عثمانی -** اجازه بدهید برای مناطق محروم (۱۰۰۰) میلیارد تومان خیلی است.

**رئیس -** اگر توانستید بعداً درست کنید. پیشنهاد دیگری هست؟ متن را بخوانیم تمام کنیم برو. آقایان اگر اجازه دهید دیگر این بحث را تمام کنیم.

**دبیر (فرهنگی) -** خوب اگر در جزئیات پیشنهادی نیست، آقای مفتاح و رستمیان پیشنهاد کردند که کلمه به «استان» حذف شود.

**رئیس -** چه چیزی؟

**دبیر (فرهنگی) -** «به استان» در سه سطر مانده به آخر.

آقای رستمیان شما مطرح می کنید؟

**رئیس -** مطرح می فرمایید؟

**دبیر (فرهنگی) -** آقای رستمیان بفرمایید.

**عبدالرحمن رستمیان (دامغان) -** بسم الله الرحمن الرحيم

من فکر می کنم کار خیلی خوبی است که ما کارهای مان را حداقل پژوهش کنیم ببینیم چه اتفاقی می افتد؟ ما سال گذشته که این طرح (۲) درصد را داشتیم. من فکر می کنم اثربخشی خیلی خوبی را داشت. چقدر خوب است امسال این پژوهش اتفاق بیفتد، واقعاً این (۲) درصد چه سهمی را داشت، یا بگوییم (۱۰) درصد بودجه چه سهمی را داشت، آن (۹۰) درصد چه سهمی را داشت؟ برای خیلی از شهرستان ها اثربخش بود، یک اتفاقی که در کشور ما افتاده؛ غیر از اینکه استان ها نامتوازن هستند، در درون استان ها هم شهرستان ها نامتوازن هستند. ما اگر بگوییم که اینجا آن سهم شهرستان و شاخص های شهرستان را ببینیم خیلی بهتر از شاخص های استان است، به خاطر اینکه مراکز استان ها خیلی برخوردار هستند. بعضی از شهرستان ها برخوردار نیستند. حتی شاخص های اشتغال شان، آب روستایی شان، راه روستایی شان، اینکه در خود ماده واحده ای که همکاران بودجه تصویب کردند چه سطر بالا چه پاراگراف آخرش هر دو سهم شهرستان را دیدند. در صورتی که این وسط استان را دیدند.

من فکر می کنم این دچار مشکل می کند و بگوییم که آن شاخص هایی که می بینیم شهرستان را ببینیم. به علت توسعه نامتوازن در درون استان ها که به خصوص مراکز استان ها خیلی برخوردار هستند، شهرستان های دیگر برخوردار نیستند. لذا من فکر می کنم اگر حذف شود، یا به علت ابهامی که وجود دارد کلمه شهرستان اضافه شود.

**دبیر (صادقی) -** خیلی متشکر. موافق و مخالف صحبت می کنند؟ جناب آقای موسوی!

**رئیس -** صحبت نمی کنند، دولت؟ کلمه «استان» در سطر آخر... دولت نظرش موافق است یا مخالف؟ کمیسیون بفرمایید.

**غلامرضا کاتب (سخنگوی کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات) -**

بسم الله الرحمن الرحيم

من خواهش می کنم دغدغه برادر بسیار عزیزم جناب آقای دکتر رستمیان دغدغه بسیار خوبی است، اتفاقاً ما این متنی که تصویب کردیم، فقط در راستای همین دغدغه جناب آقای دکتر رستمیان است. چون ما گفتیم که معاونت نظارت راهبردی به استان ابلاغ می کند اما هیچ تصمیم گیری استان نمی کند. تصمیم گیری مصوبه توسط کمیته برنامه ریزی شهرستان است، نمی شود که به استان معاونت نظارت راهبردی مستقیماً به شهرستان ها ابلاغ کند.

**رئیس -** آقای رستمیان ببینید! به هر حال از مرکز وقتی یک چیزی می خواهد ابلاغ شود به استان ابلاغ می شود منتها تصمیم گیری را به کمیته برنامه ریزی شهرستان دادند. اگر اجازه دهید صرف نظر کنیم. چون چاره ای نیست باید مرکز به استان ابلاغ کند. (کاتب - فقط یک واسطه است) ولی ذیلش نوشته کمیته برنامه ریزی شهرستان تصمیم می گیرد. اگر نمی گذرید رأی بگیرم. خوب شما مخالف هستید.

**کاتب -** کمیسیون مخالف است.

**رئیس -** پیشنهاد را بفرمایید.

**دبیر (فرهنگی) -** پیشنهاد حذف عبارت «به استان» از انتهای ماده واحده است.

**رئیس -** حضار ۱۹۹ نفر، نمایندگان نظرشان را راجع به این پیشنهاد اعلام بفرمایند، دولت و کمیسیون مخالف هستند. پایان رأی گیری را اعلام می کنم، تصویب نشد. پیشنهاد دیگری داریم؟

**دبیر (فرهنگی) -** پیشنهاد الحاقی آقای نجف نژاد دارند.

**رئیس -** الحاقی باشد برای بعد.

**دبیر (فرهنگی) -** منتها آقای نجف نژاد! توجه داشته باشید که با سیاست گذاری که در متن ماده واحده است مغایر خواهد بود. چون در ماده واحده سیاست هایی مشخص کرده، شما آنها را عوض می کنید عبارات ضد و نقیض می شود. در عین حال رسیدیم آنجا آقای رئیس هم نظر دهند.

**رئیس -** پیشنهاد ماده واحده را بخوانید.

**دبیر (فرهنگی) -** ماده واحده - در راستای تحقق اصل چهارم و هشتم قانون اساسی، سیاست های کلی و جهت حصول به اهداف چشم انداز و به منظور استفاده متوازن از امکانات کشور و توزیع عادلانه و رفع تبعیض و ارتقاء سطح مناطق کمتر توسعه یافته و تحقق پیشرفت و عدالت، دولت مکلف است در توزیع منابع عمومی و یارانه سود تسهیلات به نحوی عمل نماید که فاصله شاخص برخورداری شهرستان های کمتر از سطح متوسط کشور در شاخص های زیر سالانه حداقل (۱۰) درصد به سطح متوسط کشوری نزدیک شود.

بدین منظور دولت مکلف است (۳) درصد از اعتبارات بودجه عمومی دولت را در قالب ردیف مشخص تحت همین عنوان تعیین کند و طی جدولی که در آن سهم هر استان بر اساس شاخص های نرخ بیکاری، آب شرب شهری و روستایی، آموزش و پرورش، بهداشت، درمان، بهسازی روستاها، راه و زیرساخت های جاده ای، سرانه های عمران شهری و درآمد شهرداری ها مشخص می گردد در قانون بودجه درج نماید. سهم هر

## کشوری در آب‌های جزیره کیش

**رئیس -** دستور بعدی را بفرمایید.

**دبیر (فرهنگی) -** دستور بعدی گزارش کمیسیون عمران در مورد سانحه مورخ ۱۳۹۲/۱۲/۱۲ سقوط جت فالکن فلایت چک سازمان هواپیمایی کشوری در آب‌های جزیره کیش است که در اجرای بند (۷) ماده (۴۹) آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی ارائه می‌شود. جناب آقای آرامی برای ارائه گزارش تشریف بیاورید.

**منصور آرامی (سخنگوی کمیسیون عمران) -** بسم الله الرحمن الرحيم ابتدائاً بنده هم ارتحال عالم جلیل‌القدر، سیاست‌مدار هوشمند و ولایتمدار و انسان اخلاق‌مدار حضرت آیت الله مهدوی کنی ریاست محترم مجلس خبرگان را به محضر ملت بزرگوار و خانواده معزز و معظم ایشان تسلیت عرض می‌کنم و برای ایشان هم علو درجات از خداوند منان خواستاریم. در اجرای ماده (۴۹) آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی، گزارش بررسی سانحه مورخ ۹۲/۱۲/۱۲ سقوط جت فالکن فلایت چک سازمان هواپیمایی کشوری در آب‌های جزیره کیش.

مقدمه

طبق دستورالعمل‌های سازمان بین‌المللی هواپیمایی کشوری (ICAO) و به‌منظور تأمین ایمنی پرواز، تجهیزات کمک ناوبری در مسیرهای پروازی و همچنین فرودگاه‌های کشور، در دوره‌های زمانی مشخص با انجام چک‌های پروازی توسط هواپیمای فلایت چک مجهز مورد کنترل قرار می‌گیرند.

سازمان هواپیمایی کشوری به عنوان متولی امر در کشور، دو فروند هواپیمایی جت فالکن را به این منظور اختصاص داده بود. یک فروند از آنها به علامت ثبت EP-FIC در تاریخ ۱۳۹۲/۱۲/۱۲ و در حین انجام مانورهای چک پروازی دچار سانحه شد و با سقوط در آب‌های جزیره کیش، تمامی چهار سرنشین آن جان باختند. متأسفانه تاکنون جنازه سرنشین چهارم بدست نیامده است. در پی این سانحه و با توجه به عملیاتی نبودن دومین فروند جت فالکن (۲۰۰۰)، جلساتی در کمیسیون عمران برگزار گردید و با توجه به طولانی شدن عملیات جستجوی لاشه هواپیما، بررسی علل سانحه و همچنین طولانی شدن روند جایگزینی هواپیمای فلایت چک، در تاریخ ۱۳۹۳/۲/۲۷ هیأتی از کمیسیون عمران به ریاست آقای احمد جباری و عضویت آقای علی‌نعمت چهاردولی نمایندگان عضو کمیسیون عمران از منطقه بازدید کردند و با حضور مسئولین مربوطه به بررسی جوانب امر پرداختند. لازم به ذکر است که این دومین سانحه سقوط هواپیماهای کنترل پرواز از سال ۱۳۷۷ می‌باشد. در سانحه قبلی که در شهرستان رشت به وقوع پیوست، رئیس سازمان هواپیمایی کشوری به همراه دیگر سرنشینان هواپیما جان خود را از دست دادند.

این گزارش در راستای اجرای ماده (۴۹) آیین‌نامه داخلی مجلس تهیه شده است و در ادامه نتایج بررسی‌های انجام شده تقدیم می‌گردد.

نتایج بررسی

۱ - هواپیمای مزبور علی‌رغم وجود سوابقی از نقص فنی مورد اشاره در

شهرستان برای بهبود شاخص‌های مذکور همراه با دستورالعمل توزیع پروژه‌ها و طرح‌های موارد فوق هم‌زمان با ابلاغ اعتبارات استانی توسط معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور به استان ابلاغ می‌شود تا با تصویب کمیته برنامه‌ریزی شهرستان به طرح‌ها و پروژه‌های موضوع شاخص‌های فوق اختصاص یابد.

**رئیس -** حضار ۲۰۰ نفر، ماده‌واحد را به رأی می‌گذاریم. نمایندگان محترم نظرشان را اعلام بفرمایند. چون خلاف برنامه هست، دوسوم رأی می‌خواهد، دوستان رأی‌شان را اعلام فرمودند؟ پایان رأی‌گیری را اعلام می‌کنم، تصویب شد.

**دبیر (فرهنگی) -** آقای رئیس! پس عنوان هم با اجازه همکاران محترم می‌شود «طرح استفاده متوازن از امکانات کشور برای ارتقاء سطح مناطق کمتر توسعه‌یافته» با همان متنی که تصویب شد.

آقای رئیس! آقای نجف‌نژاد یک پیشنهاد الحاقی دارند که به نظر می‌رسد با متنی که تصویب شد سازگار نیست. آقای نجف‌نژاد بفرمایند.

**مقداد نجف‌نژاد (بایلسر و فریدونکنار) -** بسم الله الرحمن الرحيم

**دبیر (فرهنگی) -** صفحه (۱۰) را می‌فرمایند.

**نجف‌نژاد -** بله، ببینید! منافاتی ندارد اگر این بود که ما اصلاحی تقدیم می‌کردیم.

دوستان بزرگوار ببینید! قانون اساسی تأکید دارد بر رفع تبعیض و توازن منطقه‌ای. به اینکه منابع ملی عادلانه و بر اساس نیاز که یک پایه‌اش هست و استعداد مناطق مختلف کشور توزیع شود. خوب استحضار دارید مردم از تبعیض و نابرابری ناراحتند، اگر هست، اعتقاد دارند برای همه باشد اگر نیست ظلم بالسویه عدل است، یعنی برای همه نباشد. اینطور نباشد که اگر شما این مبنا را که قانون اساسی تأکید دارد یک پایه‌اش نیاز است، یک **دبیر (فرهنگی) -** آقای نجف‌نژاد! آقای رئیس هم نظرشان همین است، می‌فرمایند قابل طرح نیست.

**نجف‌نژاد -** نه، اگر نبود که آقای فرهنگی من اصلاحی می‌دادم. من صحبت کردم، اصلاحی می‌دادم، الان فرق ندارد، اگر بنا بود اینطور باشد ما اصلاحی می‌دادیم دیگر. همان را باید به عنوان اصلاحی می‌پذیرفتید. الان به عنوان الحاقی دارم می‌دهم. جناب آقای رئیس اگر غیر از این بود که اصلاحی می‌دادیم ما، الحاقی می‌گویم.

**رئیس -** آقای نجف‌نژاد! قابل طرح نیست چون الان یک طرحی که در کمیسیون تصویب شده این با آن تعارض دارد. با طرح اولی تعارض نداشت، **نجف‌نژاد -** آقای دکتر! اصلاح می‌کند دیگر، اگر این بود که ما...

**رئیس -** تفاوت دارد، قابل طرح نیست، متشکریم. پیشنهاد دیگری اگر هست بفرمایید.

**دبیر (فرهنگی) -** نه، پیشنهاد دیگری نداریم.

**رئیس -** خیلی خوب، پس این بحث خاتمه پیدا کرد، از عضو محترم شورای محترم نگهبان هم تشکر می‌کنیم.

**۵ - قرائت گزارش کمیسیون عمران در مورد سانحه مورخ ۱۳۹۲/۱۲/۱۲ سقوط جت فالکن فلایت چک سازمان هواپیمایی**

مجلس شورای اسلامی رسانده شود.

رئیس کمیسیون عمران - سیدمهدی هاشمی

رئیس - متشکریم.

## ۶- ادامه رسیدگی به طرح حمایت از آمران به معروف و ناهیان از منکر (ثبت ۴۶۷)

رئیس - دستور بعد را بفرمایید.

دبیر (فرهنگی) - دستور بعد ادامه رسیدگی به گزارش کمیسیون مشترک در مورد طرح یکفوریته حمایت از آمران به معروف و ناهیان از منکر است. در بررسی مراحل قبلی در جزئیات ما به ابتدای ماده (۷) رسیدیم. در ماده (۷) پیشنهادی هست؟ آقای حیدری طیب مطرح می‌کنید؟

بفرمایید. ایشان پیشنهاد حذف ماده (۷) را دارند.

سیدسعید حیدری طیب (کرمانشاه) - بسم الله الرحمن الرحیم

بنده ابتدا رحلت حضرت آیت الله مهدوی کنی رئیس مجلس خبرگان را به مقام معظم رهبری و ملت شریف ایران تسلیت می‌گویم.

و اما راجع به پیشنهاد بنده؛ عزیزان! در اینکه اهمیت بحث امر به معروف و نهی از منکر از فروع دین ماست و در آیات مکرر قرآن به این موضوع توجه شده هیچ شکی نیست و مورد تأیید همه عزیزان هست. اما اینکه این اصل بعد از (۳۴) سال از تصویب قانون اساسی چطور باید از این انزوا خارج شود، جزء فصول اولیه قانون اساسی است اما واقعاً مظلوم واقع شده و تا کنون به فکر اجرای این اصل نبوده‌ایم. اما راهکار اجرای آن چیست؟

ما در اجرا باید طوری عمل کنیم با توجه به اینکه قانون نرم‌افزار اداره کشور است و باید به نحوی قانون‌نویسی شود که ممکن است این قانون صدها سال وجود داشته باشد، مورد احترام افکار عمومی قرار بگیرد. قانونی وضع شود که برای آن احترام قائل شوند، جزء اولویتها باشد.

هیچ شکی در اصل موضوع نیست اما عزیزان ببینید! همین ماده (۷) که آمده «مجازات اشخاصی که مبادرت به اعمال مجرمانه نسبت به آمر به معروف و ناهی از منکر نماید قابل تعویق، تخفیف و یا تعلیق نیست».

در اصول مجازات عمومی، قواعد عمومی مجازاتها معمولاً تعلیق مجازات به اعتبار نوع جرم و ماهیت خطرناک بودن آن می‌باشد نه به اعتبار مجنی‌علیه.

در بحث مجازاتها جرمی که جامعه را تکان بدهد آن جرم معمولاً به طور استثنا قابل تعلیق نیست. مواردی که به طور استثنا در قانون مجازات اسلامی آمده قابل تعلیق نیست یا قابل تخفیف نیست مجازاتهایی هستند که برای جامعه خطرناک هستند. من به چند مورد اشاره می‌کنم:

یکی اینکه در ماده (۳۰) قانون مجازات اسلامی سال ۷۰ آمده، بحث آدم‌ربایی که قابل تعلیق نیست، اختلاس، ارتشاء و کلاهبرداری که به

گزارش مکتوب سازمان بازرسی کل کشور، از قبیل ایراد در عملکرد موتور، عدم تجهیز به خلبان اتوماتیک (اتوپیلوت) و جعبه سیاه FDR، مجوز پرواز را اخذ کرده و از فرودگاه مهرآباد به مقصد کیش حرکت نموده است. هواپیمای مذکور پس از پیاده کردن خدمه کنترل زمینی، عملیات کنترل فرودگاه بین‌المللی کیش را آغاز می‌نماید. در نهمین مانور پروازی و چهار دقیقه پس از آخرین مکالمه با برج مراقبت، دچار سانحه می‌گردد. عملیات جستجو به دلیل عدم تجهیز هواپیمای مزبور به سامانه اعلام موقعیت ELT با صرف هزینه و وقت بسیار زیادی مواجه شده و لاشه هواپیما پس از حدود هفتاد روز در اعماق دریا مشاهده و فیلمبرداری شده است.

۲ - علی‌رغم عدم ثبت نشانه‌هایی از بروز مشکل توسط برج مراقبت پرواز و همچنین ناگهانی بودن سانحه، بروز خطای ناشی از عدم وجود تجهیزات کمک ناوبری کافی در هواپیما یا نقص فنی ناگهانی، بسیار محتمل می‌باشد.

با این وجود، جهت احصای علل سانحه لازم است لاشه هواپیما مورد بررسی و مطالعه قرار گیرد. بر اساس گزارشات دریافتی، قطعات لاشه هواپیما در کف دریا بسته‌بندی شده اما علی‌رغم اعلام رئیس سازمان هواپیمایی کشوری در بازدید مزبور مبنی بر خروج دو هفته‌ای لاشه هواپیما از دریا و با گذشت بیش از دو ماه از موعد اعلامی، تا زمان تنظیم گزارش، اقدام مؤثری به عمل نیامده است.

۳ - اگرچه سازمان هواپیمایی کشوری پس از این سانحه، با اخذ مجوز از شورای عالی امنیت ملی جهت استفاده محدود از هواپیمایی فلایت‌چک خارجی، نسبت به بررسی و تست تجهیزات کمک ناوبری فرودگاه‌ها و مسیرهای پروازی اقدام نموده است، اما بر اساس اعلام رئیس سازمان هواپیمایی کشوری، هواپیمای جت فالکن ۲۰۰۰ موجود باید حداکثر تا پایان مردادماه برای کنترل سامانه‌های فلایت‌چک تجهیز و عملیاتی گردد، ولی تاکنون گزارشی مبنی بر انجام موضوع، واصل نگردیده است.

۴ - معمولاً بررسی علل سوانح هوایی کشور طولانی می‌گردد و با توجه به احتمال قصور دستگاه‌های مرتبط در سوانح و تأثیر آن در روند بررسی‌ها، لازم است مرجع رسیدگی به سوانح، مرکب از اعضای مستقل از دستگاه‌های مسؤول باشد. در حال حاضر پیگیری و بررسی سوانح هوایی کشور در صلاحیت سازمان هواپیمایی کشوری قرار دارد.

۵ - با توجه به کثرت فرودگاه‌های ساحلی و همچنین وجود مسیرهای پروازی بر فراز دریاهای کشور، لازم است وزارت راه و شهرسازی و سازمان مدیریت بحران، برنامه‌ریزی لازم جهت تقویت آمادگی امداد و نجات و جستجو در سوانح هوایی در دریا را به عمل آورند. لازم است از اقدامات دلسوزانه سازمان منطقه آزاد کیش در امداد و نجات و عملیات جستجوی لاشه هواپیما تقدیر گردد.

در پایان پیشنهاد می‌گردد وفق تبصره (۱) ماده (۴۹) آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی پاسخ دولت درخصوص علل تأخیر در خروج لاشه هواپیما و بررسی سانحه، با قرائت در صحن مجلس به اطلاع نمایندگان

حداقل مجازات آن کمتر قابل تخفیف نیست، بحث آدم‌ربایی، سرقت غیرحدی و معاونت در حدود و مواردی که جرائم بسیار خطرناکی هستند قابل تعلیق یا تخفیف نیستند.

تعویق یک پدیده جدیدی است که در قانون مجازات اسلامی جدید آمده است، اما عزیزان! تصویب این چنین موادی به نفع آمر به معروف نیست، به نفع ناهی از منکر نیست. این حمایت منظور نمی‌شود. به نظر بنده این ایجاد یک نوع تبعیض در جامعه است. ما باید بپذیریم که در اجرای امر به معروف و نهی از منکر ممکن است افرادی هم وجود داشته باشند مرتکب سوءاستفاده هم بشوند. در اینجا چه باید کرد؟ آیا فردی که یک جرم جزئی انجام دهد، به هر حال از روی عصبانیت بیاید با فرد آمر به معروف و ناهی از منکر مقابله کند این باید مجازاتش به هیچ وجه قابل تعلیق نباشد یا قابل تخفیف نباشد؟ آیا این درست است؟ آیا اصول قانون‌نویسی به همین شکل است؟

واقعاً به نظر بنده این نوع قانون‌نویسی روش صحیحی نیست و در شأن مجلس نمی‌باشد. این جزء اولویتهای قانونگذاری جامعه اسلامی نیست. ببینید عزیزان! ما به گذشته برگردیم ببینیم واقعاً در مواردی که رخ داده است عملکرد چطور بوده است؟ از نظر سیاستهای ابلاغی مقام معظم رهبری به قوه قضائیه هم این موضوع مابینت دارد، یعنی با این سیاستها همخوانی ندارد. این ماده باعث می‌شود زندانی در زندان بیشتر وجود داشته باشد. بنابراین نه با اصول اسلامی، نه با سیاستهای ابلاغی مقام معظم رهبری و نه با مسائل مجازاتهای عمومی همخوانی ندارد. لذا خواهشی که از همکاران محترم دارم به حذف این ماده رأی بدهند که ان شاء الله اصول اساسی و موازین اسلامی و سیاستهای ابلاغی مقام معظم رهبری رعایت شود. با تشکر. والسلام

**رئیس -** متشکریم، مخالف صحبت می‌کند؟

**دبیر (صادقی) -** جناب آقای دلگانی صحبت می‌کنند.

**رئیس -** بفرمایید.

**حسینعلی حاجی‌دلگانی (شاهین‌شهر، میمه و برخوار) -**

ببینید! دو تا نکته در این مطلبی که همکاران بیان کردند وجود دارد که در این ماده اتفاقاً به درستی ذکر شده. یکی اینکه گفته اعمال مجرمانه‌ای که علیه آمرین به معروف و ناهیان از منکر انجام می‌شود. به اعتقاد بنده و فکر می‌کنم که بیشتر همکاران امروز ما مظلوم‌تر از آمر به معروف و نهی از منکر در جامعه حکمی را نداریم و آمرین به معروف و ناهیان از منکر نیز از مظلوم‌ترین اقشار در جامعه هستند. چون یک احساس وظیفه اجتماعی و دینی انجام می‌دهند که بتوانند جامعه را به سمت اصلاح ببرند. بنابراین ضرورت دارد که ما به این کسانی که داوطلبانه آمده‌اند در صحنه و چنین عمل درستی را انجام می‌دهند یعنی آمر به معروف می‌کنند و نهی از منکر می‌کنند، کسانی که می‌خواهند تازه بیایند علیه اینها جرم مرتکب شوند ما بایستی نسبت به دیگر کسانی که جرم مرتکب می‌شوند یک حالت شدیدتری را داشته باشیم و طبیعی است که قاضی محترمی که به موضوع رسیدگی می‌کند این جهت عدم تعلیق و تخفیف و اینها را هم در نظر خواهد گرفت.

نکته دیگری که وجود دارد راجع به جنبه عمومی جرم است. ببینید! بعضی از افراد شرور، بعضی از افرادی که می‌آیند و چنین اعمال مجرمانه‌ای را علیه آمرین به معروف و ناهیان از منکر انجام می‌دهند به قدری ایجاد رعب و ترس در جامعه انجام می‌دهند که افرادی که تازه یک آسیبی هم دیده‌اند از ناحیه کسانی که علیه آنها حرکت مجرمانه‌ای را انجام داده‌اند بعضی وقتها این قدر تحت فشار قرار می‌گیرند که آنها را مجبور می‌کنند که بیایند رضایت بدهند. مثل همان نمونه‌هایی که در سالهای اخیر در جامعه ما با آن مواجه بوده‌ایم و حتی بعضی از اعمال مجرمانه‌ای که در جامعه انجام می‌شود به جهت بعضی از مسائل اجتماعی مردم و آن کسی که ضرر دیده است حاضر نیست بیاید شکایت کند.

پس اگر جنبه عمومی جرم در این موضوع نباشد طبیعتاً خیلی از مشکلات به وجود می‌آید و لذا اگر ما واقعاً این طرحی که در جهت حمایت از آمرین به معروف و ناهیان از منکر داده‌ایم یکی از مواد بسیار متریقی آن همین ماده‌ای است که الان به عنوان ماده (۷) به درستی در این طرح آمده و بایستی که به اعتقاد بنده بماند و حذف این ظلم به آمرین به معروف و ناهیان از منکر است.

**دبیر (منادی‌سفیدان) -** خیلی متشکرم، موافق جناب آقای محجوب هستند، بفرمایید.

**(در این هنگام آقای محمدرضا باهنر «نایب‌رئیس دوم» ریاست جلسه را به عهده گرفتند)**

**علیرضا محجوب (تهران، ری، شمیرانات و اسلامشهر) -**

بسم الله الرحمن الرحيم

ضمن تسلیت درگذشت حضرت آیت‌الله مهدوی‌کنی به رهبری معظم انقلاب، مردم عزیز و شریف کن و تهران و روحانیت معزز و نزدیکی ماه محرم الحرام.

آنچه که در این پیشنهاد باید دقت شود عنوان طرح «طرح حمایت از آمران به معروف و ناهیان از منکر» است. بنابراین همه این قانون بایستی در این ماده (۷) جزء می‌شد و خلاصه می‌شد و معلوم می‌شد. بقیه مواردی که در اینجا نوشته شده قاعداً در رساله‌های عملیه به آن پرداخته شده. حضرت امام در رساله عملیه خود به طور مشخص در تعریف امر به معروف و نهی از منکر و ترتیبات آن مصادیق و موارد را مشخص کرده‌اند. خوب بود که کمیسیون محترم به این موضوع توجه می‌کرد و وارد مسائلی نمی‌شد که جنبه استفتا و فتوا دارد و ورود ما در آن به عنوان قانونگذار به نظر من ضرورتی نداشته است.

ولی اینکه از آمران به معروفی که مجرمانه از وظیفه‌شان بازداشته می‌شوند یا مجرمانه از ممانعت آنها جلوگیری می‌شود این جزء وظایف قانونگذار است اما شما در ماده (۷) دقت کنید! عملاً هیچ چیزی نیامده جز این موضوع که «مجازات اشخاصی که مبادرت به اعمال مجرمانه نسبت به آمر به معروف و ناهی از منکر نمایند قابل تعویق، تخفیف و یا تعلیق نیست». در حالی که ما بایستی اول اجزای این جرم و اجزای جرائمی که در این سالها واقع شده، برخوردهایی که صورت گرفته است را مشخص کنیم و بعد برابر آن موارد متعددی را بنویسند.

در واقع اگر می‌خواستیم این قانون را بنویسیم همه این قانون همین ماده (۷) و بعضی جزئیاتی است که در قسمت پایانی این طرح آمده است. حذف این ماده به این معناست که در حقیقت این به کمیسیون برگردد و روی ماده (۷) تمرکز شود و براساس این تمرکز این قانون نوشته شود. بسیاری از این تعاریف یا مواردی که نوشته شده جایش واقعاً در این قانون نیست. ما می‌خواهیم حمایت کنیم، آمر به معروف را اذیت نکنند، آزار ندهند، مورد شکنجه و تعقیب و برخورد و قتل و اینها قرار ندهند. اگر قرار دادند مجازاتش را معلوم کنیم. هر مرتبه‌ای از برخورد هم مرتبه‌ای از مجازات را مطالبه می‌کند. نوع جرمهایی که اینجا واقع می‌شود با جرائم دیگر تفاوت می‌کند، اگر مراد ما این موضوعات است ببینیم جایش کجاست. وقتی نوشته نشده یک همچنین ماده کلی‌ای کمکی به آمران به معروف و ناهیان از منکر نمی‌کند.

بنابراین این را حذف کنیم، یا رئیس محترم جلسه تشخیص بدهند به کمیسیون برگردد، یک شرح مستوفایی نوشته شود تا مجلس حقیقتاً با این طرح از آمران به معروف و ناهیان از منکر حمایت کند و هر کس هم تخلف می‌کند بداند قانون برای این است که متخلف از پیش بداند که چطور مجازاتی در انتظارش است. اگر این برخورد را کرد او را چگونه مجازات خواهند کرد. قاضی هم بداند، آن کسی هم که طرف آزار و اذیت قرار می‌گیرد هم بداند. این یک چیز کلی است و ما را به جایی نخواهد رساند. از این حیث است که پیشنهاد حذف آن آمده است.

**دبیر (منادی سفیدان) -** خیلی ممنون آقای محبوب!

**نایب رئیس -** بسیار خوب، دولت بفرماید. بله، چشم تذکر شما را هم می‌شنویم.

**دبیر (منادی سفیدان) -** آقای باهنر! آقای مصباحی تذکر دارند، اجازه می‌فرماید؟

**نایب رئیس -** نه، حالا صحبت‌های دولت را بشنویم.

**عبدالعلی میرکوهی (معاون حقوقی و امور مجلس وزارت دادگستری)**

- بسم الله الرحمن الرحيم

در مورد ماده (۷) دولت با پیشنهاد موافق است. علتش هم این است که در واقع در مورد تعویق و تخفیف و تعلیق شرایط مخففه، شرایط مشدد، اینها یک اصولی است که در آیین دادرسی کیفری آمده است و جدیداً هم دوباره این قانون در مجلس اصلاح شده و تصویب شده است. شرایطی دارد در موقعی که می‌خواهند تخفیف بدهند یا تعلیق بدهند. به هر حال مجازات از یک سطحی پایین‌تر است یا خفیف است، بار اول است، از روی سهل‌انگاری و قصور و عدم اطلاع است، اگر ضرری به کسی وارد کرده باشد شرطش این است که باید آن را جبران کرده باشد یا از قبل این جرم زبانی به کسی وارد نشده باشد یا طرف گذشت کرده باشد. یک شرایطی دارد که در صورت وجود آن شرایط که در آیین دادرسی مقرر شده این موارد توسط دادگاه اعمال می‌شود.

من نظرم این است که خلاصه کشور یک سیاست کیفری دارد، برای همه جرائم یک مواردی است که مشترک است و باید رعایت شود و باید این اختیار باشد که اگر کسی، یک جوانی برای بار اول اشتباه کرده، قابل

گذشت است، می‌شود به او فرصت داد، از زندان رفتن او و از تبعات آن می‌شود جلوگیری کرد این اختیار وجود داشته باشد و به علاوه موازی‌کاری هم نشود. الان شما یک کاری در آیین دادرسی کیفری جدیداً تصویب کردید دوباره این مغایر آن می‌شود.

من خواهم این است که به همان پیشنهاد حذف رأی داده شود و این تصویب نشود.

**نایب رئیس -** متشکر، کمیسیون بفرماید.

**سیدعلی طاهری (عضو کمیسیون مشترک رسیدگی به طرح حمایت از آمران به معروف و ناهیان از منکر) -** سلام علیکم و رحمه الله

بسم الله الرحمن الرحيم

ابتدا رحلت جانسوز حضرت آیت الله مهدوی کنی (رحمه الله علیه) را محضر همه همکاران محترم و عموم ملت شریف ایران اسلامی عرض تسلیت و تعزیت دارم.

درخصوص این ماده (۷) که پیشنهاددهنده محترم پیشنهاد حذف داده‌اند ببینید! اشکالاتی که در این حذف پیش می‌آید را من به اختصار اشاره می‌کنم. اولاً چرا تا به الان امر به معروف و نهی از منکر در کشورمان این قدر کم‌رنگ است؟ دو تا دلیل عمده دارد: یک دلیل بی‌توجهی به اهمیت فوق‌العاده امر به معروف و نهی از منکر است که براساس دستورات دین مهمترین دستور دینی است. اگر امر به معروف و نهی از منکر نبود امروز من و شما اصلاً مسلمان نبودیم.

دلیل دوم کم‌رنگ بودن آن برخوردهایی است که با آمران به معروف و ناهیان از منکر شده است، خصوصاً در این سالهای اخیر شما شاهد بوده‌اید تا مرز شهادت آمران به معروف و ناهیان از منکر پیش رفته، غیر از بحث شهادت، مجروحیت‌هایی که این عزیزان آمر به معروف متحمل شده‌اند، چه بسیار کسانی که در سالهای گذشته در امر به معروف و نهی از منکر مضروب شده‌اند، مجروح شده‌اند ولی هیچ پیگیری‌ای نکرده‌اند چون قانونی نبوده. اگر واقعاً این بحث ماده (۷) نباشد تقریباً تمام این طرح هوا می‌شود یعنی گویا اصلاً دیگر ما قانونی تصویب نکرده‌ایم.

بنابراین ضرورت دارد در جامعه ما کسی که می‌خواهد به این واجب بسیار مهم الهی عمل کند احساس امنیت داشته باشد و مجرم و کسی که دارد منکر را انجام می‌دهد به خودش جرئت ندهد که در مقابل آمر به معروف و ناهی از منکر اقدام به جرم کند. ما بحثمان جرم است. عبارت را ببینید: «مجازات اشخاصی که مبادرت به اعمال مجرمانه»، اینکه اگر به کسی تذکر داده شد یک حرفی بزند و مثلاً جواب تندی بدهد که نیست، مال جایی است که می‌آید بر علیه آمر به معروف و ناهی از منکر جرمی را مرتکب می‌شود. ما نسبت به جرم هم بیاییم بی تفاوت بشویم؟ این یک نکته.

نکته بعد؛ عنوان طرح اصلاً «حمایت از آمران به معروف و ناهیان از منکر» است. ما کجا پس می‌خواهیم حمایت کنیم؟ اگر این بند را حذف کنیم چه حمایتی از آمر به معروف و ناهی از منکر کرده‌ایم؟ دیگر چیزی نمی‌ماند.

عزیزان فرمودند که طرح خیلی با جزئیات زیاد گفته شده، ما تا به الان

باید برای اصل هشتم قانون اساسی که تقریباً روی زمین مانده بود، یعنی کارهایی که انجام می‌شد، ضمن اینکه ما قدرانییم و از عزیزی که در بحث امر به معروف و نهی از منکر تلاش کرده‌اند تشکر می‌کنیم اما بواسطه نبودن یک قانون کامل با مهجوریت و محرومیت بالا تا به حال این واجب بسیار مهم انجام شده است. لازم بود یک قانون مدون نوشته شود، به همین جهت بحثهای مختلفی در کمیسیون فرهنگی و بعد در کمیسیون مشترک انجام شد.

نکته آخری هم که عرض می‌کنم این است اینکه دولت محترم فرمودند بحثهای قضائی و جزائی، مستحضرد کمیسیون مشترک شکل گرفت، یعنی کمیسیون فرهنگی و کمیسیون قضائی و حقوقی و تمام مسائل مربوط به مسائل قضائی و جزائی با اشرافی که همکاران محترمان در کمیسیون قضائی دارند کاملاً آنجا بحث شده و با توجه به همه موارد این طرح آماده شده تا ان شاء الله تبدیل به قانون شود. من تقاضایم از همکاران محترم این است که به این حذف رأی ندهند.

**نایب رئیس -** خیلی ممنون و متشکر. جناب آقای مصباحی! شما در مورد همین ماده تذکر دارید؟ بفرمایید.

**غلامرضا مصباحی مقدم** (تهران، ری، شمیرانات و اسلامشهر) -

بسم الله الرحمن الرحيم

آقای رئیس! ماده (۱۵۵) تبصره (۲) که ارجاع رئیس از جلسه علنی به کمیسیونها است را می‌خواهم تذکر بدهم. عنایت بفرمایید! این ماده (۷) البته ما لازم می‌دانیم که بماند اما اصلاح لازم دارد، چند مشکل دارد که این مشکلات را اگر برطرف نکنیم تصور می‌کنیم مجلس کار ناقصی را ارائه کرده است. یک مشکلی که این است که ما می‌خواهیم از امر به معروف و نهی از منکر حمایت کنیم اما الان رویه‌ای که در صحنه دارد اتفاق می‌افتد این است که امر به معروف وقتی که با ادب و احترام با کسی که منکر مرتکب می‌شود وارد گفتگو می‌شود با او اقدام به درگیری می‌کنند. اینجا که در صحنه عملیات نمی‌شود تشخیص داد و به عنوان درگیری نیروی انتظامی وارد می‌شود. وقتی نیروی انتظامی وارد شد دو طرف را دستگیر می‌کند و بازداشت می‌کند، یک شب نگه می‌دارد، یعنی امر به معروف بازداشت می‌شود و حال آنکه متهم شده به اینکه متخلف است و جرم مرتکب شده است.

اگر یک راهکاری قبل از اینکه بخواهد یک شب، دو شب بازداشت شود نباشد که بتواند مسئله را حل کند، تشخیص بدهد امر به معروفی که متخلف هم هست یا امر به معروفی که بدون تخلف دارد توسط نیروی انتظامی و کلانتری بازداشت می‌شود همچنان این مسئله بی‌فایده خواهد بود. یعنی اقدام بی‌نتیجه است. من استدعا می‌کنم به کمیسیون ارجاع بدهید، با دوستان کمیسیون هم و رئیس محترم جناب آقای آقاپطهرانی من قبلاً صحبت کرده‌ام و پیشنهاد مکتوب هم داده‌ایم بشود اصلاح کنند تا اینکه حمایت از امر به معروف بتواند درست و جامع انجام بگیرد. تشکر می‌کنم.

**نایب رئیس -** متشکر، حالا جناب آقای مصباحی مقدم ببینید! اولاً این یک دفعه ارجاع شده است و اشکال ندارد ما باز هم احتمال دارد تا آخر

رسیدگی شور دوم که جلو می‌رویم ممکن است بعضی از مواد اشکالاتی داشته باشد. اما برای این ماده که فرمودید بالاخره مواد دیگری هست در آینده ما می‌رسیم، مثل ماده (۱۲) که مسئله معاضدت قضائی است، مثل شورای امر به معروف و نهی از منکر است و چیزهای دیگر. تا آخر بحث که جلو می‌رویم اگر مشکل حل نشد بعضی از مواد را ارجاع می‌دهیم که این مسئله را هم حل کنند.

جناب آقای فرهنگی! برای رأی‌گیری قرائت بفرمایید.

**دبیر (فرهنگی) -** آقای رئیس! پیشنهاد حذف ماده (۷) است.

**نایب رئیس -** حضار ۱۹۴ نفر، عزیزان محبت کنند رأی خودشان را اعلام بفرمایند. فعلاً بحث حذف ماده (۷) مطرح است و پیشنهاد شده است. پایان رأی‌گیری را اعلام می‌کنم، **تصویب نشد.** اصل ماده را قرائت کنید.

**دبیر (فرهنگی) -** آقای میرمحمدی! اگر اجازه دهید قرائت کنیم؟ چون وقت ناطقین هم رسیده است.

**نایب رئیس -** پیشنهاد مطرح است؟

**دبیر (فرهنگی) -** پیشنهاد ایشان این است که «تعویق، تخفیف و یا» را برداریم و فقط «قابل تعلیق نیست» بماند. بفرمایید.

**سید محمدحسین میرمحمدی** (گلپایگان و خوانسار) -

بسم الله الرحمن الرحيم

مجدداً به مناسبت رحلت حضرت آیت الله مهدوی کنی یار صدیق انقلاب خدمت مقام معظم رهبری، امت اسلامی و خانواده معظمه عرض تسلیت دارم.

آقای رئیس اینجا عنایت بفرمایید! اصل ماده (۷) درست است و به لحاظ حمایت از آمران به معروف و ناهیان از منکر حتماً باید یک ضمانت اجرایی به صورت کیفری به گونه‌ای که در جامعه عبرت‌آموز باشد دیده شده و کار درستی هم هست. اما آقای رئیس! اینجا دو تا موضوع مطرح است: من اول بحث اخطار قانون اساسی را بدهم یا پیشنهاد را؟ جناب آقای مهندس باهنر ببینید! من پیشنهاد حذف «تعویق، تخفیف و» است. این بحث تخفیف برابر اصل (۱۱۰) و طبق بند (۱۱) یکی از اختیارات مقام معظم رهبری، رهبری معظم «عفو یا تخفیف مجازات محکومین است». یعنی این کلمه «تخفیف» با اصل (۱۱۰) مغایر است. این به عنوان اخطار قانون اساسی، حالا اگر اخطار را می‌پذیرید اخطار را به رأی بگذارید یا اینکه من پیشنهاد را مطرح کنم؟

**نایب رئیس -** ببینید! این موضوع از آن اخطار شما خارج است، یعنی این فقط در مرحله صدور حکم است. قاضی موقعی که حکم می‌دهد و یک متهم را محکوم می‌کند می‌گوید مثلاً چون سابقه نداشته‌ای، چون این طوری نبوده، چون آن طور نبوده ما اقل مجازات را برای تو می‌گیریم. یا بعضی جاها طبق قوانین موضوعه اکثر مجازات را می‌گیرند. این در مرحله صدور حکم است، بعد از آنکه یک محکوم، محکوم شد، دارد مدت محکومیت را می‌کشد آن بحث عفو و چیزهای دیگر که مربوط به اصل (۱۱۰) می‌شود.

**میرمحمدی -** اگر این قسمتی که می‌فرمایید تصریح نشود، البته اگر

منظور همین باشد که در مذاکرات ثبت شود به این نحو بلاشکال است.

منتها پیشنهاد بنده «تعویق، تخفیف و» است، جناب آقای مهندس، همکاران عزیز ببینید! به هر حال ما در ارتباط با کسانی که نسبت به آمر به معروف یا ناهیان از منکر، جرمی مرتکب می شوند قطعاً ممکن است کسانی باشند که دوست عزیزمان که پیشنهاد حذف ماده را ارائه کرده بودند که البته حذف ماده کاملاً درست نیست اما اینجا ببینید اگر ما «تعویق و تخفیف» را اینجا حذف کنیم به این گونه می شود که «مجازات اشخاصی که مبادرت به اعمال مجرمانه نسبت به آمر به معروف و ناهی از منکر نمایند قابل تعلیق نیست» یعنی ما بیاپییم قضات در دادگاهها طبق این مصوبه قانونی مکلف بشوند که در مواردی که است قابل تعلیق نباشد. یعنی مجازات تعلیقی برای متهم صادر نکنند، برایش رأی مجازات تعلیقی صادر نکنند.

اینکه تعویق و تخفیف هم باشد به نظر می رسد از جنبه عدالت کیفری در مورد کسانی که ممکن است بار اولشان باشد و عموماً هم این طور است. یعنی کسانی که در ارتباط با امر به معروف و نهی از منکر اقدامات مجرمانه ای مرتکب می شوند عموماً این طور است که یا ناآگاهانه است یا بر اثر عصبانیت است. اینجا تعلیق به هر حال باشد اما تعویق، البته تعویق هم نمی دانم معوق ماندن چطوری می شود؟ نسبت به جرایم کیفری کلمه حقوقی نیست اما تخفیف درست است. اینکه پیشنهاد حذف عبارت «تعویق و تخفیف» را دارم از همکاران محترم تقاضا می کنم که نسبت به این پیشنهاد رأی مثبت عنایت کنند که فقط تعلیق شامل این بند بشود. تشکر می کنم.

**نایب رئیس -** متشکر، دولت نظری دارید؟ با پیشنهاد موافقید، کمیسیون بفرماید.

**سیدعلی طاهری** (عضو کمیسیون مشترک رسیدگی به طرح حمایت از آمران به معروف و ناهیان از منکر) - عزیزان عنایت داشته باشند! اینجا که ما بحث تعویق، تخفیف و تعلیق را گفتیم نفی بشود دلیلش این است که امر به معروف و نهی از منکر یک واجب بسیار مهم است، دستور خداست. کسی که می آید با این برخورد می کند، اصلاً دشمن خدا می شود. حالا ما اینجا مفسد فی الارض را نیاوریم. اینکه عزیزان می فرمایند عفو و تخفیف جزء اختیارات مقام معظم رهبری است کاملاً درست است اما شامل چه مجرمانی می شود؟

آیا کسانی که مفسد فی الارض هستند یا محکوم به اعدام شده اند آیا اینها مشمول عفو و تخفیف مقام معظم رهبری قرار می گیرند؟ قطعاً این طوری نیست. خیلی از جرمهاست که اصلاً مشمول عفو و تخفیف قرار نمی گیرند. بنابراین بنا به نظر دوستان کمیسیون مشترک این جرم از جرم هایی بوده که نه قابل تعویق است نه تخفیف و نه تعلیق. تقاضایمان از همکاران محترم این است که به این پیشنهاد رأی ندهند.

**دبیر** (فرهنگی) - آقای رئیس! پیشنهاد حذف عبارت «تعویق، تخفیف و یا» از ماده (۷) مطرح است.

**نایب رئیس -** حضار ۱۹۵ نفر، همکاران محترم رأی خودشان را اعلام بفرمایند. پایان رأی گیری را اعلام می کنم، تصویب نشد. آقای فرهنگی

برای رأی گیری قرائت کنید.

**دبیر** (فرهنگی) - ماده (۷) - مجازات اشخاصی که مبادرت به اعمال مجرمانه نسبت به آمر به معروف و ناهی از منکر نمایند قابل تعویق، تخفیف و یا تعلیق نیست.

تبصره - چنانچه مجنی علیه یا اولیای دم از حق گذشت نمایند جنبه عمومی جرم مورد مطابق ماده (۶۱۴) از کتاب پنجم - تعزیرات - و تبصره ماده (۲۸۶) از کتاب دوم قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲/۲/۱ رسیدگی می شود.

**نایب رئیس -** حضار ۱۹۵ نفر، اصل ماده به رأی گذاشته می شود همکاران محترم در رأی گیری شرکت بفرمایند. ماده (۷) و تبصره مربوطه اش است. پایان رأی گیری را اعلام می کنم، تصویب شد. ماده بعد را قرائت بفرمایید.

**دبیر** (فرهنگی) - ماده بعد، پیشنهاد حذف را آقایان مطرح می کنند؟ آقای حیدرپور بفرماید.

**نایب رئیس -** مطرح می کنند؟

**دبیر** (فرهنگی) - پیشنهاد حذفش را مطرح می کنند، بفرمایید. آقایان: حیدرپور، عبدی و رهبری پیشنهاد حذف دادند.

**نایب رئیس -** بفرمایید.

**عوض حیدرپور شهرضائی** (شهرضا و دهقان) -

بسم الله الرحمن الرحيم

ابتدا رحلت مصلح صادق، صبور و خستگی ناپذیر انقلاب اسلامی حضرت آیت الله مهدونی کنی را خدمت امام عصر (ارواحنا فداه)، مقام معظم رهبری، بیت شریف ایشان و ملت مسلمان ایران تسلیت عرض می کنم.

همکاران عزیز من ماده (۸) را می خوانم، عنایت بفرمایید!

«ماده (۸) - در صورتی که امر به معروف و نهی از منکر مستلزم اقدام جمعی یا انجام تجمع باشد با درخواست حداقل سه نماینده از متقاضیان ستاد امر به معروف و نهی منکر موضوع ماده (۲۱) این قانون در اسرع وقت و حداکثر ظرف سه روز نسبت به تقاضای موضوع این ماده اتخاذ تصمیم می نماید».

مستحضر هستید که بر اساس آموزه های دینی و آنچه که در رساله های عملیه آمده است، اقدام جمعی در فعالیت امر به معروف و نهی از منکر پسندیده است و دیده شده و باید بعضی وقتها اقدام جمعی باشد. مصداق عملی اقدام جمعی حرکت گروهی است که بر علیه کسی که منکری را انجام می دهد یا فرض بکنید باید یک معروفی انجام بدهد، شعاری بدهند، تجمعی بکنند، تحصنی بکنند و حتی اقدامی را انجام بدهند. مثال هایش هم این است که مثلاً در یک مسجدی جمع بشوند کسی برایشان سخنرانی بکند یا یک گوشه ی شهر جمع بشوند. در واقع با این وضعیت ما دو مرجع تصمیم گیری برای این گونه اقدامات پیدا می کنیم؛ یکی ستادی که در ماده (۲۱) دیده شده و یکی ساز و کاری که الان بر اساس اصل (۲۷) قانون اساسی و قوانین جاری در وزارت کشور جاری است و نهایتاً یا وزارت کشور یا استانداری ها یا فرمانداری ها تصمیم می گیرند و اقدام می کنند.



حتماً باید یادمان باشد که اگر بنا باشد یک مرجع دیگری بغل این مرجع کار نکند، نابسامانی درست می‌کند. تجمع با هدف امر به معروف و نهی از منکر هم از این قاعده کلی که در وزارت کشور تصمیم می‌گیرند مستثنی نیست و لذا وجهی برای اینکه یک نهاد دیگری معین نکنیم که این ستاد برای تجمعات و اقدامات تصمیم‌گیر باشد به نظر می‌آید صحیح نیست. به اضافه اینکه اگر تجمعی بخواهد برگزار بشود، تحصنی انجام بگیرد، اقدامی انجام بگیرد باید امنیتش و سایر ملاحظاتش را در نظر بگیرید.

وزارت کشور از این بابت که نیروی انتظامی را در اختیار دارد، می‌تواند به خوبی از عهده این کار بر بیاید و فکر می‌کنم که چنانچه ستاد بخواهد این تصمیم‌گیری‌ها را انجام بدهد، تداخل اساسی در انجام وظیفه وزارت کشور و سایر رده‌های بعدی آن مثل استانداری‌ها و فرمانداری‌ها فراهم می‌شود که ایجاد اشکال می‌کند.

بنابراین من با این موافق هستم و از دوستان تقاضا می‌کنم که به این پیشنهاد حذف رأی بدهند و اگر لازم بود ما در واقع همین ساز و کار بگوییم که ستاد نقطه نظراتش را برای أخذ نظر به وزارت کشور اعلام نکند. از دوستان تقاضا می‌کنم که به پیشنهاد حذف رأی بدهند.

**نایب‌رئیس -** بسیار خوب، مخالف صحبت می‌کنند؟

**دبیر (منادی‌سفیدان) -** مخالف جناب آقای دکتر محمد دهقانی‌نقندر هستند، بفرمایید.

**محمد دهقانی‌نقندر (چناران و بینالود) -** بسم‌الله الرحمن الرحیم

این موضوع که جناب آقای دکتر حیدرپور فرمودند در کمیسیون هم بحث مفصل در خصوص صورت گرفت و چند بار هم این متن تغییر پیدا کرد و اصلاح شد که به نظر کمیسیون یک متن پخته‌ای باشد. آنجا همین ملاحظاتی که آقای دکتر حیدرپور گفتند، مطرح شد. صحبت این بود که اولاً مسایل مربوط به تجمعات سیاسی، تجمعاتی که احزاب همان‌طوری که آقای دکتر گفتند در کمیسیون ماده (۱۰) احزاب و نظایر آن در استانها صادر می‌شود با تجمعاتی که برای مسایل فرهنگی و امر به معروف که به صورت طبیعی و الان بدون مجوز دارد صورت می‌گیرد. اگر الان پنج نفر آدم بخواهند یکجا بروند مثلاً فکر می‌کنند که امر به معروف فردی جواب نمی‌دهد، مثلاً می‌خواهند بیایند در یک مجموعه‌ای، در یک اداره‌ای، در یک موضوعی پنج نفری، سه نفری، چهار نفری بروند تذکر بدهند، امر به معروف و نهی از منکر کنند آیا اینها باید بروند در کمیسیون ماده (۱۰) احزاب مجوز بگیرند؟ خوب این واقعاً تا الان نشده است یعنی این‌طور تجمعاتی که تا الان صورت گرفته، اینها بدون مجوز بوده است.

ما گفتیم اولاً این مجوزی که می‌خواهد برای تجمعات مربوط به امر به معروف و نهی از منکر که مسایل فرهنگی است باید از تجمعات سیاسی که برای اهداف سیاسی صورت می‌گیرد، متفاوت باشد و مرجعی هم که می‌خواهد در این مورد نظر بدهد مرجعش هم متفاوت باشد چون که دو موضوع متفاوت است و این از بالاتر اینکه حتماً باید همه مجوز داشته باشند. تا الان عرض کردم، تکرار می‌کنم و تأکید می‌کنم تا الان تجمعات سیاسی مجوز می‌گرفتند اما شما یک تجمع مختصری که درخصوص

مسایل فرهنگی بوده، بروید پیدا کنید آیا یک مجوز تا الان صادر شده است؟ الان کسی رفته مجوز بگیرد؟

اتفاقاً ما اینجا آمدیم بگوییم تجمعات فرهنگی هم مجوز می‌خواهد اما چه کسی مجوز بدهد؟ ما می‌گوییم به جای اینکه بروند کمیسیون ماده (۱۰) احزاب که راجع به تجمعات گروه‌های سیاسی و احزاب مجوز تجمع می‌دهند، بیایند یک ستاد امر به معروف و نهی از منکر که ویژه اینکار است و کارش این است در این مورد آنها تصمیم بگیرند و نظایر استانی آنها تصمیم بگیرند این یک ملاحظه بوده است.

ملاحظه دوم که باز آقای حیدرپور اشاره کرده‌اند این ملاحظه هم درست است. حتماً باید یک تجمعی چه سیاسی، چه فرهنگی، چه برای امر به معروف می‌خواهد انجام بشود، حتماً باید نظم و انضباط در آن رعایت بشود. شما اگر در ماده (۲۱) نگاه کنید اولین فردی که در آنجا عضو است، وزیر کشور است. یعنی حتماً تجمع فرهنگی هم باید در یک چارچوب و در قالب انتظامی و نظم صورت بگیرد. بنابراین در آنجا وزیر کشور، وزیر اطلاعات، شما ماده (۲۱) را نگاه کنید اینها عضو آن ستاد امر به معروف و نهی از منکر هستند.

یک موضوع دیگر اینکه، طبیعتاً اینها نظایر استانی و شهرستانی دارند که همین افراد هستند که البته ماده (۲۱) من پیشنهادم این است که آن حذف بشود چون کل مواد است این قانون از ماده (۱۸) به بعد شروع می‌شود.

بنابراین اینجا هم اگر نگرانی و دغدغه آقای حیدرپور این است که اینجا باید نظم برقرار بشود، قطعاً وزیر کشور، وزیر اطلاعات که در آنجا هستند این نظم را باید تحقق ببخشند. لذا این موضوع در این چارچوب تصمیم گرفته شده است. البته بنده عرض کردم اگر واقعاً شما صلاح بدانید که وزارت کشور و کمیسیون ماده (۱۰) احزاب و شوراهای تأمین استانها اینها همان تجمع، همان مجوزی که برای گروه سیاسی می‌دهند، همان تجمع را برای یک امر به معروف، یک گروه فرهنگی می‌خواهند امر به معروف بکنند، بدهند اگر یک مرجع باشند دوستان می‌توانند تصمیم بگیرند.

در کمیسیون این‌طوری تصمیم گرفته شد که دو مرجع باشند اینها با همدیگر آمیخته نشود، قاطی نشود. مسایل سیاسی با مسایل فرهنگی و مسایل امر به معروف قاطی نشود به این خاطر چنین تصمیمی گرفته شده است. در عین حال هر طوری که دوستان تصمیم بگیرند ما تابع تصمیم جمع هستیم. والسلام

**نایب‌رئیس -** موافق را دعوت بفرمایید.

**دبیر (منادی‌سفیدان) -** موافق آقای رهبری هستند، بفرمایید.

**محمد مهدی رهبری (رودسر و املش) -** بسم‌الله الرحمن الرحیم

عنایت بفرمایید! جناب آقای دکتر دهقانی هم که در موافقت موضوع صحبت کردند در حالت تردید گفتند یعنی گفتند اگر ما بخواهیم به مرجع دیگری هم بدهیم، اختیار با مجلس است. من عرض می‌کنم مثالی هم که زدند سه، چهار نفر، در اصطلاح عرف ما به آن معنا تجمع حساب نمی‌شود. آنچه که تجمع است بالاخره یک گروه زیادی بیایند در یک خیابان بریزند، اگر به اینها مجوز ندهیم یک موقع همین امر به معروف و نهی از منکر

است، ما نظام‌مان که نظام اسلامی است. اینها اگر می‌خواهند در خیابان، در معابر عمومی بیایند در نظام جمهوری اسلامی باید یک مرجعی که در رابطه با تجمعات نظر می‌دهد، آنها نظر ندهند؟ ما اینجا یک تشکیلات دوباره‌ای راه انداختیم.

در ماده (۲۱) تعداد زیادی از وزراء، اینکه چند نفری بیایند، سه نفر بیایند تقاضا کنند بعد ماده (۲۱) نباید نظر بدهد. این سه نفر مثلاً یک تجمعی را ایجاد نکنند، بالاخره در مملکت در رابطه با یک موضوعی نمی‌شود مراجع مختلفی باشند. تجمعات در شهرستانها، در استانها، در مرکز پایتخت یک حساب و کتابی دارد. واقعاً ما الان شیرازه بعضی از کارها را بهم بریزیم همه چیز بهم می‌خورد. به نظر می‌رسد تجمعی که بخواهد در رابطه با نظام جمهوری اسلامی باشد اگر مخالف با سیاست‌های کلی باشد، مخالف با کل نظام باشد این هم خودش یک منکری است منتها گفتیم یک مرجعی تصویب نکنند. آن مرجع هم یک تعدادی از وزراء و مسؤولین دولتی و غیردولتی هستند.

به نظرم می‌رسد آنها در همان شورای تأمین و در شورای امنیت عضویت دارند آنها می‌توانند تشخیص بدهند. چرا ما می‌خواهیم دو تا مرجع بکنیم؟ دو تا مرجع کردن یعنی اینکه یک مرجع فرهنگی، یک مرجع مثلاً امنیتی، یک مرجع سیاسی، فردا ما نیاییم به همه اینها تشکیلات اضافه کنیم. به نظرم می‌رسد اگر بخواهیم تجمعی ایجاد بشود یا راهپیمایی بشود یا اعتراضی بشود خوب است مرجع مشخصی که در قانون معین شده و ممکن است بعضی از این تجمعات محل به نظام اسلامی باشد. صراحت قانون اساسی است که نمی‌توان به این تجمعات مجوز داده شود، بعدش هم واقعاً این طور مسایل تداخل و ظایف می‌شود. اصلاً معلوم نمی‌شود مملکت دست کیست؟ مثلاً ما ماده (۲۱) یک مرجعی داریم، یک مرجع شورای امنیت داریم، یک مرجع وزارت کشور داریم. همه اینها را باهم قاطی می‌کنیم به نظرم می‌رسد که مصلحت نباشد.

**نایب رئیس -** متشکر، دولت بفرماید.

**مجید انصاری (معاون امور مجلس رئیس جمهور) -**

بسم الله الرحمن الرحيم

در خصوص ماده (۸) یک نکته مهمی است من استدعا می‌کنم نمایندگان محترم و کمیسیون محترم عنایت کنند! اگر این اشکال را وارد می‌دانید یکی از موادی که من درخواست کرده بودم اگر امکان داشته باشد برای اصلاح به کمیسیون برگردد، همین ماده است. عنایت کنید! در ماده (۸) گفته است که: «در صورتی که امر به معروف و نهی از منکر مستلزم اقدام جمعی یا انجام تجمع باشد» صحبت دوستان عمده‌تاً راجع به تجمع بود که حالا راجع به آن هم عرض می‌کنم.

اقدام جمعی یعنی چه؟ اقدام جمعی مبهم است. در حالی که شما در ماده (۴) فرمودید اقدامات عملی به وسیله دولت و حکومت انجام می‌شود و آمران و ناهیان فقط تذکر زبانی یا کتبی می‌دهند. اقدام جمعی یعنی وارد عملیات شدن، اینکه هم با ماده (۴) متناقض است و همان اشکالی که بنده در جلسه پیشین عرض کردم ممکن است موجب هرج و مرج بشود، برخورد بشود، برخورد قهرآمیز صورت بگیرد. اقدام جمعی مبهم است اگر

طراحان محترم منظور خاصی دارند باید بفرمایند اقدام جمعی یعنی چه اقدامی؟ اقدامی که در حوزه تذکر زبانی و کتبی باشد فراتر از این در حوزه کار دولت است.

مسأله بعد، این است که جناب آقای دهقانی فرمودند که این در امور فرهنگی است. جناب آقای دهقانی! ممکن است واقعاً در یک جا نهی از منکر از یک منکر سیاسی باشد. مثلاً اگر یک گروهی در رابطه با یک اقدام خصمانه دشمنان علیه انقلاب یا کشور بخواهند بکنند آن هم تجمع است؟ الزاماً تجمع امر به معروف و نهی از منکر تجمع فرهنگی نیست و طبق قانون مرجع صدور مجوز برای تجمعات وزارت کشور است چون باید پاسخگوی امنیت کشور باشد. سؤال این است که اگر جمعی تجمع کردند و کمیسیون هم با (۱۷) عضو که دارد برای آنها مجوز صادر کرد. فرمودند وزیر کشور عضو آنجاست وزیر کشور یک نفر از (۱۷) نفر است و اگر رأی دادند و وزیر کشور مخالف بود و خدای ناکرده آن تجمع به اغتشاش کشیده شد، در آنجا خونی به زمین ریخته شد، هرج و مرجی به وجود آمد جوابگو کیست؟ از رئیس ستاد که نمی‌شود سؤال کرد، پیش‌بینی شده امام جمعه موقت تهران باشد، (۱۷) عضو بقیه هم غیر از پنج، شش وزیر بقیه مقامات مختلف با مسؤولیت‌های متفاوت هستند.

نکته بعد این است که فرمودید ظرف سه روز ستاد مکلف است به درخواست حداقل سه نفر تشکیل جلسه دهد و تصمیم بگیرد. من خواهش می‌کنم این (۱۷) نفر را شما ملاحظه کنید! همه مقامات عالی کشور هستند. آیا در هر موضوعی که سه نفر به تعبیر جناب آقای دهقانی خواستند یک کاری را انجام بدهند، درخواست کردند ظرف سه روز بلافاصله باید تمام مقامات کشور جمع بشوند و مجوز صادر کنند؟ این تکلیف «ما لایطاق» است حتی در استانها هم همین‌طور است. امکان ندارد ظرف سه روز به درخواست بلافاصله تشکیل جلسه داده شود و اقدام بشود. خصوصاً اینکه در موارد بعد، شما فرمودید اگر انجام نشود، جرم است. یعنی اگر ظرف سه روز این ستاد تشکیل جلسه نداد به درخواست سه نفر رسیدگی نکرد همه اعضای ستاد جرم مرتکب شدند و باید مجازات بشوند واقعاً این ماده اشکالات اساسی دارد.

من یک بار دیگر عرض می‌کنم دولت با همه وجود، با فریضه امر به معروف و نهی از منکر نه تنها موافق است که وظیفه ذاتی خود می‌داند اما ما اگر با این قانون تداخل در دستگاهها ایجاد بکنیم، لوث مسؤولیت بشود یا قانون اجرا نمی‌شود یا در بدو امر آنقدر اشکال پیش می‌آید که می‌گویند این قانون ناقص است و موجب وهن امر به معروف و نهی از منکر می‌شود. من دیروز طی نامه‌ای به هیأت رئیسه محترم درخواست کردم اگر مصلحت می‌دانند یا تمام یا برخی از مواد را به کمیسیون ارجاع بفرمایند ما در کمیسیون حضور پیدا کنیم چون از ما در کمیسیون دعوت نشد. ما کمک کنیم واقعاً قانون عملیاتی جامع و مانعی نوشته بشود. بنابراین من فکر می‌کنم جناب آقای مهندس باهنر ریاست محترم اگر بپذیرند که این اقدام جمعی ابهام دارد و معلوم نیست منظور چیست؟ و منافات با ماده (۴) دارد که اقدام عملی را به عهده حکومت و دولت قرار داده است و بعد هم سه روز تشکیل جلسه برای ستادی با آن شخصیت‌ها و مسؤولینی که

در آن هستند، غیرممکن است و نهایتاً هم خلاف قانون اساسی بودن بحث تداخل قواست.

عزیزان! در قانون اساسی وظایف هر قوه مشخص شده است. قوه قضائیه وظیفه رسیدگی به پرونده‌ها و برخورد با مجرمین را دارد. دولت وظیفه ایجاد امنیت در کشور را دارد. ما قانونی را بنویسم که اگر ناامنی ایجاد شد هیچ کس پاسخگو نباشد؟ شما فرض بفرمایید در یک استانی مجوز تجمعی صادر شد، مجوز اقدام عملی صادر شد، خدای ناکرده آنجا فجایعی به بار آمد مجلس محترم از چه کسی می‌خواهد سؤال کند؟ از رئیس ستاد، از (۱۷) نفر عضو ستاد یا از وزیر کشور؟ خوب، وزیر کشور خواهد گفت من یک عضو از (۱۷) نفر بودم و مخالف بودم.

خواهش می‌کنم اگر مصلحت می‌دانید این ماده را به عنوان ابهام به کمیسیون برگردانید ما هم در کمیسیون خدمتتان خواهیم رسید. کمک بشود که ان شاء الله این اشکالات برطرف بشود. خیلی متشکر.

**نایب رئیس -** کمیسیون، حضرت آقای آقاپطهرانی! بعضی از دوستان مراجعه کردند می‌گفتند ما خودمان هم واقعاً پیشنهادی که دادیم مقصودمان این بود که مثلاً یک مجوزی از وزارت کشور گرفته بشود. یعنی بدون مجوز از وزارت کشور، من هم برداشتم این است که واقع قضیه یک مقدار مشکل است. یعنی وزارت کشور مسؤول تأمین امنیت تجمعات است. اگر یک مرکز دیگری بخواهد این مجوز را بدهد واقعاً مشکل ایجاد می‌شود. حالا این را اگر شما پیشنهاد دفاعی دارید، بفرمایید و الا مثلاً ما به کمیسیون ارجاع بدهیم که مشکل حل بشود، حالا نظرتان را بفرمایید.

**مرتضی آقاپطهرانی** (رئیس کمیسیون مشترک رسیدگی به طرح آمران به معروف و ناهیان از منکر) - بسم الله الرحمن الرحیم

خدمت همه عزیزان سلام عرض می‌کنم. ببینید! این ماده‌ای که گفته شده این است ما گفتیم که: «در صورتی که امر به معروف و نهی از منکر مستلزم اقدام جمعی» اقدام جمعی یعنی اینکه چند نفر با همدیگر می‌خواهند بیایند امر به معروف و نهی از منکر کنند. فرض کنید الان مثل همین اجتماعاتی که الان جلوی دولت می‌شود، جلوی مجلس می‌شود، الان آن می‌شود، بی‌ضابطه است. اینها که نمی‌آیند شیشه بشکنند، اینها که نمی‌خواهند ناامنی ایجاد کنند. اشکالی به مسؤولی، به رئیسی، به مسؤولیتی دارند چکار باید کرد؟ می‌خواهد ولو باشد که بوده است. مردم فقط ناراحت باشند تا بعدش به یک چیزی بکشد که نتوانید جمعش کنید؟

ما خواستیم این طور نشود. برای همین گفتیم اگر بنا باشد امر به معروف منکری بشود یا جمعی معروفی را بخواهند راه بیندازند همین طور بیرون راه نیفتند. نه خیر اینها باید اگر بناست اجتماعی داشته باشند، سه نفر از اینها مسؤولیت بپذیرد و بیاورد درخواست کند آنها بابت این مسؤول می‌شوند وقتی که می‌آیند درخواست می‌کنند این سه نفر مسؤولیت پیدا می‌کنند بعداً هم ما بحث‌های امنیتی و اینها نداریم. بحث امنیتی و اینها مربوط به وزارت کشور است حالا شما نگاه کنید یک منکری مثلاً الان حادث می‌شود، سریعاً باید اقدام شود چه کار باید بکند؟ مثل همین می‌شود که برفش را در خانه شما ریخته، شکایت می‌کنید تابستان حکم می‌آید در

اسرع وقت برفها را جمع کنید، مسخره نیست.

گاهی از اوقات باید با یک منکری ضربتی برخورد بشود خوب بله، ممکن است بگویید این مسؤولینی که گذاشتید مثل وزیر کشور و بزرگان دیگر اینها وقت نمی‌کنند، نمی‌توانند این آیین‌نامه داخلی می‌خواهد باید بنشینند، بنویسند و برنامه‌ای برایش که این اقدام، اقدام ضربتی بشود، چنانچه برای قضایش هم، گفتیم برای قضاوتش هم قوه قضائیه برنامه‌ای بریزد که بتوانند در اسرع وقت به قضاوت برسند اینها آمده من دوست دارم دوستان یک مقدار ماده‌های بعد را هم یک نگاهی بکنند. البته جایی اگر با اینکه دوستان گاهی می‌گویند به کمیسیون برود کار به طور کلی تعطیل می‌شود، می‌دانید الان (۳۶) سال است همین کار را کردند دائم در مجلس آمده گفتند برای بعد برود و رفته که رفته. این هم همین طور می‌شود. اصلاح کنید هر جایش را هم نمی‌خواهید قبول نکنید هیچ اشکالی ندارد. ولی فکر می‌کنم کار به تعویق نباید بیفتد. به هیچ وجه از دولتی‌یان و دوستان دولتی هم تقاضا می‌کنم که اصل امر به معروف و نهی از منکر هم نیایند مخالفت کنند این برای دین‌تان خوب نیست.

ما شما را آدم‌های خوبی می‌دانیم متدین، چون اصلش را هم برادر عزیز شما رد کردید من یادمان است، کلیاتش هم نفی شد این برای خودتان بد است، برای آخرت‌تان. ما امر به معروف را قبول داریم، دولت هم قبول دارد، دولتی است مسلمان. مجلس هم قبول دارد البته باید گفت و اصلاحاتی هم کرد و درستش کرد. موفق باشید. متشکر.

**نایب رئیس -** خیلی خوب، ما الان حذف را رأی‌گیری می‌کنیم. اجازه بفرمایید رأی‌گیری کنیم، حضار ۱۹۷ نفر، پیشنهاد حذف ماده (۸) مطرح است. همکاران رأی خودشان را اعلام بفرمایند. بسیار خوب، پایان رأی‌گیری را اعلام می‌کنم، **تصویب نشد**. حالا پس مذاکرات را برای بعد می‌گذاریم و می‌رسیم به ناطقین میان‌دستور و میهمانان را اعلام بفرمایید. **دبیر** (منادی سفیدان) - آقای رئیس! دوستان تذکر دارند، چه کار کنیم؟ آقایان: شهریاری، قائیدرحمت.

**دبیر** (صادقی) - بسم الله الرحمن الرحیم

میهمانان جلسه علنی امروز چهارشنبه عبارتند از:

- جمعی از کارکنان شرکت ایران خودرو دیزل تهران که میهمانان خانه ملت و جناب آقای محبوب نماینده محترم تهران هستند.

- جمعی از رابطین حقوقی و امور مجلس سازمان محیط زیست از استان‌های سراسر کشور.

- جمعی از دانشجویان رشته حقوق دانشگاه مفید شهر مقدس قم.

- جمعی از دانشجویان رشته علوم سیاسی دانشگاه پیام‌نور واحد اسلامشهر.

- دانش‌آموزان آموزشگاه دخترانه شهدای جاویدالاثر از شهرستان همدان دیگر میهمانان خانه ملت و آقایان خجسته و کارخانه نمایندگان محترم همدان و فامنین هستند.

- دانش‌آموزان آموزشگاه دخترانه شهید مهدوی از منطقه یک تهران.

- جناب آقای دکتر یانوش لاتورسای نایب‌رئیس مجلس مجارستان و هیأت همراه میهمانان خانه ملت هستند.

به همه این عزیزان و معلمین و مربیان‌شان خیر مقدم عرض می‌کنیم موفق و مؤید باشید.

**(در این هنگام آقای ضرغام صادقی به زبان انگلیسی به میهمانان خیرمقدم گفتند)**

**نایب‌رئیس -** خیلی ممنون و متشکر، من هم خیرمقدم عرض می‌کنم خدمت همه میهمانان ارجمند امروز جلسه علنی از طرف خود و همکاران محترم و آرزوی توفیق برای‌شان داریم. دستور بعد را بفرمایید. چند نفر را ما در نوبت داریم که تذکر و اخطار دارند، آقای رحمان‌دوست بفرمایید.

**دبیر (منادی سفیدان) -** آقای دکتر شهریار! صبر کنید بعد از آقای رحمان‌دوست، آقای رحمان‌دوست بفرمایید.

**مجتبی رحمان‌دوست (تهران، ری، شمیرانات و اسلامشهر) -**

بسم‌الله الرحمن الرحیم

ما ز یاران چشم یاری داشتیم!

دیشب صحبت‌هایی که از قول آقای رئیس‌جمهور نقل شد قابل تشبیه به سخنان دوره قبل آقای احمدی‌نژاد بود که ایشان گفت معلوم می‌شود ما در لانه موش دست کردیم و وارد منطقه ممنوعه شدیم. ایشان گفتند اینکه استیضاح شد برای این است که ما نباید وارد بورسیه‌ها می‌شدیم. اگر قرار بشود مدل برخورد کارها بین دو قوه این‌گونه باشد که بگویند شما استیضاح کردید برای این است که یک کاری ما نباید انجام می‌دادیم که وارد بورسیه‌ها بشویم شما استیضاح کردید. این مدل، مدل کشور داری و حسن نیت در برخورد بین دو قوه نیست.

من از جناب آقای دکتر روحانی درخواست می‌کنم برای حفظ صفای بین دو قوه این مدل برخوردها را که مجلس از حداکثر حقوق خودش برای استیضاح یک وزیر استفاده کرده به خدا قسم من خودم رأیم برای برکناری آقای وزیر بحث اصلاً بورسیه‌ها نبوده، من برای اینکه انتصاباتش را قبول نداشتم رأی به برکناری ایشان دادم. شاید بسیار از نمایندگان دیگر هم این‌طوری باشد. بنابراین من خواهشی که از حضور ایشان دارم این است که حالا اولین سال کارشان هم هست روابط بین دو قوه را صحیح‌تر و باصفا تر و سالم‌تر از این حفظ کنند متأسفانه مشاور امور زنان و خانواده ایشان هم از قول‌شان نقل شده بود داشتن فرزند بیش از یکی، دو تا عقلانی نیست. این را هم نمی‌دانم چه طوری ما در مجلس تصویب کنیم در مورد تکثیر نسل و اینها آن وقت از قول او نقل کنند داشتن بیش از یکی، دو فرزند عقلانی نیست والله در این کشور باید بین دو قوه همصدایی و هم‌فرهنگی و صفا وجود داشته باشد. من از ایشان خواهش می‌کنم نسبت به مشاور امور زنان و خانواده خودشان هم یک تذکری بدهند و به یک گونه‌ای بشود که مسیر کشور به سمت‌هایی که دشمن می‌پسندد نرود، والسلام.

**نایب‌رئیس -** بسیار خوب، آقای دکتر شهریار بفرمایید.

**حسینعلی شهریار (زاهدان) -** بسم‌الله الرحمن الرحیم

با عرض تسلیت رحلت حضرت آیت‌الله مهدوی‌کنی متأسفانه جنایتکاران تکفیری برای چندمین بار یکی از معلمین عزیز جوان ما به نام سرگزی را به جرم معلم بودن و خدمت کردن برای فرزندان این مرز و بوم در قصرقند

بلوچستان با اسلحه کلاشینکف به شهادت رساندند.

عزیزانی که همایش می‌گذارند و اعلام می‌کنند امنیت نسبی برقرار شده آیا منظورشان ایجاد امنیت برای اشرار می‌باشد یا مردم عادی؟ از روز گذشته اعلام ناراضیاتی شدیدی از عملکرد مسؤولین امنیتی استان به اینجانب رسیده که واقعاً نمی‌توان جواب منطقی برای آنها ارائه کرد.

وزیر محترم کشور مرتب دم از امنیت می‌زند حتماً باید از نزدیکان ایشان به شهادت برسد و یا به گروگان گرفته شود که متوجه گردد مردم مظلوم ما در استان چه بر سرشان می‌آید؟ آیا سیاست‌های اتخاذشده در سال گذشته وضعیت را بهتر کرده است؟ تسلیح بی‌حساب و کتاب افراد در منطقه که به گفته بعضی از مسؤولین نیروی انتظامی و اطلاعاتی اکثر شرارت‌ها توسط این افراد اتفاق می‌افتد جای بازنگری ندارد؟

چرا شورای عالی امنیت ملی احساس مسؤولیت جدی در تأمین امنیت این استان ندارد؟

آیا اطلاعاتی که به مسؤولین کلان نظام داده می‌شود یک‌سویه نیست؟ آیا رصد کلانی از طرف مسؤولین کلان نظام در صحت و سقم این گزارشات انجام می‌شود؟

آیا فرمانداریانی که خود از منطقه انتخاب شدند نباید به عنوان رئیس شورای تأمین شهرستان جوابگوی این ناامنی‌ها باشند. و اگر توان اجرایی ندارند برکنار گردند؟

آیا وزیر آموزش و پرورش در تأمین حفظ جان و امنیت معلمین خود وظیفه‌ای ندارد که اگر در منطقه‌ای معلم به شهادت می‌رسد نباید مدارس آن منطقه تا تأمین امنیت تعطیل شود؟ تا کی می‌توان هر روز در زاهدان و زابل جنازه شهیدی را به دوش کشید و خانواده‌های زیادی را عزادار کرد؟ امید است مسؤولین به خود آیند و قبل از اینکه خشم مردم غیور استان دامان آنها را بگیرد فکر عاجلی نمایند.

جناب آقای مهندس باهنر! انتظار داریم مجلس شورای اسلامی به طور جدی به این مسائل رسیدگی کند و بیشتر از این نگذارد که جان عزیزان ما در استان سیستان و بلوچستان به خطر بیفتد و ما هر روز شاهد شهادت تعداد زیادی از عزیزان باشیم که این دشمنان تکفیری در استان به راه می‌اندازند. صبر مردم هم واقعاً حدی دارد، طاقت‌شان حدی دارد، مردم واقعاً طاقت‌شان تمام شده و نمی‌توانند این همه ناامنی را در استان تحمل کنند. با تشکر از توجه شما.

**دبیر (منادی سفیدان) -** خیلی ممنون، آقای دکتر! آقای قائیدرحمت می‌خواهند تذکر بدهند، ایشان جلوتر هستند.

**عباس قائیدرحمت (دورود و ازنا) -** بسم‌الله الرحمن الرحیم

ضمن عرض تسلیت درگذشت حضرت آیت‌الله مهدوی‌کنی. آقای دکتر باهنر! ما از صبح دو موضوع را داشتیم در هر دو مورد یک بار جناب آقای دکتر لاریجانی بودند، یک بار جناب‌عالی.

**نایب‌رئیس -** چه شده که اخطارهای خارج از دستور دارد زیاد می‌شود آقای منادی! من متوجه نمی‌شوم. بفرمایید آقای قائیدرحمت شما در رابطه با قانون دارید بحث می‌کنید، شما بفرمایید.

**قائیدرحمت -** آقای دکتر! اخطار قانون اساسی داشتیم متأسفانه توجه

نشد من می‌خواهم از هیأت‌رئیس محترم انتقاد کنم چه طور است که بعضی از عزیزان اسم نمی‌آورم در ردیف هفتم و هشتم هستند به صرف اینکه قانون اساسی را گرفتند. آقای دکتر لاریجانی دیدند به ایشان وقت دادند، صحبت کردند اما به بعضی از نمایندگان که هم نوبت‌شان بود و هم بلند شدیم، داد زدیم وقت داده نشد. این حق الناس است من خواهش می‌کنم از شما که عنایت بیشتری داشته باشید عدالت باشد. (نایب‌رئیس - ان‌شاءالله، چشم) یک نکته هم همین امروز این بحثی که شد می‌خواهم راجع به بحث امر به معروف همه ما موافق با امر به معروف هستیم باید با زیبایی با ظرافت هر چه کامل‌تر این کار را بکنیم؛ اما کاری نکنیم که دولت را از وظایف قانونی که قانون اساسی به او داده، تضعیف کنیم. سپاسگزارم از محبت‌تان.

**نایب‌رئیس -** خیلی ممنون، من اخطار و تذکر اولی‌تان را عرض کردم ما تلاش می‌کنیم که حداکثر عدالت رعایت بشود بعضی از وقت‌ها هم واقعاً اشتباه می‌شود دیگر، حالا یا شلوغ است یا اشتباه می‌شود ان‌شاءالله عزیزان باید ببخشند.

## ۷ - ناطقین جلسه آقایان: سیدموسی موسوی، عبدالکریم جمیری، رحمت‌اله نوروزی، سیدباقر حسینی و محمد سلیمانی

**نایب‌رئیس -** آقای بذریاش! ناطقین میان‌دستور را برای نطق دعوت کنید.

**دبیر (بذریاش) -** بسم‌الله الرحمن الرحیم

ناطقان جلسه علنی امروز عبارتند از:

- جناب آقای سیدموسی موسوی نماینده محترم مردم شریف لامرد و مهر.

- جناب آقای عبدالکریم جمیری نماینده محترم مردم شریف بوشهر، گناوه و دیلم

- جناب آقای رحمت‌اله نوروزی نماینده محترم مردم شریف علی‌آبادکتول.

(که هر کدام هفت دقیقه وقت دارند)

- جناب آقای سیدباقر حسینی نماینده محترم مردم شریف زابل، زهک و هیرمند.

- جناب آقای محمد سلیمانی نماینده محترم مردم شریف تهران، ری، شمیرانات و اسلامشهر.

(که هر کدام پنج دقیقه وقت دارند)

دعوت می‌کنم از ناطق نخست جناب آقای سیدموسی موسوی نماینده مردم شریف لامرد و مهر که به ایراد نطق بپردازند.

**سیدموسی موسوی (لامرد و مهر) -** بسم‌الله الرحمن الرحیم

سلام و صلوات به پیشگاه مقدس قطب عالم امکان حضرت بقیه‌الله الاعظم و آرزوی طول عمر باعزت مقام عظمای ولایت و آحاد ملت شریف و نجیب ایران اسلامی عرض سلام و ادب دارم. ارتحال آیت‌الله مهدوی‌کنی یار دیرین امام و رهبری را به پیشگاه مقام عظمای ولایت، ملت شریف و شما عزیزان بزرگوار، نمایندگان محترم ملت تسلیت عرض می‌نمایم.

خواهران و برادران عزیز! در آستانه فرارسیدن محرم‌الحرام ماه پیروزی خون بر شمشیر قرار داریم. امروز خاورمیانه به دلیل آتش‌افروزی مستکبران عالم و حمایت مرتجعان منطقه از گروه‌های تروریستی برهه‌ای حساس را تجربه می‌کند. ما هر گونه اختلاف‌افکنی و ایجاد تفرقه در بین امت اسلام علی‌الخصوص شیعه و سنی را شدیداً محکوم کرده و قدم نهادن در راه ایجاد وحدت امت اسلام را وظیفه خود می‌دانیم مسأله دیگر که مایلیم به آن اشاره کنم، موضوع مذاکرات ایران با کشورهای موسوم به (۱ + ۵) است. ضمن حمایت از مذاکره‌کنندگان دستگاه دیپلماسی کشور این فرزندان انقلاب و نظام در مقطع حساس فعلی که به پایان این دوره مذاکرات نزدیک می‌شویم بدهی است استکبار جهانی فشارهای خود به تیم مذاکره‌کننده را جهت امتیازگیری بیشتر در دستور کار خود قرار خواهد داد. لذا ضروری است مذاکره‌کنندگان جمهوری اسلامی ایران با هوشیاری کامل ضمن تلاش جهت حل و فصل موارد اختلافی بر خطوط قرمز نظام پافشاری کرده و از منافع مردم پاسداری نمایند هر چند قائلیم تنها راه برون‌رفت از مشکلات اقتصادی کشور تنها پرداختن به مقوله اقتصاد مقاومتی است و بس.

و اما چند نکته درخصوص حوزه انتخابیهام شهرستان‌های لامرد و مهر:

۱ - طرح آلومینیوم جنوب لامرد پس از (۸) سال توقف بحمدالله به جریان افتاده است. ضمن تقدیر از وزیر محترم صنعت و آقای دکتر کرباسیان مدیر عامل محترم ایمیدرو، هنوز گشایش اعتبار اسناد این پروژه با موانعی روبرو است. از دولت محترم انتظار می‌رود اهتمام بیشتری نسبت به بزرگ‌ترین کارخانه آلومینیوم جنوب کشور یعنی آلومینیوم جنوب لامرد داشته باشد تا ان‌شاءالله در آینده نزدیک شاهد آغاز عملیات اجرایی صنعت مادر در جنوب فارس باشیم.

۲ - درخصوص احداث پروژه اتان‌گیری در جوار پالایشگاه پارس‌یان در شهرستان مهر علی‌رغم برگزاری جلسات فشرده با مسؤولین مربوطه و نظر مثبت این عزیزان هنوز عملیات اجرایی این تأسیسات آغاز نگشته است. انتظار می‌رود در تبادل تفاهم‌نامه‌ها و اخذ مجوزات لازم تسریع به عمل آمده تا ان‌شاءالله به زودی شاهد آغاز به کار این طرح مهم نیز باشیم.

۳ - درخصوص راه‌های مواصلاتی ضمن تقدیر از اقدامات انجام شده اما گلایه بسیار است. علی‌رغم اینکه متأسفانه تاکنون صدها نفر از هم‌وطنان ما جان خود را در مسیر خطرناک گردنه شهید باقری لامرد از دست داده‌اند تونل در حال احداث این گردنه به عنوان بزرگ‌ترین تونل جنوب کشور هنوز نیمه‌تمام بوده و لاینینگ آن نیازمند تأمین اعتبار است. همچنین محور مهر - گله‌دار - دارالمیزان - دوراهی جم نیازمند تخصیص بودجه و توجه بیشتر وزارت نفت و وزارت راه است. آزادراه استراتژیک لامرد - پارس‌یان نیازمند اهتمام ویژه دولت محترم است. تسریع در اجرای پروژه چهارخطه شدن مسیر لامرد - اشکنان، علامرودشت احشام و رفع نقاط حادثه‌خیز از مطالبات دیگر بحق مردم شریف حوزه انتخابیه اینجانب می‌باشد.

مطالعات راه‌آهن شیراز، بوشهر، عسلویه به منطقه ویژه اقتصادی لامرد. پس از تلاش‌های فراوان بالاخره روز گذشته به پایان رسید. انتظار می‌رود

مجوز کمیسیون (۲۰۱۵) این خط آهن در اسرع وقت اخذ شده و عملیات اجرایی آن آغاز گردد. همچنین درخصوص فرودگاه بین‌المللی لامرد با توجه به استقرار صنایع مادر در منطقه ویژه اقتصادی لامرد نیازمند افزایش پروازهای داخلی و خارجی و تکمیل ترمینال مسافری است.

و اما آب، کنار ساحل بودن و لب‌تشنگی حقیقتاً و واقعاً حکایت غربی است. جناب آقای دکتر روحانی! در حالی که برخی کشورهای حوزه خلیج فارس (۹۸) درصد از آب مورد نیاز خود را با استفاده از احداث آب‌شیرین‌کن در سواحل خلیج فارس تأمین می‌کنند سهم جمهوری اسلامی ایران از این منابع خدادادی تنها (۳) درصد است. همین کشور امارات در بیخ گوش ما (۵۰۰) برابر جمهوری اسلامی ایران آب شیرین‌سازی می‌کند. جالب آنکه فاصله دریا تا نزدیک‌ترین ایستگاه پمپاژ خط محرم در حوزه انتخابیه اینجانب تنها (۱۵) کیلومتر است. جناب آقای رئیس‌جمهور با این تفاسیر از جناب‌عالی به جد می‌خواهم شخصاً به موضوع ورود کرده و با توجه به تشدید خشکسالی‌ها و بروز پدیده تنش آبی در کشور ضرورت شیرین‌سازی آب خلیج فارس را در دستور کار خود قرار دهید. همچنین ضروری است جناب آقای دکتر نوبخت موضوع مطالعه و اجرای طرح انتقال آب به جنوب فارس را در بودجه سال ۹۴ لحاظ نمایند.

در همین راستا لازم به ذکر است، یکی از مهم‌ترین مشکلات شهرستان‌های لامرد و مهر کمبود آب آشامیدنی و کاهش شدید سفره‌های آب زیرزمینی است. ضمن تقدیر و تشکر از مسؤولین محترم شرکت آب و فاضلاب کشور به جهت پذیرش دعوت اینجانب و سفر به منطقه انتظار می‌رود پروژه‌های آبرسانی مجموعه روستاهای شرق اشکنان، مجموعه (۱۸) روستای بخش اصلی، مجموعه (۶) روستای فال و نیز مجموعه (۶) روستای ارودان با قوت بیشتری دنبال گردد. همچنین ضروری است، سهم شهرستان‌های لامرد و مهر از طرح آبرسانی محرم افزایش یابد تا بتوان سایر روستاها و شهرهای مصوب به ویژه شهر تازه‌تأسیس خوزی را به این خط محرم متصل کرد.

۵ - بسیاری از کشاورزان و دامداران حوزه انتخابیه اینجانب طی سال‌های گذشته با ضرر و زیان هنگفت مواجه شدند با توجه به نزدیکی این شهرستان‌ها به کشورهای حاشیه خلیج فارس صادرات محصولات کشاورزان مناسب‌ترین راهکار به شمار رفته و درخصوص مشکلات فراوان دامداران و به ویژه مرغداران نیز لازم است وزارت جهاد کشاورزی به سرعت راهکار مناسبی را بیاندیشد.

۶ - از وزارت علوم به دلیل عدم تکمیل تنها ساختمان مرکز آموزش عالی دولتی لامرد به شدت گله‌مندم، ضرورت تکمیل این ساختمان با تمدید اعتبار ضروری است.

۷ - وزیر محترم ورزش و جوانان توجه نمایند که در شهرستان‌های لامرد و مهر با دمای (۵۰) درجه هنوز یک استخر هم وجود ندارد لذا خواهشمند است در جهت تکمیل استخر سرپوشیده لامرد و احداث استخر و سالن بانوان در شهرستان مهر اقدام نمایند.

از وزیر محترم کشور می‌خواهم ارتقاء فال به شهر و نیز استقرار شهرداری

در مرکز بخش چاهورز را در دستور کار خود قرار دهند.

راهاندازی ادارات در بخش‌های اسیر و چاهورز یکی از ضرورت‌ها است نیز تأمین ماشین‌آلات عمرانی به شهرداری‌ها و دهیاری‌های منطقه از ضروریات است. گازرسانی به روستاهای حوزه انتخابیه اینجانب و اختصاص عوارض ارزش افزوده زاگرس جنوبی به شهرداری‌ها مقوله‌ای است که به قدری پیگیری شده که دیگر خسته‌کننده است و تکراری. درخصوص گاز قول‌های مساعدی داده شده که تا سه سال آیند تأمین گردد و اما درخصوص عوارض ارزش افزوده گاز هیچ اقدامی صورت نگرفته است.

عرض آخرم، استقرار اداره کمیته امداد در گله‌دار، استقرار دادگاه عمومی در بخش اشکنان، تکمیل بیمارستان‌های مهر، علامرودشت و گله‌دار و تکمیل استخر کارگران لامرد، راهاندازی نسل سوم ارتباطات و اپراتور همراه اول (بذریاش - خیلی ممنون، آقای موسوی یک و نیم دقیقه گذشت) باقی موارد که ان‌شاءالله به رسانه‌ها می‌دهیم امیدواریم که مجلس محترم اهتمام ویژه‌ای داشته باشد ممنون و متشکر. والسلام علیکم و رحمه الله و برکاته

دبیر (بذریاش) - از جناب آقای موسوی نماینده محترم لامرد و مهر تشکر می‌کنیم، ناطق بعدی برادر گرامی جناب آقای عبدالکریم جمیری نماینده محترم مردم شریف بوشهر، گناوه و دیلم دعوت می‌کنم که به ایراد نطق‌شان بپردازند.

**عبدالکریم جمیری** (بوشهر، گناوه و دیلم) - بسم‌الله الرحمن الرحیم با نام و یاد خداوند متعال، درود به ارواح مطهر شهدا و روح ملکوتی امام شهدا، امام راحل (رحمه‌الله علیه) و با آرزوی صحت و سلامتی برای مقام معظم رهبری و با عرض تسلیت فرارسیدن تاسوعا و عاشورای حسینی محضر امت عاشورایی و نمایندگان محترم. همچنین تسلیت رحلت عالم مجاهد یار دیرین امام و رهبری حضرت آیت‌الله مهدوی‌کنی محضر مقام معظم رهبری و مردم عزیز به ویژه هم‌استانی‌های گرانقدر.

عزت امروز امت اسلام نتیجه تأسی از مردم شهیدپرور ایران اسلامی است که خود تربیت‌یافتگان مکتب حسینند و حاملان پیام عاشورا که «هیئات منا الذله» آنان خواب راحت را از استکبار جهانی گرفته است. بر همین مبنا است که همگان به ویژه دولتمردان وظیفه دارند تأکید بر ترویج فرهنگ دینی و پرهیز از تنظیم زاویه دید با غرب و غرب‌گرایان را سرلوحه کار خود قرار دهند و بدانند که حفظ روحیه انقلابی و عاشورایی در گرو به کارگیری مدیرانی است که فرهنگ عاشورایی با خون و پوست آنها آمیخته باشد و این مهم جز با گزینش دقیق مدیران صاحب صلاحیت و پرهیز از سیاست‌زدگی ممکن نخواهد بود.

در همین راستا رئیس‌جمهور محترم باید قول خود مبنی بر اینکه ستادهای تبلیغاتی دخالت در تصمیمات نخواهند داشت، عمل نماید زیرا صداقت در گفتار و رفتار ضروری‌ترین امر برای متولیان امور به ویژه معتمدین و منتخبین مردم است. مهم‌ترین موضوع بعد از ترویج فرهنگ دینی توجه به معیشت مردم و کنترل تورم، خروج از رکود با تأکید بر اقتصاد مقاومتی و ایجاد اشتغال با استفاده از فرصت‌های مادی و معنوی است و تنها راه برای برون‌رفت از مشکلات ثبات قدم در اجرای فرامین الهی به عنوان مشخصه حکومت دینی و پرهیز از مدیریت سلیقه‌ای در دوره‌های

مختلف ریاست جمهوری است که با تبعیت محض از ولی صالح الهی که امروز در وجود شریف امام خامنه‌ای متجلی است ممکن خواهد بود. اما چند نکته، توصیه و تذکر به رئیس‌جمهور و وزرای محترم:

۱ - حضور آمریکای جنایتکار در منطقه به بهانه برخورد با گروه داعش این دست‌پرورده‌های پلیدش برای تکمیل مأموریت ناتمام آنان و تحکیم مواضع استکبار جهانی است که متأسفانه با همراهی برخی کشورهای منطقه و حمایت مالی آنها و پذیرش عوامل‌شان از جمله حکم اعدام عالم مجاهد، باقر النمر است که مصداق بارز تسلیم ذلیلانه در برابر استکبار و تقابل با اسلام و عزت مسلمین بوده و عواقب خطرناکی برای ذلت‌پذیران خواهد داشت.

۲ - اظهار نظر رئیس‌جمهور محترم و ارتباط دادن چندباره استیضاح وزیر علوم با موضوع بورسیه‌ها نشان از عدم پذیرش حق و تقابل با اسلام و عزت مسلمین بوده و عواقب خطرناکی برای ذلت‌پذیران خواهد داشت.

۲ - اظهار نظر رئیس‌جمهور محترم به ارتباط دادن چندباره استیضاح وزیر علوم با موضوع بورسیه‌ها نشان از عدم پذیرش حق نظارت مجلس و تداعی‌کننده ایجاد فشار به مجلس در فضای عمومی جهت جلوگیری از انجام وظایف قانونی و انفعال مجلس است و این امر از حقوقدان بعید است. البته نمایندگان ملت این پیام را دریافتند و بر انجام تکالیف خود اصرار بیشتری خواهند ورزید و از حق مردم عزیز دفاع خواهند کرد.

۳ - خوب است رئیس‌جمهور محترم به جای پرداختن به مباحث مذکور به دغدغه‌های اساسی مردم توجه فرمایند که علی‌رغم اعتبار مصوب سال ۹۲ و تأکید ایشان همچنان مردم دو روستای هلیله و بندرگاه در جوار نیروگاه اتمی بوشهر در سختی به سر می‌برند و کمترین قدمی که موجب امیدواری آنان باشد برداشته نشده است.

۴ - ای کاش آقای دکتر ظریف به جای سخن این‌چنین که عدم نتیجه در مذاکرات می‌تواند به بازگشت تندورها به حکومت بیانجامد که تداعی‌کننده همگامی با رقبای خارجی در برابر برادران داخلی است، این گونه می‌گفت قدرت امروز نظام اسلامی در عرصه فعالیت‌های هسته‌ای که موجب مجبور شدن جهان غرب به حل مشکل خود در قالب مذاکره می‌باشد نتیجه این سادگی و تلاش اصول‌گرایان بر مواضع بحق مردم یعنی داشتن قدرت هسته‌ای است.

۵ - غیرمنطقی‌ترین کار دولت منع ارتقاء شهر چغادک به بخش به بهانه غیرقابل توجیه لایحه جدید تقسیمات کشوری است که لاینحل ماندن مشکلات عدیده‌اش به ویژه مشکل زیست‌محیطی ناشی از فقد مدیریت است. ای کاش خانم دکتر ابتکار در کنار حمایت‌های جدی از حیوانات از مردم مظلوم، متدین و فهیم این شهر حمایت می‌کرد و گزارشی از وضعیت تأسف‌بار محیط زندگی آنان تهیه و به دولت ارائه می‌نمود.

۶ - تسریع در حل معضلات محلات جنوبی شهر بوشهر با اصلاح طرح تفصیلی، صدور پروانه ساخت و ساز و ارائه خدمات آب و برق و تلفن با همکاری سازمان انرژی اتمی، شهرداری، راه و شهرسازی موجب تأکید و تقاضا است.

۷ - سند مالکیت مردم شریف خوارک وسیله مناسب حمل و نقل

برون‌شهری، تقویت شبکه برق و ارائه خدمات درمانی بهتر با همکاری علوم پزشکی و تأمین اجتماعی خواست عمومی و بحق مردم است.

۸ - بقاء نظام اسلامی با کارآمدی آموزش و پرورش رابطه مستقیم دارد دولت به جای کم کردن انگیزه معلمان با برخوردهای سیاسی به معیشت و کرامت معلمین بیاندیشد و به جای توسعه کمی و بی‌تناسب مراکز آموزش عالی با محیط کسب و کار به کیفیت‌بخشی دانشگاه‌ها برای تربیت نیروی مورد نیاز امروز نظام به لحاظ تعهد و تخصص فکر کند.

۹ - استفاده از نیروهای متخصص و متعهد بومی در حوزه مدیریت نفت و گاز همچنین تسریع در تکمیل پروژه‌های عمرانی مورد تعهد وزارت نفت، تقاضای بحق مردم از وزیر محترم نفت است.

۱۰ - ضمن تشکر از تلاش‌های وزیر محترم بهداشت و درمان تسریع در تکمیل و تجهیز بیمارستان‌های دیلم و گناوه ارتقاء کیفی سطح درمان استان مورد تقاضا است.

۱۱ - وزیر محترم راه و شهرسازی دوبنده شدن جاده گناوه، دیلم به جاده مرگ تبدیل شده است. اصلاح جاده ساحلی شیخ - گناوه تعریض جاده دویره به چاه کوتاه احداث جاده آنتنی روستای کره‌بند. توجه جدی به تکمیل طرح‌های هادی روستاهای دو شهرستان گناوه و دیلم و رفع مشکلات جدی برخی از پروژه‌های مسکن مهر مورد تأکید و تذکر است.

۱۲ - وزیر محترم نیرو، تکمیل پروژه فاضلاب بوشهر، گناوه و دیلم و تسریع در مطالعه طرح فاضلاب شهری چغادک و عالی‌شهر و ترمیم شبکه انتقال و توزیع آب روستایی شهرهای حوزه انتخابیه خواست عمومی است.

۱۳ - وزیر محترم ورزش و جوانان! تکمیل پروژه‌های ورزشی به ویژه استادیوم (۱۵) هزار نفری بوشهر، حمایت مالی از هیأت‌های ورزشی و برنامه‌ریزی برای حضور شاداب جوانان که ظاهراً فراموش شده‌اند مورد تذکر است.

۱۴ - توجه جدی استاندار محترم به حمایت از سرمایه‌گذاران عرصه کشاورزی و شیلات، صنایع تکمیلی نفت و گاز و تکمیل پروژه‌های عمرانی با عنایت به تخصیص اعتبارات به جای حذف نیروهای متدین و توانمند مورد تذکر به وزیر محترم کشور است.

در پایان همگامی و جدیت قوای سه‌گانه در مبارزه با مفاسد اداری و اقتصادی و تلاش در ترویج فرهنگ دینی را به عنوان یک تکلیف الهی توصیه می‌نمایم. والسلام‌علیکم و رحمه الله

**دبیر (بذرپاش) - خیلی ممنون، ناطق محترم بعدی جناب آقای رحمت‌اله نوروزی نماینده محترم مردم شریف علی‌آبادکتول بفرمایند.**

خواهش می‌کنم که وقت را رعایت کنند.

**رحمت‌اله نوروزی (علی‌آبادکتول) - بسم‌الله الرحمن الرحیم**

**«السلام علیک یا ابا عبدالله و علی الارواح التي حلت بفنائک»**

باز این چه شورش است که در خلق عالم است

باز این چه نوحه و چه عزا و چه ماتم است  
ضمن عرض تسلیت رحلت عالم عامل حضرت آیت‌الله مهدوی‌کنی به محضر مقام معظم رهبری و همه ملت عزیز ایران در آستانه ماه محرم ماه پیروزی خون بر شمشیر، ضمن عرض تسلیت ایام سوگواری حسین‌بن‌علی

اقدامی انجام نداده، جاده روستایی است، امیدواریم هر چه سریع‌تر این انجام شود.

تذکره به وزیر محترم کار درخصوص توزیع سبد کالا است، کارگران اقبال آسیب‌پذیر و مستمندان بعضی‌هایشان بهره‌مند نیستند، تقاضا دارم ان شاءالله به صورت عادلانه توزیع شود.

تذکره به وزیر نیرو سد محمدآبادکتول قبل از انقلاب، بعد از انقلاب، (۶) بار مورد مطالعه قرار گرفته، مشکل آب‌بندان‌های کردآباد، ساورکلاته، کوچک نظرخانی انتظار داریم که این را جدی‌تر عمل کنند.

تذکره به رئیس سازمان میراث فرهنگی و گردشگری، سهم گلستان در جشنواره اقوام چه تأثیری داشت؟ قبل از شما آمدند برای استان ما چه تأثیری داشت؟ سهم ما نیم درصد از تولید ناخالص ملی است، آقای سلطانی‌فرا بیاید توانمندی‌های استان‌ها را احصاء کنید، راه حل در نظر بگیرید، تزریق اعتبارات ما در استان بیتوته نداریم. توجه به گردشگری در اشتغال مولد و اشتغال پایدار در بحث صنایع دستی قدمت (۷۰۰۰) ساله دارد. امروز دنیا تشنه خرید محصولات و صنایع دستی هنرمندان است، در اقتصاد مقاومتی که ناخدای کشتی انقلاب مقام معظم رهبری مطرح فرمودند بیشترین شاخص‌ها مربوط به هنر و صنایع دستی است. نیازی به ارز ندارد، صادرات آن ارزآور است و تکنولوژی آن کمتر وابسته به خارج است. نیاز به کارشناس خارجی ندارد و ارزش افزوده صنایع دستی (۲۴۰) برابر است. یک فرصت شغلی در صنایع دستی (۵) میلیون تومان می‌خواهد ولی در فرصت‌های دیگر بین (۱۵۰) تا (۵۰۰) میلیون تومان. صنایع دستی ارزش افزوده بالایی بعضاً تا (۲۴۰) برابر دارد.

استان گلستان شهرستان علی‌آبادکتول رنگین‌کمان اقوام کشور این فرصت تنوع قومی را دارد، صنایع دستی را دارد امیدوارم به جای گفتاردرمانی توسط سازمان گردشگری بیاید پای کار حمایت کند از گردشگری میراث فرهنگی، صنایع دستی و بتواند این رویکرد صنعت (۷۰۰۰) ساله را ان شاءالله در راستای اشتغال مولد آن چیزی که حضرت آقا فرمودند عزم ملی، مدیریت جهادی ان شاءالله جامه عمل بپوشاند. رتبه صنعت‌مان بیست و هشتم است، رتبه کشاورزی‌مان در استان سیزده است. سهم‌مان از گردشگری نیم درصد است. رتبه بیکاری‌مان با اشتغال ناقص رتبه بیست و هشتم در دنیا است. تک‌رقمی نیست. (نایب‌رئیس - خیلی ممنون، جناب آقای نوروزی). والسلام‌علیکم و رحمه الله و برکاته

**دبیر (بذرپاش) -** ناطق‌بدری، برادر گرامی جناب آقای سیدباقر حسینی نماینده مردم شریف زابل، زهک و هیرمند که دعوت می‌کنم به ایراد نطق‌شان بپردازند.

**سیدباقر حسینی (زابل، زهک و هیرمند) -** بسم‌الله الرحمن الرحیم  
سلام علیکم و رحمه الله

با سلام و درود به ارواح پاک و مطهر شهدا و امام شهیدان و عرض تسلیت ارتحال عالم جلیل‌القدر مجاهد نستوه و خستگی‌ناپذیر یار و یاور رهبری و مدافع ولایت، آیت‌الله مهدوی‌کنی (رحمه‌الله‌علیه) به محضر رهبر معظم انقلاب ملت شریف ایران، دولت و شما همکاران عزیزم. شهادت یکی دیگر از معلمان دلسوز سیستانی به دست اشرار کوردل و خودفروخته را به

که درس بزرگی به بشریت و همه عرصه‌ها و نسل‌ها ارائه نمودند تا در این برهه حساس تاریخی که هجوم کافران و مستکبران جهانی و صهیونیسم غاصب تا دندان مسلح در عرصه جهانی به ویژه خاورمیانه که به دنبال نابودی ملت مسلمان بسته و چپاول منابع عظیم را در دستور کار خود قرار داده‌اند مفهوم شهادت و پیروزی خون بر شمشیر نمایان‌تر شد و علی‌رغم ددمنشی‌های آمریکای جنایتکار و حامیان آنان از جمله داعش و حمله به کشورهایی مانند عراق، سوریه و بمباران‌های غزه که جنایت وحشتناک آنان جز استیصال و درماندگی ایادی استکبار و حامیان منطقه آن نیست بحمدالله نقش ارزشمند حضرت آیت‌الله سیستانی توانست وحدت ملی را به ارمغان آورد و فتنه‌ای که می‌رفت خون زیادی بریزد خنثی نمود.

فرهیختگان گرانقدر دوستان و همکاران ارجمند تلاش کنیم تا این میراث گرانبهای شهدا و امام عزیز این ستون خیمه جهان اسلام یعنی ولایت فقیه را حفظ و تقویت کنیم.

اما نکاتی چند درباره حوزه انتخابیه شهرستان:

تذکر اول به ریاست محترم جمهور درخصوص سیل اخیر (۸) و (۱۴) خرداد در استان گلستان خصوصاً شهرستان علی‌آبادکتول، دهانه زرین‌گل و دهانه محمدآبادکتول که با توجه به حضور جناب آقای دکتر نوبخت، جناب آقای دژپسند، جناب آقای محسنی‌اژه‌ای دادستان وقت کل کشور آسیب‌هایی که به محصولات کشاورزی، ابنیه، راه‌ها، پل‌ها، تا به حال هیچ اقدامی دولت انجام نداده در توزیع اعتبارات عادلانه عمل نکرده. از دولت تدبیر از دولتی که دولت امید است، دولت تدبیر است، براساس نظر دستگاه‌های اجرایی ما انتظار داریم آقای نوبخت! شما در منطقه آمید بیاید جمع‌بندی کنید. (۵۰) میلیارد ما در شهرستان آسیب دیدیم این را باید ببینید. چرا سکوت کردید؟ ما هر روز در معاونت برنامه‌ریزی هستیم چرا اقدامی انجام نشده؟ هر چه سریع‌تر تصمیم بگیرید.

نکته دوم؛ فارغ‌التحصیلان بیکار در مقطع دکترا و کارشناسی‌ارشد در استان گلستان شهرستان علی‌آبادکتول زیاد شده. هم به آقای رئیس‌جمهور هم به وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی هم به وزیر صنعت تذکر دارم چهره بیکاری، یأس و ناامیدی روز به روز در جوانان بیشتر می‌شود. امروز کارگروه اشتغال با ریاست آقای رئیس‌جمهور بانک‌های عامل همکاری نمی‌کنند، منابع و مصارف را دارند مطرح می‌کنند. کجا آمار بیکاری کاهش پیدا کرده؟ رقم بیکاری روز به روز دارد افزایش پیدا می‌کند ما تقاضا داریم به جای اینکه ما بیایم فارغ‌التحصیل بیکار بیاوریم، تکنیسین‌ها، کاردان‌های آچار به دست در آموزش و پرورش در هنرستان‌های فنی، حرفه‌ای و کاردانش در دانشگاه‌های فنی و حرفه‌ای بیایم تربیت کنیم، وضع کارآفرینی عمومی، کارآفرینی تخصصی، سازمان ملی مهارت.

تذکره به وزیر جهاد است. درخصوص خرید لوبیا، سویا با توجه به هزینه‌های تمام‌شده نرخ پایین و مقرون به صرفه نیست.

تذکر به جناب آقای رئیس‌جمهور سرکار خانم ابتکار، بارها گفتند محیط زیست نیست، محیط ایست است. قول داد بیاید در استان مشکل جاده علی‌آبادکتول، ابر و شاه‌رود را که از دولت ششم مطرح بوده، انجام بده هیچ



مردم ولایی و شهیدپرور سیستان بخصوص خانواده معظم این شهید گرانقدر از طرف مجمع نمایندگان استان تسلیت عرض کرده و این اقدامات ددمنشانه را محکوم می‌کنیم.

متأسفانه برخی نگاه‌های غیرکارشناسی و اقدامات نسنجیده از یک سو و ضعف دولت پاکستان در کنترل مرزها و مبارزه با گروهک‌های ملحد تکفیری تروریستی از سوی دیگر باعث شد در هفته نیروی انتظامی شاهد شهادت تعدادی از پرسنل عزیز این نیرو باشیم به خانواده‌های شهیدای گرانقدر نیروی انتظامی نیز تسلیت عرض می‌کنم.

آقای وزیر کشور! تا کی در کشور مقتدر ایران عزیز باید شاهد این جنایات‌ها و اقدامات مزدوران استکبار باشیم؟ بنده از وزیر محترم خارجه و از وزرای دفاع و کشور درخواست اقدام جدی و فوری را دارم. عده‌ای از مردم به طور جدی هشدار دادند، مسؤولان توجه کنند. عده‌ای از مردم سیستان پیامک‌های زیادی را برای من فرستادند تماس گرفتند که اگر دولت توانایی ندارد ما خودمان از خودمان دفاع می‌کنیم این اجازه را به ما بدهند. ابتدا بر خود لازم می‌دانم از طرف مردم قدرشناس سیستان از عنایات ویژه رهبر عظیم‌الشأن و فرزانه انقلاب قدردانی نموده و از خداوند بزرگ طول عمر باعزت و سلامت معظم‌له را مسألت نمایم. صدور حکم اعدام برای عالم جلیل‌القدر شیخ باقر النمر، اقدامی ظالمانه، متحجرانه و کینه‌توزانه است که هر انسان باوجدانی آن را محکوم می‌کند و حکام عربستان به عواقب آن بیاندیشند.

رئیس جمهور محترم جناب آقای دکتر روحانی! بنده به عنوان نماینده‌ای که تمام تلاشم را برای حمایت از کابینه شما به کار بستم قبلاً هم گوشزد نمودم، مجلس همراه دولت شماسست و به تبعیت از امر ولایت، حمایت از دولت را برای پیشرفت و آبادانی کشور و عزت و سربلندی ایران عزیز و ملت بزرگ و پرافتخار سرزمین‌مان وظیفه خود می‌دانم البته براساس سوگندی که یاد کرده‌ایم به وظایف نظارتی خویش نیز عمل می‌کنیم. انتقاد سازنده و منصفانه لازم‌ه رشد و بالندگی کشور است. بنابراین لازم است که حضرت‌عالی به دنبال حذف عوامل نفوذی و افراطی باشید که نه تمایلی به جناب‌عالی و موفقیت شما دارند و نه ارزش‌های انقلاب برای‌شان مهم است و هدف آنان ایجاد تقابل میان دولت و مجلس است.

آقای رئیس‌جمهور! مردم ولایی سیستان از شما گلایه‌مندند، در دولت تدبیر و امید تعداد زیادی از فرزندان لایق این مردم که در سطح معاون رئیس‌جمهور، معاون وزیر، مدیر کل و استاندار و غیره بوده‌اند حذف شده‌اند حداقل انتظار این بود که از کسانی که با جناب‌عالی همراهی کردند جایگزین می‌شدند. جرم و گناه فرزندان غیور دارالولایه سیستان چیست که در دولت شما جایگاهی ندارند و هر روز به حذف آنان اقدام می‌شود؟ آیا جرم ما ولایت‌مداری ماست و یا مقابله با اشعار، قاچاقچیان و گروهک‌های ملحد تروریستی؟

آقای رئیس‌جمهور! سیستانیانی بیش از (۳۵۰۰) شهید تقدیم نظام و انقلاب کردند، چرا حقوق‌شان نادیده گرفته می‌شود. بیکاری و فقر غیرقابل تحمل شده است. ضمن تشکر از توجه ویژه وزیر محترم راه و شهرسازی به مناطق محروم مرزی خواستار تسریع در تکمیل بزرگراه زابل

- زاهدان هستیم و راه‌های روستایی منطقه سیستان هم نیاز به حمایت جدی دولت دارد.

جناب آقای رئیس‌جمهور! در سال ۹۱ طبق روال قانونی عده‌ای در آزمونی که استانداری برگزار کرد پذیرفته شدند و مراحل قانونی را طی کردند اما علی‌رغم قول مساعد آقای دکتر نوبخت در سفر استانی هنوز به کارگیری نشدند.

جناب آقای دکتر روحانی! از دستور جناب‌عالی درخصوص پیگیری طرح منطقه آزاد سیستان از سوی مهندس ترکان و آقای استاندار تشکر می‌کنم؛ اما با گذشت (۶) ماه هنوز این طرح آماده نشده و به شورای عالی مناطق آزاد ارائه نگردیده است.

جناب آقای دکتر روحانی! علی‌رغم تصویب طرح تسریع شن‌های روان که متأسفانه بیماری‌های تنفسی و چشمی زیادی را برای مردم سیستان به همراه داشته است و مهاجرت اکثریت مردم مظلوم سیستان را سبب گردیده است، تاکنون اقدامی صورت نگرفته با توجه به استقرار دولت افغانستان پیگیری حق‌آبه تالاب بین‌المللی هامون مطالبه جدی و بحق مردم سیستان است.

جناب آقای مهندس چیت‌چیان از اقدامات وزارت نیرو در بخش برق تشکر می‌کنم و استدعا دارم در ارتباط با اختصاص به موقع بودجه لایروبی انهار و رودخانه‌های سیستان تدبیر جدی اندیشیده شود تا هنگام ورود آب بتوانیم حداکثر استفاده را از آن بنماییم.

جناب آقای دکتر گودرزی وزیر محترم ورزش و جوانان! ورزشکاران و قهرمانان ملی و جهانی سیستانی مورد بی‌مهری مسؤولان استانی قرار گرفته‌اند و به ورزش استان به خصوص منطقه سیستان توجهی نمی‌شود. بانوان و شیرزنان سیستانی از مکان‌ها و امکانات ورزشی محرومند. تکمیل پروژه‌های نیمه‌تمام ورزشی در سیستان را خواستاریم.

از همراهی جناب آقای دکتر نوبخت در اختصاص طرح کمتر توسعه‌یافتگی به استان تشکر می‌کنم و استدعا دارم با توجه به شرایط بحرانی سیستان که خود از نزدیک شاهد بوده‌اند حق ریزگردها را برای کارمندان منطقه اعمال کنند. جناب آقای دکتر رحمانی‌فضلی وزیر محترم کشور! هنوز قول شما درخصوص بازارچه‌های مرزی و... (نایب‌رئیس - آقای حسینی! وقت شما دیگر گذشته است) در حال حاضر بازگشایی بازارچه‌های مرزی تنها راه نجات مردم از فقر و تنگدستی است و آخرین مطلب ضمن تشکر از وزیر محترم نفت درخصوص موافقت و همراهی با از سرگیری صادرات سوخت مرزنیسان استدعا دارم در اجرای آن تسریع شود. والسلام‌علیکم و رحمه الله

**نایب‌رئیس - متشکریم.**

**دبیر (بذریاش) - متشکر و ممنون.** از ناطق آخر برادر گرامی جناب آقای محمد سلیمانی نماینده محترم مردم شریف تهران، ری، شمیرانات و اسلامشهر دعوت می‌کنم که به ایراد نطق‌شان بپردازند.

**محمد سلیمانی (تهران، ری، شمیرانات و اسلامشهر) -**

بسم‌الله الرحمن الرحیم

سلام علیکم، سلام و صلوات خدا بر پیامبر عظیم‌الشأن و ائمه اطهار، رحلت جانشوز حضرت آیت‌الله مهدوی‌کنی مرد جهاد، اخلاق، سیاست،

علم، فرهنگ، ادب، مدیریت، صلح و صفا را خدمت ملت شریف ایران و رهبر معظم انقلاب تسلیم عرض می‌کنم.

اجازه می‌خواهم چند نکته را به محضر ملت شریف برسانم؛ پیشرفت و تعالی کشور مطلبی است که همه خدمتگزاران موظف به تلاش در راه آن هستند هر موفقیتی و پیشرفتی که حاصل می‌گردد مردم شریف را خوشحال و سرزنده می‌کند امروز تلاش در عرصه تولید و بهبود اقتصاد مورد انتظار و مطالبه رهبری و مردم است؛ لذا باید توجه ویژه گردد که با آمارهای مبهم و بعضاً مخدوش آدرس‌های غلط داده نشود. باید برای مردم ملموس باشد آمارهای متناقض، مبهم و غیرملموس مردم و برنامه‌ریزان را سرگردان کرده و می‌کند. مثلاً وقتی ترکیب سهم تولید کشاورزی و صنعتی در فصول مختلف سال متفاوت است، وقتی مردم و مسئولین خشکسالی و کاهش تولید کشاورزی را لمس کرده‌اند و وزارت نیرو اعلام بحران می‌کند، وقتی صنعت و صنایع کشور به شدت متکی به عوامل برون‌زا هستند و توجهی جدی به اقتصاد مقاومتی نشده است، وقتی رشد ارزش افزوده خدمات و صنایع به قیمت‌های جاری بسیار کاهش یافته، وقتی بسیاری خانواده‌ها از محل پس‌اندازهای قبلی خود مصرف می‌کنند و وقتی درآمد بسیاری خانواده‌ها کاهش یافته و وقتی‌های دیگر چگونه می‌توان رشد اقتصادی را (۴۸) درصد بیان کرد و اعلام نمود که رکود تمام شده؟ مردم و جامعه کارشناسان و نخبگان هیچ‌کدام این آمارها و ادعاها را قبول نکردند.

این روزها متأسفانه شاهد تلاش برای تضعیف مجلس هستیم عدم التزام عملی دولت به نظارت قانونی توسط مجلس کاملاً مشهود است و بیانگر قانون‌گریزی جدی دولت است. مجلس در طول بیش از یک سال و نیم گذشته به شهادت عملکردها و آمارها همواره تلاش کرده است برای پیشرفت و حل مشکلات با دولت محترم همراه و هماهنگ باشد؛ ولی متأسفانه هر روز مواجه با تمسخر مجلس هستیم این شیوه راه به جایی نمی‌برد. متأسفم، متأسفم که هیأت‌رئیس مجلس نسبت به این توهین‌ها و تمسخرهای انجام‌گرفته راه سکوت را انتخاب کرده است.

به سخره گرفتن مجلس در شأن رئیس دولت نیست. رئیس جمهور محترم می‌توانستند در جلسه استیضاح حضور پیدا کنند. نباید کاهلی خود را با تخریب مجلس جبران کنیم. این تخریب‌ها و تمسخرها و طعنه‌ها مطمئناً نمایندگان را از انجام مسؤولیت خود باز نخواهد کرد و مجلس بر معیارها و شاخص‌های ارزشی، انقلابی و مردمی خود بیشتر تکیه خواهد کرد؛ ولی آیا این تمسخرها و توهین‌ها تا کی ادامه خواهد داشت؟ بهتر است از ریاست محترم جمهور خواسته شود در مجلس حضور یابند و توضیح دهند دولت باید بجای حاشیه‌سازی به مسائل اصلی کشور بپردازد. تجربه نشان داده است حاشیه‌سازی توسط رئیس دولت دامن او را می‌گیرد.

آموزش عالی پیشروانه پیشرفت کشور و عزت است. هرگونه فعالیتی که این سکان را متزلزل کند ظلم به کشور است. تربیت دکتری نیازمند عده و غده است. کشور ما به تحصیلات تکمیلی‌اش افتخار می‌کند متأسفانه شاهدیم دانشگاه آزاد در صدد افزایش توده‌ای ظرفیت دکتری است.

ظرفیت (۲۰۰۰) نفره نیازمند سرمایه‌گذاری حداقل (۱۲) میلیارد دلار است و نیازمند حداقل (۱۰) هزار استاد و دانشیار. چرا خدشه بر مدرک تحصیلی معتبر ایران وارد می‌کنید؟ دانشگاه کارخانه آدم‌سازی باید باشد نه کارخانه مدرک‌سازی با پول.

امروز شاهدیم قوه قضائیه با جدیت پرونده فتنه‌گران و مفسدان اقتصادی را دنبال می‌کند اما ضرورت این امر با گسترش آن و دادن سرعت مطالبه بیشتر مردم است. مردم، نخبگان، نمایندگان مجلس همه انتظار دارند دادگاه‌های مربوط به مفسدان اقتصادی و فتنه‌ای علنی باشد خصوصاً برای افراد خاص دانه‌درشت نورچشمی و مخصوصاً اگر آقازاده باشد. ضرورت افزایش اعتبار دومین سبد کالا و گسترش دایره شمول آن مورد تقاضا و مطالبه مردم است، اعتبار این سبد حداقل به اندازه تورم باید افزایش یابد.

اصلاح امور بانکی و در ریل قرار دادن آنها برای کمک به تولید و پیشرفت کشور از مطالبات جدی است انتظار دارم کمیسیون اقتصادی مجلس هرچه زودتر طرح الحاق (۷) ماده به قانون پولی و مالی کشور را تصویب و به صحن ارائه کند. همه گردن‌کلفت‌ها با این طرح مخالفت می‌کنند و بسیج شده‌اند در حالی که طرح با امضای (۱۸) نماینده و خصوصاً اقتصاددانان مجلس امضا شده و تقدیم گردیده است، بر محمد و آل محمد صلوات. (حضر صلوات فرستادند) شده‌اند در حالی که طرح، با امضای (۱۸) نماینده و خصوصاً اقتصاددانان مجلس امضا شده و تقدیم گردیده است، بر محمد و آل محمد صلوات. (حضر صلوات فرستادند)

**نایب‌رئیس - بسیار خوب.**

## ۸- تذکر آیین‌نامه‌ای و اخطار قانون اساسی نمایندگان مجلس شورای اسلامی

**نایب‌رئیس -** تذکرات شفاهی نمایندگان به مسؤولین اجرایی کشور را اعلام بفرمایید.

**دبیر (سبحانی‌نیا) -** بسم‌الله الرحمن الرحیم

تذکرات شفاهی همکاران محترم به مسؤولان اجرایی: جناب آقای محمد علی‌پور نماینده محترم ماکو، چالدران، پلدشت و شوط بفرمایید.

**محمد علی‌پور (ماکو، چالدران، پلدشت و شوط) -**

بسم‌الله الرحمن الرحیم

با عرض تسلیت ارتحال حضرت آیت‌الله مهدوی‌کنی به محضر رهبر معظم انقلاب و پیشگاه ملت شریف ایران.

تذکر اول من به وزیر محترم نفت می‌باشد، علی‌رغم دستور صریح مقام محترم وزارت نفت مبنی بر شروع عملیات اجرایی گازرسانی به شهر آواجیق متأسفانه عملیات اجرایی بعد از گذشت (۸) ماه هنوز شروع نشده است، با عنایت به محدودیت فصل کاری و به علت سردسیر بودن منطقه، امسال هم فرصت را از دست دادیم.

جناب آقای وزیر! عملکرد بند «ح» تبصره (۲) قانون بودجه ۹۳ چه شد؟ در حالی که اولویت به شهرها و روستاهای سردسیر در بودجه داده شده است، اگر عملکرد وزارت نفت و شرکت ملی گاز بدین منوال باشد در تصویب بودجه سال ۹۴ باید تجدیدنظر شود.

از وزرای محترم کشور، راه و شهرسازی، نفت، امور اقتصادی و امور خارجه به جد می‌خواهم مشکلات پیش‌آمده در بزرگ‌ترین پایانه مرز زمینی کشور یعنی بازرگان را از لحاظ افزایش سرسام‌آور قیمت گازوئیل، عدم همکاری و کارشکنی‌های دولت ترکیه، اعمال محدودیت‌های نابجا توسط بعضی ادارات، رسیدگی کرده و دستور تسریع صادر نمایند.

زندگی تعداد قابل توجهی از مرزنشینان از جمله رانندگان زحمتکش شهرهای ماکو، بازرگان، شوط و پلدشت فلج شده است، از وزرای محترم کشاورزی، نیرو و وزیر محترم امور اقتصادی و بانک‌ها می‌خواهم کشاورزان و دامداران مظلوم و محروم آذربایجان غربی از جمله شهرهای ماکو، چالدران، شوط و پلدشت را دریابند، سرمازدگی، خشکسالی، حوادث طبیعی عرصه را به شدت برای آنان تنگ کرده است.

در تمدید اقساط و تسهیلات اعطایی، خرید تضمینی محصولات آنان اقدام جدی داشته باشند. (سیحانی نیا - متشکر، خیلی ممنون) بیکاری جوانان تحصیلکرده آذربایجان غربی و شهرهای ماکو، شوط و پلدشت و روستاهای تابعه را مستأصل کرده است. از رئیس‌جمهور محترم تقاضا دارم که به بیکاری جوانان نیز بپردازند.

از مسؤولین محترم منطقه آزاد می‌خواهم همه فرصت‌های شغلی را در اولویت اول به جوانان بیکار تحصیلکرده بومی اختصاص دهند.

**دبیر (سیحانی نیا) -** خیلی متشکر و ممنون، جناب آقای عیسی امامی نماینده محترم گرگان و آق‌قلا بفرمایید.

**عیسی امامی (گرگان و آق‌قلا) -** بسم‌الله الرحمن الرحیم رحلت جانسوز فقیه عارف، مجاهد نستوه و خستگی‌ناپذیر، مطیع و مدافع قاطع ولی امر، حضرت آیت‌الله مهدوی‌کنی را به محضر ساحت مقدس امام زمان (عجل‌الله) و نائب بزرگوار آن حضرت، مقام عظمای ولایت، سلسله جلیله روحانیت و مردم شهیدپرور ایران اسلامی تسلیت عرض می‌کنم.

تذکر من به وزیر محترم تعاون، کار و رفاه اجتماعی است، درخصوص نارضایتی روستاییان از هزینه‌های بالای بیمه ساختمانی، جناب وزیر! هزینه بالا و افزایش بهای بیمه ساختمانی توسط بیمه تأمین اجتماعی در سال جاری، ضمن نارضایتی شدید روستاییان زحمتکش و پرتلاش، متأسفانه موجب افزایش ساخت و ساز بدون مجوز در روستاها شد، لذا نسبت به کاهش هزینه بیمه اقدام فرمایید.

تذکر به وزیر محترم فرهنگ و ارشاد اسلامی، جناب آقای وزیر! شما مسؤولیت وزارتی را دارید که هم مأموریت فرهنگی دارد، هم ارشادی و هم هنری و تبلیغی، در دولتی کار می‌کنید با شعار اعتدال که افراط و تفریط نباید در آن باشد، متأسفانه این روزها بیشترین مساعی و تلاش دستگاه وزارتی شما صرفاً هنری است و آن هم به صورت کاملاً افراطی.

جناب آقای وزیر! مستحضریده تهاجمات گسترده فرهنگی غرب در تحقق پروژه‌های براندازی نرم با نقش و حضور جریان‌های شبه روشنفکری و سکولار در عرصه‌های رسانه‌ای اعم از جراید، سایت‌ها و عرصه‌های سایبری از یک سو و ترویج بی‌بند و باری و شیوع برخی مفاسد اخلاقی و اجتماعی از سوی دیگر از جمله مخاطرات و نگرانی‌هایی است که همواره امنیت

فرهنگی را تحت تأثیر قرار داده است و جزء دغدغه‌های جدی مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) و مردم متدین و متشرع ایران اسلامی است. لذا شایسته است با برنامه‌ریزی دقیق و راهبردهای اجرایی به مقوله و مؤلفه‌های فرهنگی مانند تقویت بنیان خانواده، تقویت ارزش‌های دینی و معنوی، اهتمام جدی صورت گیرد.

تذکر دیگرم به وزرای محترم جهاد کشاورزی، صنعت، معدن و تجارت و وزیر محترم اقتصاد و دارایی است، وزرای محترم! مستحضریده که هدف دولت در خریدهای تضمینی محصولات کشاورزی، جلوگیری از کاهش ارزش این محصولات به ویژه محصولات استراتژیک نظیر گندم و دانه‌های روغنی است. متأسفانه در فصل خرید به علت کمبود نقدینگی و عدم تمایل سیستم بانکی به علت مطالبات از دولت موجب بروز اعتراض و بحران‌های اجتماعی در استان‌هایی می‌شود که کشاورزان زحمتکش محصولات کشاورزی خود را تحویل داده‌اند، (سیحانی نیا - متشکر) نظیر کرمانشاه، همدان، اردبیل، کردستان، مازندران و گلستان که بیش از (۵۰۰۰) میلیارد ریال طلب دارند، ضمن اینکه برداشت ذرت در خوزستان و دانه‌های روغنی در استان‌های گلستان آغاز شده است که قطعاً نیاز به حجم نقدینگی (۱۰) هزار میلیاردی دارد.

وزرای محترم! بی‌تفاوت نباشید، لطف کنید مسؤولانه ورود پیدا کنید و با کمک سیستم بانکی هم پرداخت مطالبات و دسترنج کشاورزانی که محصول را تحویل داده‌اند پرداخت کنید و هم برای پرداخت مبالغ محصولات استان‌هایی که در حال برداشت هستند، آماده و مهیا شوید، هرچند آنچه که پرداخت می‌شود قیمت واقعی و اقتصادی این محصولات نیست.

**دبیر (سیحانی نیا) -** خیلی ممنون، جناب آقای سیدمرتضی حسینی نماینده محترم قزوین و آبیک و البرز بفرمایید.

**سیدمرتضی حسینی (قزوین و آبیک و البرز) -**

بسم‌الله الرحمن الرحیم

فرا رسیدن ایام عزاداری آقا اباعبدالله الحسین و یاران باوفایش و همچنین عروج ملکوتی استاد و معلم فرهیخته اخلاق و یاور امام و رهبری، حضرت آیت‌الله مهدوی‌کنی را به مقام معظم رهبری و همه شیعیان و مسلمین تسلیت عرض می‌کنم.

اخیراً سخنگوی وزارت امور خارجه آمریکا گفته که در صورت موافقت ایران با درخواست‌های آمریکا و امضای توافق نهایی هسته‌ای، تنها تحریم‌هایی علیه ایران لغو می‌شود که مرتبط با موضوع هسته‌ای باشد، توجه داشته باشید که بخش عمده‌ای از این تحریم‌ها به ویژه در بخش نفت و بانک‌ها به دلایل واهی دیگر وضع شده‌اند. همچنین می‌توانند پابرجا باشند یا افزایش یابند، این خانم مسؤول افاضات خود را اینگونه تکمیل می‌کند که پس از رسیدن به توافق جامع، ابتدا تحریم‌ها تعلیق خواهد شد، در صورت کسب اطمینان بابت پایبندی ایران به تعهداتش به تدریج، تحریم‌های مرتبط با هسته‌ای لغو می‌شود.

این عبارات‌ها و عبارات‌های مشابه، بسیار سخیف است و اصلاً و ابداً پذیرفتنی نیست که ما دائم تقلیل بدهیم و تعطیل کنیم و خاموش کنیم تا

شاید اطمینان خاطر بدهیم و آنها مرتب رجزخوانی کنند و تهدید کنند و تحقیر کنند. روی سخن من، با مسؤولان مذاکره کننده ایرانی است، مواظب باشید برای بار چندمین از یک سوراخ گزیده نشوید، همان طور که بارها و به تکرار، مقام معظم رهبری فرمودند اطمینان به قول و عمل آمریکاییها وجود ندارد.

تذکر به رئیس جمهور، فتنه ۸۸ خط قرمز نظام است، این عبارت کوتاه نیاز به شرح و تفصیل و تأویل بیش از این ندارد، چرا عده‌ای هنوز از درک فهم این نکته بدیهی عاجزند یا طفره می‌روند؟ آقای رئیس جمهور! بهتر است به جای اینکه به مناسبت‌های مختلف از وزیر برکنار شده در وزارت علوم دفاع کنید، به تصمیم مجلس گوشه، کنایه بزنید، هرچه سریعتر تکلیف این وزارتخانه مهم را با معرفی یک وزیر مؤمن و انقلابی و در خط ولایت که با فتنه ۸۸ مرزبندی مشخص داشته باشد روشن کند. (سبحانی‌نیا - متشکر).

تذکر به دولت نسبت به گرانی‌ها و رکود در بازار که رئیس جمهور مدام می‌گوید که ما تورم را حفظ کرده‌ایم ولی تورم در بازار در بین مردم غیر این را می‌گوید. والسلام علیکم و رحمه الله و برکاته

**دبیر (سبحانی‌نیا) -** ممنون، جناب آقای مهرداد بذریاش نماینده محترم تهران، ری، شمیرانات و اسلامشهر بفرمایید.

**مهرداد بذریاش (تهران، ری، شمیرانات و اسلامشهر) -**

بسم الله الرحمن الرحيم

با عرض تسلیت به مناسبت رحلت جانشوز فقیه عالی‌قدر و مجاهد باموالهم و انفسهم، حضرت آیت الله مهدوی کنی، عالمی که رنگ اخلاص را در میان همه رنگ‌ها انتخاب کرد و به همان سیاق سیاست‌ورزی‌اش، چه آرام و با طمأنینه از بین ما رفت، گویی نمی‌خواست ما را اذیت کند، همیشه بر همین روش بود، انقلابی، ولی آرام و وزین، بی‌جار و جنجال بود این شیخ انقلاب. باید گفت در این پاییز، فصل برگ‌ریزان، برگ زرینی از درخت تنومند انقلاب افتاد و غم پاییزی ما را کامل کرد، در فتنه بزرگ ۸۸ هم این برگ زرین، مثال‌زدنی رفتار کرد و ثابت کرد همه رفاقت‌ها در زیر چتر انقلاب معنا پیدا می‌کند، هرچقدر سابقه هم داشته باشی، قدرت به میزان فاصله از ولی تعریف می‌شود، خداحافظ عمار بی‌ادعای انقلاب.

آمار و ما ادراک آمار! آمارهای اعلامی مرتب اعلام شده توسط دولت را نباید با دیده تردید نگریست، حرمت امامزاده را باید متولی نگه دارد، چگونه تا (۶) ماه قبل، آمار رشد اقتصادی منفی (۵/۶) ولی الان در سه ماهه اول امسال مثبت (۴/۶) یعنی بیش از (۱۰) درصد رشد اقتصادی! این میزان رشد را بسیاری از کشورهای توسعه یافته هم ادعا نمی‌کنند، یا آن سیاه‌نمایی دروغ بود یا این آمار، بر عهده اعلام کنندگان. آمار کاهش (۶/۵) درصدی نرخ بیکاری هم جای تقدیر و تشکر دارد.

حوادث منطقه را دقیقاً ملاحظه کنیم، وضع ایران را بنگریم، یک جزیره ثبات در مجمع‌الجزایر آدم‌کشان در منطقه، این به مجاهدت «سرهنگ‌هایی» است که همواره در انتخابات مورد ظلم واقع می‌شوند و در مواقع خطر به کشور مورد لطف، این یک ملت رعنا است که به سرهنگ‌های خود احترام می‌گذارد و قدردان آنان است، باید دید

مذاکره‌کنندگان «حقوقدان» هم چه میزان این تلاش‌ها را قدر می‌نهند؟ آیا جان‌کری هم در مذاکرات می‌گوید که اگر توافق نکنیم جمهوری خواهان در آمریکا به قدرت می‌رسند؟ بزرگ‌ترین انتقاد به روش تیم مذاکره است، روشی که آمریکا را دچار خطای محاسباتی می‌کند، ما همواره گفته‌ایم موافق توافق خوبیم و مخالف توافق بد. «هیچ توافقی از عدم توافق بدتر نیست»، یک شعار قاجاری است که تاریخ راجع به آن سخت قضاوت خواهد کرد.

**دبیر (سبحانی‌نیا) -** ممنون جناب آقای مهندس، جناب آقای قاسم عزیزی نماینده محترم شازند بفرمایید.

**قاسم عزیزی (شازند) -** بسم الله الرحمن الرحيم

فرا رسیدن ایام سوگواری حضرت آقا اباعبدالله الحسین و یاران باوفایش و همچنین رحلت عالم ربانی حضرت آیت الله مهدوی کنی، یار وفادار به آرمان‌های انقلاب و امام، حامی ولایت فقیه و پیرو و حامی رهبر انقلاب را به مقام عظمای ولایت، بیت محترم مهدوی کنی و ملت مسلمان ایران تسلیت عرض می‌کنم.

تذکر بنده به وزیر جهاد کشاورزی است، تسریع در پرداخت یارانه شیر دامداران که از اول سال تاکنون اقدامی نشده، با توجه به این که هزینه‌های خوراک دام و دامپزشکی افزایش چندبرابری داشته، حمایت از کشاورزی و دامداران و مشاغل خرده بخش کشاورزی در راستای اقتصاد مقاومتی است.

تذکر بعدی بنده به وزیر نیرو است، کتباً اعلام نمایند که با توجه به اینکه در طرح احداث سد کمال‌صالح در حوزه بخش سربند شهرستان شازند و انتقال آب به شهر اراک، تأمین آب شرب شهرهای شازند، هندودر و (۴۲) روستای مسیر خط انتقال مصوب گردیده است، چرا تاکنون اقدامی نشده است؟ بی‌توجهی تا کی؟ بی‌انصافی است که آب از یک شهرستانی به شهرستان دیگر منتقل شود ولی صاحبان آن کمبود و مشکل آب داشته باشند.

تذکر من مجدد به وزیر نیرو است، با توجه به افت (۲۰) متر سطح آب دشت شازند و بالارفتن ذخایر آلاینده و غلظت آلاینده‌ها در آب و خاک دشت شازند، چه اقدامی برای تغذیه دشت شازند انجام شده؟ با توجه به اینکه سالانه بیشتر از (۲۰۰) میلیون متر مکعب آب از حوزه آبی دشت شازند خارج می‌شود ولی هیچ اقدامی برای جلوگیری از مرگ زودرس حاصلخیزترین دشت استان مرکزی انجام نمی‌شود.

با توجه به افت آبهای زیرزمینی، باغات و کشاورزی روستاهای حوزه دشت شازند مثل روستای موجان، آب‌باریک، هفته عمارت، قلعه، پسیجان و دیزبجان، بازنه، دستجرده، باغ برآفتاب، خصوصاً قدمگاه کزاز در بیخ گوشمان مجتمع‌های پالایشگاهی... روستاهای مهاجران و حصار و فر در خطر نابودی است.

به محیط زیست تذکر می‌دهم برای جلوگیری از پساب مازاد شرکت‌های مستقر در دشت شازند که در فصل بارندگی به خارج هدایت می‌شود و باعث آلوده شدن آب و خاک، به خطر افتادن سلامت مردم، روستاهای کزاز و قدمگاه و همه روستاهای دشت شازند شده چه اقدامی

انجامی داده‌اند؟

تذکر بعدی به وزیر نفت است (سبحانی‌نیا - خیلی متشکر، وقت شما تمام است) از مدیران پالایشگاه و پتروشیمی بخواهند که چند درصد از شاغلین پالایشگاه پتروشیمی از جوانان شازند است؟ در صورتی که صدها نفر در صف انتقال به شهرستان خودشان هستند، چرا توجهی نمی‌شود؟

**دبیر** (سبحانی‌نیا) - تازه داغ شده‌اید، خیلی متشکر.

## ۹- تذکرات کتبی نمایندگان مجلس به مسؤولان اجرایی کشور

**دبیر** (سبحانی‌نیا) - تذکرات کتبی همکاران محترم به مسؤولان محترم اجرایی:

- آقای عباس صلاحی (تفرش و آشتیان) به رئیس‌جمهور محترم درخصوص تسریع در تکمیل ساختمان اداره استاندارد شهرستان ساوه.

- خانم‌ها: زهره طبیب‌زاده‌نوری، فاطمه آلیا، لاله افتخاری (تهران، ری، شمیرانات و اسلامشهر)، حلیمه عالی (زابل، زهک و هیرمند)، نیره اخوان‌بیطرف (اصفهان) و آقایان: سیدحسین نقوی‌حسینی (ورامین و پیشوا)، احمد سالک کاشانی (اصفهان)، سیدعلی محمد بزرگواری (کهگیلویه، بهمئی و چرام)، سیدعلی طاهری (گرگان و آق‌قلا)، موسی غضنفرآبادی (بم، ریگان، فهرج و نرماشیر)، سیدهدادی حسینی (قائم‌شهر، سوادکوه و جویبار) و علی‌اکبر ناصری (بابل) به رئیس‌جمهور محترم درخصوص علت همکاری معاونت امور زنان و خانواده ریاست جمهوری با نشریه‌ای که صریحاً به احکام اسلام توهین می‌کند؟

- خانم فاطمه آلیا (تهران، ری، شمیرانات و اسلامشهر) به رئیس‌جمهور محترم درخصوص توضیح علت استخدام بدون آزمون کارکنان یا کارکنان باسابقه بیش از (۱۰) سال در نهاد ریاست جمهوری.

به وزیر آموزش و پرورش درخصوص توضیح علت عدم بکارگیری طلبه‌های واجد شرایط در امور ذی‌ربط در وزارت آموزش و پرورش.

- آقای عباس مقتدای خوراسگانی (اصفهان) به وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی درخصوص الزام سازمان تأمین اجتماعی و اجرای قانون راجع به مشاغل سخت و زیان‌آور برای کارگران کارگاه‌هایی که تعطیل شده است.

همچنین ضرورت اجرای تبصره ماده (۷) قانون کار و تعیین حداکثر مدت موقت برای کارهایی که طبیعت آنها جنبه غیرمستمر دارد.

- آقای یونس اسدی (مشکین‌شهر) به وزیر راه و شهرسازی درخصوص لزوم رسیدگی جدی به وضعیت اسف‌بار جاده مشکین‌شهر - اردبیل.

- آقای ابراهیم کارخانه (همدان و فامنین) به وزیر راه و شهرسازی درخصوص اقدام جدی در رابطه با پیشرفت درخور توجه پروژه راه‌آهن تهران - همدان که با کندی به پیش می‌رود.

به رئیس‌جمهور محترم درخصوص طرح مسائل جناحی و غیرهسته‌ای در مذاکرات هسته‌ای موجب نگرانی ترجیح مسائل جناحی بر منافع ملی است. ضروری است ریاست محترم جمهوری تدابیر بازدارنده و اعتمادساز لازم را اتخاذ فرمایند.

- آقای فرهاد بشیری (پاکدشت) به وزیر نیرو درخصوص تسریع در اجرای طرح‌های جمع‌آوری فاضلاب شهری حوزه پاکدشت، شریف‌آباد و فرون‌آباد.

- آقای علیرضا خسروی (سمنان و مهدی‌شهر) به وزیر صنعت و معدن درخصوص لزوم اصلاح و تجدیدنظر در تعرفه‌های گریس و روغن‌های صنعتی که باعث افزایش واردات و کاهش تولید شده است.

- آقای امیر خجسته (همدان و فامنین) به وزیر صنعت و تجارت درخصوص لزوم نظارت بر نحوه واگذاری و بهره‌برداری از معادن کشور.

به وزیر آموزش و پرورش درخصوص لزوم توجه و استفاده از فناوری‌های نوین در برنامه‌های درسی، آموزشی و تجهیز مدارس به این امکانات.

- آقای محمدقسیم عثمانی (بوکان) به وزیر آموزش و پرورش درخصوص تأمین فضای آموزشی دبیرستان دخترانه در منطقه پشت‌کمربندی بوکان.

به وزیر راه و شهرسازی درخصوص لزوم آسفالت‌سازی راه‌های روستای حوزه بوکان.

به وزیر راه و شهرسازی درخصوص توضیح علت عدم اجرایی‌شدن صنعت کنارگذر بوکان.

به وزیر نیرو درخصوص اتخاذ راهکارهای لازم جهت رفع وضعیت بحرانی آب شرب روستاهای بوکان.

به وزیر آموزش و پرورش درخصوص رفع وضعیت نابسامان مدارس روستایی و همچنین اتمام ساختمان مدرسه ناچیت و اینگیجه.

به وزیر نیرو درخصوص اتخاذ تدبیر لازم جهت جلوگیری از ورود خسارت ناشی از وقوع سیل در شهر بوکان با توجه به پیش‌بینی اداره هواشناسی.

**نایب‌رئیس** - آقای سبحانی‌نیا، ببخشید! چون وقت اذان رسیدیم بقیه تذکرات کتبی را بگذارید برای آینده. جناب آقای دکتر فتاحی! آقای رئیس گفته بودند تذکری بدهید؟

**دبیر** (سبحانی‌نیا) - بله، ایشان یک تذکر دارند که اگر اجازه بفرمایید، آقای دکتر فتاحی بفرمایند.

**عابد فتاحی** (ارومیه) - بسم‌الله الرحمن الرحیم

با عرض سلام و احترام و ادب خدمت خواهران و برادران نمایندگان ملت در مجلس شورای اسلامی ایران.

ملت کبیر ایران مقدس! ما فراکسیون نمایندگان اهل سنت مجلس شورای اسلامی ایران ابتدائاً رحلت فقیه فقید حضرت آیت‌الله مهدوی‌کنی رئیس مجلس خبرگان رهبری را به خانواده معظم ایشان، مردم شریف ایران، مقام معظم رهبری تسلیت عرض می‌نماییم.

شهادت برادر آموزگارمان را به مردم مؤمن و محترم استان سیستان و بلوچستان، خانواده شهید ارزشمند و جامعه آموزش و پرورش کشور تسلیت و در غم آنان شریکیم.

به استحضار می‌رسانیم که در چند روز اخیر، خبر تأیید حکم اعدام روحانی مبارز اهل تشیع، برادر، حضرت آیت‌الله شیخ نمر در کشور عربستان، باعث تأسف و تأثر و ناراحتی شدید نمایندگان اهل سنت مجلس شورای اسلامی و جامعه اهل سنت کشورمان گردیده است، گرچه مبارزان با ظلم و ستم و بیدادگری از شهادت باکی ندارند، اما جای تأسف بسیار است که حکومت آل سعود، بجای اجرای عدالت و احترام به حقوق شهروندی، آزادی‌های مشروع مدنی و مذهبی، به چنین احکام سیاسی که مغایرت با اتحاد و تقریب مسلمانان است دست می‌زنند.

ما نمایندگان فراکسیون اهل سنت مجلس شورای اسلامی ایران اطمینان داریم این احکام سیاسی و غیرعادلانه و غیرعقلایی، تأثیری بر حرکت انقلابی مسلمانان اسلام ناب محمدی نداشته، بلکه موجبات تضعیف هرچه بیشتر حکومت آل سعود در میان جامعه اهل سنت، مردم عربستان، جهان اسلام را فراهم نموده و مبارزه عدالتخواهان را مستحکم‌تر و گسترده‌تر خواهد کرد.

اینجانبان ضمن محکوم کردن این حکم غیرعادلانه و سیاسی از سازمان‌های مدنی حقوق بشر، سازمان ملل، نهادهای مدنی، کشورهای اسلامی درخواست می‌نماییم ضمن محکوم کردن این حرکت نادرست در جهت جلوگیری از اجرای حکم صادره و آزادی ایشان اقدامی درخور شأن و منزلت این روحانی مبارز را فراهم آورند. والسلام‌علیکم و رحمه‌الله و برکاته

فراکسیون نمایندگان اهل سنت مجلس شورای اسلامی ایران دوره نهم - ۹۳/۷/۳۰

### ۱۰- اعلام ختم جلسه و تاریخ تشکیل جلسه آینده

نایب‌رئیس - جلسه آینده ما یک‌شنبه چهارم آبان‌ماه مطابق اول محرم‌الحرام ۱۴۳۶ است، دستور هم دستوری است که در کازیه‌ها توزیع می‌شود، ختم جلسه اعلام می‌شود.

(جلسه ساعت ۱۱:۵۶ پایان یافت)

رئیس مجلس شورای اسلامی

علی اردشیرلاریجانی

## ۱۱- ضمیمه:

## فهرست مصوبات

عنوان	شماره ثبت	کمیسیون اصلی	توضیحات
طرح استفاده متوازن از امکانات کشور برای ارتقاء سطح مناطق کمتر توسعه یافته	۵۱۷	برنامه و بودجه و محاسبات	متعاقب جلسه ۲۴۹ و ۲۵۰ تصویب و به شورای نگهبان ارسال گردید.
طرح حمایت از آمران به معروف و ناهیان از منکر	۴۶۷	مشترک (فرهنگی و قضایی و حقوقی)	به دلیل ادامه رسیدگی متعاقب جلسه ۲۲۰، ۲۴۸ (تصویب کلیات)، ۲۴۹ و ۲۵۰ در آمار مصوبات ارسالی به شورای نگهبان تغییری ایجاد نمی کند

## عملکرد مجلس تا پایان جلسه دویست پنجاه و یکم

### الف - وضعیت طرح‌ها و لوایح

جمع کل اعلام وصولی‌ها ۵۱۴

طرح‌های نمایندگان ۳۵۶	طرح‌های شورای عالی استان‌ها ۱۸	لوایح ۱۴۰
-----------------------	--------------------------------	-----------

عنوان آخرین وضعیت	طرح نمایندگان	طرح شورای عالی استان‌ها	لایحه	جمع
مصوبات ارسالی به شورای نگهبان	۱۳	-	۱	۱۴
مصوبات ارسالی به مجمع تشخیص مصلحت نظام	۴	-	۱	۵
مسکوت مانده	۱	-	-	۱
تحت بررسی در مجلس	۲۰۴	۱۴	۶۷	۲۸۵
قوانین ابلاغی به دولت	۵۱	-	۵۰	۱۰۱
مسترد شده	۲	-	۱۳	۱۵
بایگانی شده	۸۱	۴	۸	۹۳
جمع کل	۳۵۶	۱۸	۱۴۰	۵۱۴

### ب - وضعیت سؤال‌ها، استیضاح‌ها و تحقیق و تفحص‌ها

اعلام وصولی‌ها

سؤال‌ها ۲۰۴	استیضاح‌ها ۴	تحقیق و تفحص‌ها ۱۸
-------------	--------------	--------------------

عنوان آخرین وضعیت	سؤال	استیضاح	تحقیق و تفحص
مسترد شده/ رد شده	۲۲	۲	۷
تحت بررسی	۱۳۶	-	۹
طرح در جلسه علنی	۴۶	۲	۲
جمع کل	۲۰۴	۴	۱۸

چاپ روزنامه رسمی کشور

بها : ۱۷۰۰ ریال